Hilâfet Devleti

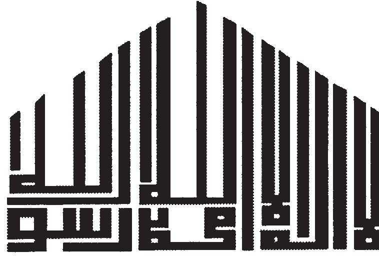

İSLAM'IN TEMEL HÜKÜMLERİ

Cemaleddin Hocaoğlu (Kaplan)

Emîr'ül-Mü'minîn ve Halîfet'ül-Müslimîn

Hilâfet Devleti

İSLAM'IN TEMEL HÜKÜMLERİ

Cemaleddin Hocaoğlu (Kaplan)

Emîr'ül-Mü'minîn ve Halîfet'ül-Müslimîn

-Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla-

Hilâfet Devleti Yayınıdır

Şevval 1420 (Ocak 2000)

Adres:

Hilâfet Devleti

[redacted]

İÇİNDEKİLER

بسم الله الرحمن الرحيم

RAHMETLİ HALİFE'MİZİN ESERLERİNİ YAŞATACAĞIZ!

Besmele, hamdele ve salveleden sonra...

İnsanlar eserleriyle yaşarlar!

Hele o eserler maneviyata dayanırlarsa!

Onun için Rahmetli Halife'mizin bize bırakmış olduğu manevî hazine mesabesindeki, **„İslam'ın Temel Hükümleri"** başlıklı bu eseri, siz okuyucularımız için peyder pey Ümmet-i Muhammed Gazetesi'nin sütunlarında yayınlanarak, tekrar baskıya verilmiştir.

Önsözde de bahsedildiği gibi, bu kitap ilk önce sadece metin olarak kaleme alınmış ve aynı zamanda da hazırlanan

metin İngilizce'si ile birlikte basılmıştı.

Neden İngilizce'si ile beraber basılmıştı?

Adana'da İncirlik Havaüssü'nde bulunan Amerikalı'lara İslam'ı tanıtmak gayesiyle takdim edilmek istenmişti!

Daha sonra **„İslam'ın Temel Meseleleri“** ismini alan bu kitabın ikinci baskısı yapılırken, bir izah bölümü ilave edilmiştir. Kitabın ismi de **„İslam'ın Temel Hükümleri“** şeklinde değiştirildi.

Bir ve ikinci baskılar Türkiye'de Adana'da, üçüncü baskısı da Ankara'da basılıp Almanya'ya getirilmiştir.

Bu eseri pür-dikkatle okuyup, belleyerek, İslam'ı hayatımızda baştacı yapmamız, bizim en büyük şiarımızdır!

Selam olsun, Rahmetli'nin eserlerini yaşatmak için sahip çıkanlara!..

محمد متين مفتى اوغلى بن جمال الدين (قاپلان)

أمير المؤمنين و خليفة المسلمين

Mukaddime

Zerreler sayısınca, âlemlerin Rabb'ı olan ALLAH'a hamd eder, O'nun son Peygamber'i Hz. Muhammed'e, O'nun âline ve ashabına salat-ü selam getiririm.

Allah'ın lütfu ile **„İSLAM'IN TEMEL MESELELERİ“** ismini alan bu kitabı tekrar bastırmak üzere kaleme aldım. Kitabın ismini de **„İSLAM'IN TEMEL HÜKÜMLERİ“** şeklinde değiştirdim.

Kitab iki bölümden ibarettir. Biri metin, diğeri de izah bölümüdür.

Metin bölümünün hazırlanmasına sebep, Adana İncirlik Havaüssü'nde bulunan Amerikalı'lara **„İslam“**ın öz bir şekilde anlatılması müftülüğümüzden taleb edilmişti. Bunun üzerine tarafımızdan hazırlanan metin İngilizcesi ile birlikte basılmıştı. Elde mevcut kalmadığından yeni baskısı yapılırken metinlerin izah edilmesi faydalı görülmüş, ikinci baskıda bir izah bölümü ilâve edilmiştir.

Yardım yalnız Allah'tandır!

Cemaleddin Hocaoğlu (Kaplan)

- 1 -
İSLAM’A GÖRE KÂİNAT

İslam’a göre kâinat:

Kâinat demek, Allah’tan başka varlıkların tümü demektir. „Alem“ kelimesi de genel olarak aynı manadadır. Özel manada ise, kâinatın belli bölümlerinde isim olarak kullanılır. İnsanlar âlemi, melekler âlemi, cinler âlemi, bitkiler âlemi, hayvanlar âlemi, ahiret âlemi, dünya âlemi gibi.

a) Kâinat, sonsuz değildir; varlığının bir başlangıcı ve bir sonu vardır. Yani bir zaman vardı ki, kâinattan eser yoktu, sonradan meydana getirildi. Sonradan meydana getirilen bu kâinat ebediyyen sürüp gitmeyecek; ya yok olup yeni bir şekilde meydana gelecek veya şekli değiştirilip yeni bir şekil alacaktır.

b) Kâinat tesadüfî değildir; bir ölçüye, bir plana ve bir gayeye göre yaratılmıştır.

c) Kâinat kör bir tabiatın eseri değil; ilmî bir eserdir, idrak sahibi bir varlığın eseridir.

İZAHAT:

İslam kelamcıları, her şeyden önce, kâinatın hâdis olduğunu, yani sonradan var olduğunu ileri sürerek işe başlamışlar ve bu davayı aklî ve naklî delillerle ikna edici bir şekilde isbat etmişlerdir ve etmektedirler. Kelam kitaplarımızda bu hususlar mevcuttur. Keza dünyaca meşhur birçok ilim adamları da hakikatın o merkezde olduğunu, başka türlü düşünmenin mümkün olamıyacağını ilmî delillerle beyan ve isbat etmişlerdir. Biz burada sadece, Kanada Manitoba Üniversitesi biyofizik Profesörü Dr. Frank Allen'ni dinleyeceğiz:

„Çoğu kere bu maddî evrenin (kâinatın) bir yaratıcıya muhtaç olmadığı söylenir. Ancak, kâinatın varlığını ve meydana gelişini yaratıcı bir güçten başka ne ile izah edebiliriz. Bu soruya verilmesi muhtemel dört cevap olabilir:

a) Ya bu kâinat, mücerred bir vehimden ve hayaldan ibarettir ki, bu, bizim varlığını kabul ettiğimiz kâinat anlayışına ters düşer,

b) veya kâinat, kendiliğinden yoktan var olmuştur.

c) Yahut kâinât, ezelî ve ebedîdir, binaenaleyh var oluşunun başlangıcı yoktur.

d) Yahut da bu kâinatı bir yaratan meydana getirmiş ve var etmiştir.

a) Birinci ihtimali kabul ettiğimiz zaman, karşımıza

şuur ve ihsas problemi çıkıyor. Yani bizim bu kâinatı idrâk etme (algılama) vasıtamız ve kavrama duygumuz, kesin olarak onun bir hayal, bir vehim olduğuna ihtimal bırakmıyor. Kâinatın, bir gerçeğin görüntüsünden ibaret, hayaller kümesi olmasını kabul etmiyor. Nitekim fiziksel bilgiler yoluyla Sir James Jean, en sonunda bu görüşe varmış ve bu kâinatın fillen bir varlığının mevcut olmadığını, sadece zihinlerimizdeki şekillerden ibaret bulunduğunu ileri sürmüştür. Buna göre diyebiliriz ki, biz gerçek dünyada değil, vehimler âleminde yaşamaktayız. Mesela bindiğimiz trenler sadece bir hayaldirler. O trenlere binen insanlar da birer vehimdirler...

Şüphesiz ki, bu görüş, tartışmayı bile gerektirmiyecek kadar hayalcı bir vehme dayanan bir görüştür:

b) Kâinâtın bütün madde yığınları ve enerji kaynaklarıyla birlikte olduğu gibi, yokluktan tesadüfen, var olduğunu ve meydana geldiğini ileri süren ikinci görüş ise, bir öncekinden hiç de az anlamsız ve budalaca değildir. Dolayısıyla bu görüşü de uzun uzadıya inceleyip tartışma konusu yapmaya gerek yoktur.

c) Bu kâinâtın ezelî olduğunu ve yaratılışının başlangıcı bulunmadığını söyleyen üçüncü görüş ise, kâinâtın varlığını bir yaratıcıya bağlayan görüşle sadece bir noktada birleşir ki, bu ezeliyet noktasıdır. Bu görüşü kabul ettiğimiz zaman, ezel (başı olmayan, önü olmayan) sıfatını, ya doğrudan doğruya katı ve cansız maddeye nisbet etmemiz gerekir veya yaratıcı canlı

ve diri bir ilâhın varlığına.

Bu iki ihtimalden birisini diğerine tercih etmemiz konusunda ortada hiçbir tercih sebebi mevcut değildir. Şu kadar ki, termodinamik kanunları, bu kâinâtı meydana getiren kuvvetlerin tedrici olarak ısısını kaybetmekte olduğunu söylemektedir. Birgün kâinâtımızdaki cisimlerin mutlak sıfır derecesine düşeceğini ve o zaman enerjinin tükeneceğini, hayatın imkânsız hale geleceğini ifade etmektedir. Enerjinin ısı derecesi zamanla mutlak sıfır noktasına ulaştığı vakit, enerjinin yokluğundan dolayı bu noktaya gelinmiş olacağını belirtmeye lüzum dahi yoktur. Gördüğümüz alev alev yanan güneş, pırıl pırıl parıldayan yıldızlar ve çeşitli hayat gücüyle dolup taşan dünyamız, bütünüyle kâinatın belirli bir noktadan başladığını, muayyen bir zamanda varolduğunu açıkça göstermektedir. Yani kâinat sonradan meydana gelmiş bulunmaktadır. Bu da demektir ki, termodinamik kanunları gereğince mutlaka bu kâinatı yaratan bir yaratıcının bulunması icabeder. O yaratıcı başı olmayan „ezel“, sonu olmayan „ebed“ sıfatına malik olup; bilgisinin her şeyi kuşattığını, kudretinin hududu bulunmadığını ve bu kâinatın mutlak şekilde onun elinden çıkmış olacağını ifade eder.

d) Yeryüzünün hayata elverişli şekiller alışını tesadüf yoluyla veya kendiliğinden oluşma şekliyle ifade etmek imkânı yoktur. Mesela yeryüzü, fezada kendi ekseni etrafında dönen bir küre biçimindedir. Kendi ekseni etrafında dönmesinden gece ve gündüz meydana gelir. Bu kendi ekseni etrafında dönmekte olan korkunç

yuvarlak, yılda bir kere de güneşin çevresindeki yörüngesini dolaşır. Bunun neticesinde mevsimler meydana gelir ki, mevsimler bizim üzerinde yaşadığımız bu gezegenin sathında oturmaya elverişli sahaların oluşmasında çok büyük bir rol oynar. Yeryüzünün böyle hareketli değil de sakin olması halinde meydana gelebilecek bitki türlerinden çok daha fazla bitki türünün gelişmesini sağlar. Bu yer yuvarlağının çevresini bir gaz küre kaplar ki, yüksekliği beşyüz milden fazladır. Ve içerisinde hayat için gerekli gazlar bulunmaktadır.

Dünyamızın çevresini saran bu gaz küre, öyle bir kalınlığa sahiptir ki, hergün dünyamıza doğru akan akkor haline gelmiş, saniyede otuz mil hızla düşen öldürücü meteorlar (göktaşları)nın yeryüzüne inmesini önler. Atmosfer tabakasının kalınlığı yeryüzünün ısısını hayata elverişli bir hudut dahilinde korur. Okyanuslardan yükselen su buharlarını karaların üst kesimindeki uzak noktalara kadar taşır. Böylece denizlerden uzak kara parçalarında hayatın yenideın canlanmasını sağlayan yağmurlar halinde yoğuşur. Bilindiği gibi, yağmurlar tatlı su kaynağıdır. Eğer yağmur yağmayacak olsa idi; yeryüzü her türlü hayat izinden uzak, kuru, çorak bir çöl haline gelirdi. Buradan da anlıyoruz ki, yeryüzünün çevresini saran atmosfer tabakasıyla, yüzey kısmına dağılmış bulunan okyanuslar tabiattaki denge çarkını meydana getirmektedir.

Su okyanuslarda, göllerde, nehirlerde hayatın korunmasını sağlayan çok önemli dört hassaya sahiptir. Hele kışların dondurucu ve uzun süre soğuk geçtiği mıntıkalarda bu hususun çok ayrı bir özelliği vardır.

Su, ısı derecesi düşük olduğu zaman büyük miktarda oksijeni emer. Sıfırın altında 4 dereceye vardığı zaman su en son yoğunluğuna erişir. Bilindiği gibi gaz sudan daha az yoğundur. Nitekim göllerde ve nehirlerde donan buz parçaları, sudan daha az yoğun olduğu için, suyun üst kısmında yüzerler. İşte bu özellik, soğuk mıntıkalardaki su altında yaşayan canlıların hayatının korunmasına yardım eden en büyük faktördür.

Katı kara parçalarına gelince, yeryüzündekl hayatın büyük bir kısmının değişmez yuvası orasıdır. Toprak, bitkilerin emdiği ve özümleme yoluyla meydana gelen mahsulün muhtaç olduğu şeydir. Madenlerin bir çoğu toprağın yüzey kısmına yakın olan kesimlerde bulunur ki, bu da insanlık medeniyetinin gelişmesi, sanatın ve tekniğin oluşmasını sağlayan faktörlerdendir. Görülüyor ki, yeryüzü hayata elverişli olmak üzere en uygun biçimde yaratılmıştır. Ve şüphesiz ki, bütün bunları bilen, hikmet sahibi bir kuvvet meydana getirmiştir. Elbetteki bütün bu düzenin tesadüfen ve başıboş olarak meydana gelmiş olması aklen mümkün değildir. Gerçekten de İsa Peygamber'in Allah'ı ifade ederek, **„Yeryüzünü hiçbir şekilde boş yaratmamıştır"** sözü, hakikatın ifadesinden başka bir şey değildir.

Çoğu kere bir takım kimseler, yeryüzünün çevresindeki boşluğa nazaran hacmının küçük olduğunu ileri sürerek, alaylı alaylı konuşurlar. Şayet dünyamız küçülse ve ay kadar bir büyüklüğe düşseydi veya daha açık bir ifade ile dünyamızın çapı bugünkü çapının dörtte biri kadar olsaydı, çevresini saran su küresini ve atmosfer küresini koruyamazdı, o zamanda ısı derecesi son derece artar ve öldürücü raddeye gelirdi. Şayet yeryüzünün çapı bugünkü çapının iki katı olsaydı, yüzey kısmının ölçümü de bugünkünden dört kat fazla olurdu ve üzerindeki cisimlere uyguladığı çekim gücü de bugünkünün iki misli olurdu. Bunun neticesi de tabiatıyla çevresini saran atmosfer tabakası da incelirdi. Ve yeryüzüne baskı yapan atmosfer basıncı santimetrekareye bir kilogramdan ikl kilograma çıkardı. Bütün bunlar ise yeryüzündeki hayat için son derece tehlikeli tesirler icra ederdi. Ve dünyamızın soğuk mıntıkalarının, haddinden fazla gelişirken yaşamaya elverişli toprak sahalarının alanı son derece azalırdı. Bu durumda insan toplulukları birbirinden ayrı ve uzak mıntıkalarda yaşarlardı. Aralarındaki ayrılık fazla olacağından buluşma ve görüşme imkânları da zorlaşırdı, hatta hayalî bir duruma bürünürdü.

Şayet yeryüzü bugünkü yoğunluğunu korumakla beraber, hacmi güneşin hacmi kadar olsaydı üzerindeki cisimlere uyguladığı çekim gücü bugünkünden 150 defa büyük olurdu. Çevresini saran atmosfer tabakasının kalınlığı da dört mil gibi az bir miktara düşerdi ve o zaman suyun buharlaşması

imkânsızlaşırdı. Yeryüzünün her santimetre karesine düşen atmosfer basıncı da bir kilogramdan yüzelli kilograma kadar yükselirdi. O takdirde bugün bir kilogram gelen bir cismin ağırlığı, yüzelli kilograma çıkardı. Ve insanın hacmi azalır, boyu küçülür, bir sincap veya tilki hacmına düşerdi ki, o zaman bu yaratıklar da olduğu gibi, insanda da düşünce hayatı imkânsız hale gelirdi.

Eğer yeryüzü, güneşe bugünkü uzaklığından dört kat daha fazla uzak bir noktada bulunsaydı; güneşten aldığı ısı ve enerji miktarı bugünkünden en az dört kat daha az miktara düşerdi. Ve dünya güneşin çevresindeki dönüşünü daha uzun bir sürede tamamlardı ki, bunun sonunda mevsimler bugünkünden çok daha uzun olurdu. Uzayan kış mevsiminde yeryüzündeki canlı varlıklar soğuktan donarlardı. Eğer dünya ile güneş arasındaki mesafe bugünkünün yarısına düşseydi o zaman da dünyamızın güneşten aldığı ısı ve enerji bugünkünden dört kat daha fazla olacaktı. Ve dolayısıyla güneş çevresindeki hareket hızı da kat kat artardı. Mevsimler o zaman bugünkünün yarısına düşerdi. Ve böylece yeryüzünde hayat, imkânsız bir hale gelirdi.

Şu halde yeryüzü; bugünkü hacmi, güneşten uzaklığı, güneşin çevresindeki surati itibariyle insanın ve canlıların hayatının gelişmesine elverişli bütün faktörleri ihtiva etmektedir. Ve bugün şahid olduğumuz maddî ve fikrî hayatın oluşması için en uygun ortama sahip bulunmaktadır.

Şayet hayat, bir hikmete ve önceden hazırlanmış bir plana göre neşet etmemişse elbetteki tesadüfen meydana gelmiş olacaktır. Peki öyleyse tesadüf nedir ki, biz tesadüfün hayatı meydana getirecek bir faktör olduğunu kabule yanaşalım?!.

Bugün mutlaka doğru olduğu kabul edilmeyen durumlarda, ihtimal ve tesadüf teorisi geniş çapta tatbike elverişli matematik kurallarına göre düzenlenmiştir. İhtimaller teorisi üzerine yanlış olması muhtemel olmakla birlikte doğruya en yakın sonuçlar vazeder. Bugün ihtimal ve tesadüf teorisi matematikte son derece geliştirilmiş olarak kullanılmaktadır. Tesadüf kuralı ile tesadüfen meydana geldiğini söylediğimiz ve meydana gelişi daha doğru bir başka metodla açıklama imkânı bulamadığımız hallerde çok önceden anlaşılabilecek dereceye varmıştır. Mesela tavla oyununda zarın atılması halinde hangi noktanın düşeceğini bu ihtimal teorisiyle öğrenmek mümkündür. Keza bu konudaki etütlerin ilermesiyle tesadüfen meydana gelecek bir olayla, tesadüfen meydana gelmesi mümkün olmayan bir olayı ayırt edip öğrenmemiz de imkân dahiline girmiştir. Hatta meydana gelecek bir olayın zamanını bile tesbit ihtimali mümkündür.

Şimdi biz hayatın meydana gelişinde tesadüfün oynaması muhtemel olabilecek rolü inceliyelim:

Bütün canlı hücrelerdeki ana bileşikler proteinlerdir. Proteinler karbon, hidrojen, azot, oksijen ve kükürt gibi beş elementten meydana gelir. Bir protein

molekülünde yaklaşık olarak 40 000 atom bulunur. Tabiatta düzensiz bir şekilde dağınık halde 103 kimyevî element bulunduğuna göre bir protein molekülünü meydana getirmek üzere, yukarıda saydığımız beş elementin bir araya gelip toplanması ihtimali hesap edilebilir. Bunun için önce bir molekülü meydana getirmek üzere reaksiyona girmesi gereken maddenin miktarını bilmek, sonra da bu molekülün atomları arasındaki birleşmenin gerçekleşmesi için gerekli olan zaman süresini bulmak gerekir.

Bu konuda İsviçreli büyük matematik bilgini Charles Eugenie Guye, bazı hesaplar yapmış ve yukarıda söylediğimiz faktörleri inceleyerek bir protein molekülünün tesadüfen meydana gelmesi için gerekli ihtimali rakamın 1 x 10^{160} olduğunu belirtmiştir. Yani bir protein molekülünün oluşabilmesi için mümkün olan ihtimal ancak on sayısının 160 kere kendisiyle çarpımıdır ki, bu rakamı ifade edecek kelime ve sayı mevcut değildir. Ayrıca, tesadüfen bir protein molekülünü meydana getirecek bir kimyevî reaksiyonun meydana gelebilmesi için gerekli olan madde, bugünkü kâinatımızın sahip bulunduğu maddenin milyonlarca misli olması icab etmektedir. Yeryüzünde bu bir protein molekülünün tesadüfen meydana gelip oluşması için lazım olan milyarlarca yılı da, yukarıda adını belirttiğimiz ünlü matematik bilgini, aşağıdaki rakamlarla ifade etmektedir: 10^{243} yıl, yani bir protein molekülünün tesadüfen meydana gelmesi için gerekli olan zaman 10 rakamının 243 kere

kendisiyle çarpımından çıkacak yıldır ki bu miktarı dile getirecek bir sayıyı henüz insanlık keşfedebilmiş değildir.

Bilindiği gibi, proteinler amino asitlerin meydana getirdiği uzun zincirlerden oluşurlar. Protein moleküllerinin atomları nasıl birbirleriyle birleşmektedir? Eğer şimdi bildiğimiz şekilden başka bir şekille birleşecek olsalar hayat için elverişli olmak şöyle dursun, hayatı zehirleyen en büyük faktör haline gelirler. Bunu ünlü İngiliz bilgini J. B. Leathes hesap ederek bir proteindeki basit molekül atomlarının birleşebilmesi için gerekli olan metodu incelemiş ve bunun milyonlara baliğ olduğunu görmüştür. Bu ihtimali 10^{48} rakamıyla ifade etmiştir. İşte görülüyor ki, ilmen, tek bir protein molekülünün tesadüfen meydana gelmek üzere birleşmesi imkânsızdır.

Kaldı ki proteinler canlılıktan uzak birer kimyevî maddeden ibarettirler. Canlanabilmeleri için henüz mahiyetini bilemediğimiz, o garip hayat sırrının sirayet etmesi gerekir. İşte görülüyor ki, yalnız ve yalnız sonsuz varlık diye ifade edebileceğimiz Allah'ın gücü bir protein molekülünü hem birteştirerek hem de en uygun hayata elverişli bir yapıya sahip kılarak yaratmaktadır. Hayatın sırrını ona lütfeden yine **bu sonsuz kudret sahibi Allah'tır.**

- 2 -
İSLAM'A GÖRE YARATICI

Yaratıcı:

a) Yaratıcı vardır ve birdir. Varlığının ne önü ne de sonu vardır. Ezelî ve ebedîdir.

b) Yaratıcı hiçbir şeye muhtaç değildir ve hiçbir şeye benzemez; neye benzetsek hata ederiz.

c) Canlı-cansız bütün âlemi -maddesiyle de suretiyle de- O yaratmıştır.

d) Yaratıcı her istediğini yaratır, yarattığını da, bilir ve görür.

e) Yaratıcının adı (özel ismi) Allah'tır.

İZAHI:

Her müslüman bilir ve inanır ki:

Allah Teala vardır;

Birdir;

Varlığının evveli yoktur;

Varlığının âhiri yoktur;

Ne kendisi yaratılmışlardan birisine benzer, ne yaratılmışlar kendisine benzer;

Varlığı başka bir varlığa dayanmez, kendi zatı ile vardır. Varlığı zatının iktizasıdır. Doğmaktan, doğulmaktan, doğurmaktan, baba veya oğul olmaktan, zaman ve mekânda bulunmaktan münezzeh ve yüce olarak mevcuttur.

Hiç bir vasıtaya muhtaç olmaksızın;

Her şeyi bilir;

Her şeyi işitir;

Her şeyi görür.

Mutlak hayat sahibidir;

Mutlak kudret sahibidir;

Mutlak irade sahibidir.

Diler, dilediğini yapar.

Kelâm sıfatı ile de muttasıftır; sese ve harfe muhtaç olmaksızın söyler; Peygamber vasıtasıyla insanlara kitaplar gönderir ve göndermiştir.

Bu sıfatların zıtları, Allah hakkında düşünülmez ve

düşünülemez.

Allahü Teala, kâinatın şeriksiz ve benzersiz yaratıcısıdır; yaratan, yarattıklarını yaşatan, öldüren sonra yeniden diriltecek olan, iyi kulları için nimetler; kötüleri için de azap hazırlayan O'dur.

Biz Cenab-ı Hakk'ın eserlerinden kudret ve büyüklüğünü, yüksek sıfat ve güzel isimleri düşünür, zat ve mahiyetinden bahsetmeyiz.

Cenab-ı Hakk'ın varlığı ve sıfatları hakkında yukarıda kaydedilen meseleler birer hakikattır, ilmî ve mantikî, aklî ve naklî delillerle isbat edilmiş ve edilmektedirler. Kelâm bilginleri olsun, dünyanın bir çok filozofu olsun, sayısız ilmî, fikrî ve felsefî delil ve şahidlerle isbat ve ikna edegelmişlerdir ve bu yolda devam edeceklerdir. Çünkü İslam'ın bu meseleleri, ilmin de, gerçeğin de ta kendisidirler. İlim ilerledikçe, fikirler geliştikçe, keşifler yapıldıkça, bunlar daha güzel, daha açık bir şekilde göz önüne serilmektedirler. Çünkü:

İslam, bilgi dinidir. Bu dinde bilgiye zıt düşebilecek hiç bir şey yok. Şayet çelişir gibi görünen bazı şeyler varsa bu, henüz bilgimizin onu ihtiva edecek seviyeye gelmemiş olmasındandır. Yahut da onu bizim yanlış anlayıp yanlış değerlendirmemizdendir. Bakınız Kur'an ne diyor: **„Ta ki mahvolan apaçık bilgiyle mahvolsun, yaşayan da apaçık bilgiyle yaşasın.“** (Enfal, 42)

Kur'an-ı Kerim hususiyle Allah'ın varlığı ve sıfatları hakkında, iman ve itminan sahibi olmamız için, dikkat nazarlarımızı canlı-cansız kâinatın her sahasına çeker

ve o sahalarda akıl ve fikirlerimizi çalıştırmamızı, ilmî araştırma yapmamızı teşvik ve tavsiye etmektedir. Neden böyle yapıyor? Çünkü İslam biliyor ki, insanoğlu akl-ı selimini bu eserler üzerinde çalıştırdığı takdirde, neticede kendisinin getirip haber verdiğinden başka hiçbir fikir ve kanaate sahip olunmayacaktır. İslam adına verilen haberlerin doğru olduğunu tasdike mecbur olacaktır. Zira Kur'an haberler getiren, haberler veren bir kitapsa kâinat da onun verdiği haberleri doğrulayan delil ve şahidlerle doludur. Her şey ve ondaki nizam ve ahenk; yaratanın delilidir. Her şey lisan-ı hâl ile bunu duyan kulaklara, gören gözlere ve düşünebilen gönüllere haykırmaktadır.

Kur'an-ı Kerim'den sadece bir kaç ayet:

„Rabb'iniz, gökleri ve yeri altı günde yaratan ve sonra arşa hükmeden, gündüzü durmadan kovalayan gece ile bürüyen, güneşi ayı, yıldızları, hepsini buyruğuna baş eğdirerek var eden Allah'tır. Bilin ki, yaratma da emir de O'nun hakkıdır. Âlemlerin Rabb'i olan Allah yücedir.“ (Araf, 54)

„Ey insanlar! Allah'ın size olan nimetini anın; sizi gökten ve yerden, Allah'tan başka bir yaratan mı rızıklandırır? Ondan başka ilâh yoktur. Nasıl aldatılıp da döndürülürsünüz?“ (Fatır, 3)

„Göklerin ve yerin yaratılmasında, inananlara dersler vardır. Sizi yaratmasında da, (muhtelif cins ve şekillerde) üretip yaydığı hayvanlarda da gerçekten tasdik edecek bir kavim için (Allah'ın kudret ve birliğine delalet eden) alâmetler vardır.

Gece ile gündüzün değişmesinde, Allah'ın gökten bir rızık olan yağmuru indirip de onunla yeryüzünü ölümünden (kuruyuşundan) sonra diriltmesinde (yeşertmesinde ve rüzgarları çevirmesinde) aklı olan bir toplum için bir çok alâmetler vardır. İşte bunlar Allah'ın ayetleridir. Sana onları okuyup beyan ediyoruz. Artık Allah'ın ayetlerine inanmadıktan sonra hangi söze inanırlar?“ (Casiye, 3-6)

„Allah, o varlıktır ki, gökleri ve yeri yaratıp gökten yağmur indirdi de onunla size rızık olarak çeşitli meyveler çıkardı. Bir de emriyle denizde yürümek için gemileri size bağlı kıldı. Nehirleri de size müsahhar kıldı. Güneşi ve ayı, adet ve görevlerinde devamlı olarak size O müsahhar kıldı; yine gece ve gündüzü sizin faydanıza O bağladı. Hem Allah istediğiniz şeylerin hepsinden size verdi. Eğer Allah'ın bunca nimetlerini teker teker saymaya kalkışsanız, onu kısım kısım bile sayamazsınız. Gerçekten insan çok zalim, çok nankördür.“ (İbrahim, 32-34)

İşte sizlere Kur'an-ı Kerim'den sadece birkaç ayet-i celile'nin mealini verdim. Bu konuda bu ayetlerden başka daha yüzlerce ayet vardır. Şurasını da çok iyi bilmek gerekir ki, Kur'an bir meseleyi anlatırken veya bir davayı isbat ederken son derece pratik davranır ve okuyucusunu yormaz.

Önce insanın iç dünyasına, ruh yapısına ve organik teşekkülüne dikkatleri çeker. Sonra çevredeki canlı

varlıklara dikkat nazarları çekerek bütün bunların azamet-i ilahiyye'ye delil olduklarını ifade eder. Sonra insanın çevresini saran kâinata ve kâinattaki akılları durdurucu düzene dikkatleri çekerek Allah'ın varlığını isbat eder. Ve bu arada, bütün canlı varlıklar için son derece önem taşıyan su ve gıda maddelerine dikkatleri toplayarak bunları Allah'ın yarattığına delil ve şahid gösterir...

İslam kelâmcıları Allah'ın varlığını hudüs imkân, ihtira, gaye, kabuli âmme gibi delillerle isbat etmişlerdir ki, bunlar kelâm kitaplarında enine boyuna beyan edilmiştir. Bunlardan Türkçe eserler de çoktur.

Filozoflara gelince:

Filozoflar da Allah'ın varlığını kabul etme mecburiyetini hissetmişlerdir. Bu kâinatın oluşmasında bir „ilk sebeb“in varlığını kabulde, prensip olarak ittifak halindedirler. İhtilaf ancak bu ilk sebebin sıfat ve isimlerindedir.

Bilindiği üzere, filozoflar bugüne kadar bilhassa şu konularla meşgul olmuşlardır:

a) Bu âlemin esas varlığı meselesi,
b) Allah'ın esas varlığı meselesi,
c) Tabiat, hayat, ruh, irade ve hürriyet meselesi,
d) İnsan bilgisinin kaynağı meselesi,
e) Ahlak ve estetlk değerler meselesi.

Genel olarak felsefe şu şekillerde tarif edilir:

a) Felsefe varlık ilmidir,
b) İnsan, kâinat ve yaratıcı kuvvet hakkında genel

hükme varmak gayesini güden fikrî bir faaliyettir,

c) Varlık şuurunun derinleşmesini hedef tutar, ilmin ilmini yapmayı gaye edinir ve nihayet,

d) Âlem ve hâdiseler hakkında akla dayanarak niçin ve neden sorusuna cevap vermeğe çalışır.

Felsefenin tarihi insanlığın tarihi kadar eskidir. Çünkü madem ki, düşünen insan vardır, o halde felsefe vardır. Ancak miladdan önce umumiyetle (600) senesinden bu yana meydana gelen felsefeleri biliyoruz.

Mezkür tarihten bu yana yapılan felsefeler çağlara ayrılır: İlkçağ felsefesi, ortaçağ felsefesi, yeni zaman felsefesi, sistematik felsefe.

Şimdi esas meselemizi ortaya koyalım ve tekrar soralım:

Allah var mı yok mu?

İşte bu soruya filozoflar ne diyor, ilim adamları ne diyor, din bilginleri ne diyor?

Hemen şunu kaydedelim ki, bu soruya, genel olarak, bu üç sınıf insan da müsbet cevap veriyor, „Evet“ diyor. Başka ifade ile, filozof da, ilim adamı da, din bilgini de yaratıcı vardır, diyor ve bunu deme mecburiyetini kendi meslek ve branşında hissediyor. Ve diyor ki, mutlak bir prensip vardır, mutlak bir düzen veren vardır, mutlak bir yaratıcı vardır. Yukarıda da işaret ettiğim gibi, bu hususta müttefiktirler, fikir birliğindedirler. Ancak, filozof ile ilim adamı mutlak düzen vereni açıklamada sıfatlandırma ve isimlendirmede ihtilaf halindedirler. Ve bu pek tabil bir şeydir. Çünkü insan kafası ve elde ettiği ilim, ne de olsa, noksandır. Gerçek manada Allah’ı

tavsif edemez. Gerçek manada Allah'ın sıfatlarını izah, ancak dinin ve Peygamber'in vazifesidir. Esasen felsefe ile ilim her şeyi halletseydi, dine ve Peygamber'in gelmesine lüzum yoktu.

Filozofların yaratıcı hakkındaki görüşlerini, konferans halinde hazırladığım not defterinden az ve öz olarak, burada kaydetmeyi münasip görüyorum:

Millet mektebine mensup filozoflardan Tales, Anaximandros ve Anaximenes:

Tabiatçı filozoflar adını da alan bu ilkçağ felsefecileri, gözlem ve deneyle âlemi açıklamak istemişler ve o yolda prensipler ileri sürmüşlerdir.

Tales ne diyor? Asıl madde sudur ve su her şeye hayat verdiği için ilâhlarla doludur. İlahî kudretle su her şeye nüfuz ederek, eşyayı meydana getirmiş, onlara hareket vermiştir. Su her şeyin aslıdır ve âlemin aklı olan Allah her şeyi sudan yaratmıştır.

Anaximandros ne diyor? Diyor ki: Âlemi idare eden gerçek prensip sonsuzluktur. Her şeyi kuşatan, her şeyi harekete getiren „Apeiron" dediği bu sonsuzluktur. Her şey bundan çıkmıştır ve bir kanuna göre işler. Ancak biz bunu târif ve tavsif edemeyiz. Panteist bir filozoftur.

Aleximenes ne diyor? Diyor ki: Asıl madde havadır. Hava da ruhtur. Kâinat bir kanuna göre oluşur.

Görüldüğü üzere bunlarda prensip olarak bir ulûhiyyet fikri vardır. Ancak hataları sıfatlandırmada ve isimlendirmededir.

Xenophanes ne diyor? Elea mektebine mensup

olan bu filozof çok tanrılı Yunan düşüncesiyle mücadale etmiş ve tanrı kendisine isnad edilen şeylerden münezzehtir, demiştir. Allah birdir, sonsuz ve hareketsizdir. Ne doğar, ne ölür, ne de değişir. O, bütün âlemdeki değişmeleri ve bütün hareketleri idare etmektedir. Her şeyi duyar ve her şeyi görür. Ancak bundan sonra şöyle diyor: Bunun emrinde de başka tanrılar vardır. İşte hatası buradadır.

Empedokles ne diyor? Diyor ki: Âlemin aslı ateş, hava, toprak ve su olmak üzere dörttür. Bunların birleşmesinden âlem var olur, ayrılmasından da yok olur. Bunların birleşmesine sebep aşk ve sevgi, ayrılmalarına sebep de kin ve nefrettir.

Bu filozof da kâinatta birleştirici ve ayırt edici mucip bir sebep göstermekten kendisini alamıyor.

Anaxagoras diyor ki:

Dünyada ne kadar cins madde varsa o kadar atom vardır. Vaktiyle karmakarışık olan bu âleme düzenli ve uyumlu bir şekil veren „Nus“tur.

Bu şahsa göre „Nus“ Allah’ın kendisidir.

Heraklit diyor ki:

Âlem bir akış ve oluş içindedir. Âlemi idare eden tek bir şey vardır ki, o her zaman kendi kendinin aynı kalır ve değişmez. Bütün hadislere hâkim olan ve herşeye nizam veren „Logos“dur, âlemin aklıdır.

Bu zata göre Logos’la tanrı aynı şeydir.

Parmenides diyor ki:

Biri görünüşler âlemi, diğeri gerçekler âlemi olmak üzere iki âlem vardır. Gerçek âlem değişmeyen,

hareket etmeyen bir âlemdir. Bu âlem „Bir"in kendisidir. Bir ise Allah ile bir ve aynıdır.

Sokrat diyor ki:

Fazilet de bir ilimdir. Faziletin varlığı bu dünyada üstün bir düzenin varlığının da bir ifadesidir. Dünyadaki bu üstün düzen, yalnız iyilikçi bir yaratıcının varlığıyla açıklanabilir. İşte bu üstün kudret dünyadaki bu üstün düzeni gerçekleştirmiştir.

Eflatun diyor ki:

İdeler doktrini ile dinî düşünce ayrılmaz bir şekilde birbirine bağlıdır. Allah mükemmel bir varlıktır ve değişmez. O her çeşit kötülüklerden uzaktır. Allah varlığı diğer varlıkların ve ilmin temelini meydana getirir.

Aristo diyor ki:

Âleme şekil veren ve âlemdeki oluşu ilk defa harekete getiren kuvvet Allah'tır ve bütün varlıkları harekete getiren bu son kuvvet kendisi hareketsizdir. Her şeyin başında bulunan bu şekil ve hareket verici kuvvet, her şeyin sonunda da bulunur.

Aristo'ya göre, âlemin başlangıcı vardır, sebepler zinciri bir yerde duracaktır ve ilk sebep de „Allah"tır.

Galile:

Modern felsefenin kurucularından olan Galile diyor ki: Allah için dünyayı güneş etrafında döndürmek, güneşi dünya etrafında döndürmek kadar kolaydır. Bunun için tabiat nizamiyle ilâhî irade ve ve din kanunları arasında hiçbir tezat yoktur.

Bacon:

İngiliz filozofu olan bu zat, „Denemeler" adlı eserinde

dinsizlik ile batıl inançların münasebetini inceler ve der ki, sathi araştırma (az ilim, yarım ilim) insanı dinsizliğe götürür. Fakat derin araştırma insanı Allah'ın varlığını kabule zorlar. Kısırda kalan ve sathi mâlumata sahip olanlar zannederler ki, biz her şeyi biliriz. İdrak ettiklerimiz vardır. İdrak etmediklerimiz ise yoktur. Ama, gerçek ilim adamları mütevazidirler. Aklın hududunu bilir ve her şey üzerinde derinliğine düşünürler ve ondan sonra karar verirler. Bacon, maddî ve hayvanî ruhun üstünde ayrı bir manevî ruh kabul ediyor ve bu ruh bedene bağlı değildir, o Allah tarafından yaratılmıştır. Onu bize bildiren felsefe değil, dindir, diyor.

Rene Descartes:

Modern felsefenin asıl kurucusu olan Descartes, diyor ki: Şüphe ediyorum, o halde düşünüyorum, o halde varım. Bende mükemmel bir sonsuz varlık fikri vardır. Bu fikir bana benden gelmez. Çünkü ben noksanım, sonluyum. Kâmil, noksandan çıkmaz, eşyadan da gelmez. Çünkü eşya da noksandır, mürekkebtir. İdrak ettiğim eşyanın terkibinden de doğmaz. Çünkü o zaman, vahdet-i ilahî mümkün olmaz.

O halde Allah fikri bizde doğuştan vardır. Şu manada: Düşünce melekemiz meydana çıktıktan sonra o, bizde vardır. O halde Allah vardır.

Descartes, Allah fikrini gerçeği temin edildikten sonra, dış âlemin gerçekleştiğini araştırmak mümkündür. Çünkü Allah fikri âlem gerçekliğinin temelidir. Allah duyularımızın ve fikirlerimizin son sebebidir ve aldanmaz. Çünkü mükemmel varlıktır. Descartes, ilim

nazariyesinin temeli olan Allah fikriyle hadiselerin zaruri bağlılığını ve kâinatın düzenini temellendirmiştir.

Allah'ın varlığına inanmış insanlar bilsinler ki, bir insanın mevcudiyeti, bir vücuda sahip yerin ve yıldızların mevcudiyetinden daha hakikidir. Bir bedene sahip oluşumuz ise en azından Allah'ın varlığının isbatıdır. Ben belki etrafımdaki şeylerden şüphe edebilirim. Fakat, Allah'ın varlığından asla şüphe edemem. İlmimiz de Allah'ın varlığının delilleridir. Zira Allah'ın varlığını tasdik etmeyen bir mühendis düşünülemez.

Aristo'dan itibaren Farabi, İbn-i Sina ve hıristiyan ortaçağ filozofları, noksandan kâmile, müsebbebten sebebe giderlerken, Descartes aksine kâmilden, noksana, sebepten müsebbebe, Allah'tan kâinâta gidiyor. Çünkü teselsüle batıl demem benim noksanlığımdan ve aczimdendir.

Descartes, „Traite de l'homme" isimli eserinde Allah'tan şüphe eden bütün filozofların fikirlerini çürütmüştür.

Renan:

Diyor ki, tabiat ve insandan başka daha bir şey var mıdır, diye sorulacak olursa, evet deriz. Tabiat bir görünüşten, insan da bir hâdisten ibarettir. Bunların derinliğine gidilecek olursa, nâ-mütenahi bir cevhere rastlanır. Bu derinliklerde, müslümanların tabiriyle **„Hüvelbâki"** vardır. Mevcut olan Allah vardır.

Pasteur:

İnsan, kâinata bir göz atacak olursa, muhtelif varlıklar

ve hâdisler karşısında hayrette kalarak Allah'a inanır.

Einstein:

Diyor ki, maddeciler hayatı, canlı olmayan maddeden çıkartmak istediler. Yani ruhu atomdan çıkartmak istediler. Fakat isbat edemediler. Her ne olursa olsun, gerek atomdaki cari kuvvet ve gerek ilk hareket ve nihayet can ve ruh, bütün bunların Allah'ın kudretiyle meydana geldiğini kabul etmek lazım gelir.

Esasen Allah, yokluğu muhal olandır. Bundan dolayı varlığını isbata bile lüzum yoktur.

Darwin:

Diyor ki, ben hiç bir zaman Allah'ı inkâr etmiyorum. Hatta tekâmül nazariyesinin de Allah fikriyle uzlaşabileceğini zannediyorum.

Malebranche:

Fransız filozofu olan bu zat diyor ki, fikirlerin kaynağı Allah'tır. Hiçbir suretle varlık, mutlak sebep olamaz. Sebep ilahî bir şeydir. Mutlak sebep Allah'tır. Tabiat ilâhî iradenin meydana çıkmasına vesiledir. Allah'ın tesiri olmadan insan, ne idrak edebilir ne de işitebilir.

Hakiki din, tek Allah fikrini öğreten dindir. Hakiki felsefe de ilâhî olan tek sebep fikrini öğreten felsefedir.

Not defterimizde sırası gelmişken şu hususu da kaydetmekte fayda görüyorum: Maddeciler, kâinatı tedbir eden ezelî illet (Allah) fikrini lâyetgayyer (değişmez) kanun fikriyle bağdaşamıyacağını iddia ederek, Allah'ın varlığını inkâr ederler. Bu hususta en çok ileri gidenler Alman materyalistleridir (Buchner, Hegel, Karl Marks).

Bunlar şöyle bir düstür kabul ediyorlar: „Ya fen tahsilinden vazgeçmeli veya Allah inancından vazgeçmelidir. Bu ikisinin bir arada uzlaşması mümkün değildir.

Bunların, bu fikirleri ve teklifleri hıristiyanlık dini hakkında doğru olabilir. Çünkü, fennin kanunlarıyla kilisenin doğmaları arasında amansız bir mücadele vardır. Papazların inandırmak istedikleri Muhayyel Allah öyle olabilir. Fakat İslam'ın bildirdiği Mâbud-i Hakiki ve Vacib'ül-Vücud, kâinattaki nizam ve intizamın, hıristiyanlıkta olduğu gibi, amansız düşmanı değildir. Bilakis, bu nizam ve intizam İslam'da Allah'ın varlığının ve birtiğinin delili olarak gösterilmiştir. Halbuki fen, insanın daha çok maddî ihtiyaçlarıyla, din ise daha çok manevî ihtiyaçlarıyla alakadardır. Bunlar arasında neden tezad lazım gelsin? Bir kimse, hem bir fen adamı olur hem de dindar olur.

Herbert Spencer (ö. 1903) gibi, tabiatı tetkik eden filozoflar bakınız ne diyorlar: „İlmin terakkisi daha açık bir surette isbat ediyor ki, hakikatini anlatamadığımız ve anlayamıyacağımız bir Vücud-i Mutlak vardır. Evvelini ve sonunu tasavvur edemediğimiz bu ebedî varlık her yerde tecelli ediyor ve her şey ondan zuhura geliyor."

Spinoza:

Onyedinci asrın filozoflarından olan bu zat diyor ki: Mutlak varlık Allah'tır ve Allah'tan başka varlık yoktur. Bir üçgenin iç açılarının toplamı iki dik açıya eşittir. Biz bunu isbat etmesek de yine bu böyledir. Allah'ın

varlığını isbat etmesek bile, akıl ve zihnimiz buna kâfi gelmese bile yine de Allah vardır.

Şu kadar ki, Spinoza, İslam'la kabili telif olmayan Vahdet-i Vücud'a kaildir.

John Locks:

Onyedinci asır filozoflarından olan bu zat, amprizmin asıl kurucusudur. Buna göre, Allah sonsuz bir varlıktır. Allah'ın varlığını hislerimizle anlarız. Allah'ın varlığını inkâr edenler bile onu hissederler.

Leibnitz:

İlkçağ ve ortaçağ felsefelerini modern felsefe ile uzlaştıran bu filozof, en geniş terkip kafasına sahiptir, ilmin her dalında dâhidir. Sebeple eser arasında bir eşdeğerlik vardır ve bu tarz, tabiat nizamını kuran ilâhî hikmete uygundur. Ve bunun uygunluğu tabiatın bir gayeye göre kurulmuş olduğunu gösterir. Kâinatta nizamı sağlayan gayeli kanunlar vardır ki, bunlar ilâhi kanunlardır.

Âlem bir mucize ile başlar. Yani bir hikmetle başlar, bir mucize ile nihayet bulur. Nasıl birdenbire meydana geldi ise yine birdenbire yok olacaktır. Tabiat arasındaki nizam kör bir nizam değildir. Tabiatta bir ahenk, bir nisbet ve bir güzellik olduğu bir gerçektir. Bu da şuurlu bir varlığının eseri olması lazımdır.

Demek ki, Allah bütün âlemin yaratıcısı ve hadiseler düzeninin mesnedidir ve Allah'ın varlığı kabul edilmeden felsefe yapılamaz.

Kant:

Kant, nazar-ı akıl itibariyle Allah'ın varlığını şüpheli

göstermiştir. Fakat amal-i akıl, yani pratik akıl itibariyle ahlak kanununun bir neticesi olarak Allah'ın varlığını isbat etmektedir.

Demek ki, Kant'a göre âlemin illeti olmak itibariyle Vücud-i Bari'yi isbat bir faraziyye ise de adaletin mebdei, hür iradeye sahip mevcudatın Şarii, hayır ve şerrin cezalandırıcısı olmak itibariyle Allah'ın varlığını kabule mecbur oluyor.

Goethe:

Alman şair ve filozofu olan bu zat da şöyle diyor: Allah'ın zat ve hakikatı hakkında açık bir fikrim olduğuna inanmaktan pek uzağım. Yazdığım ve söylediğim fikirlerin hepsi şu cümlelerle hülasa olunabilir: Künh-i Bari'yi idrak kabil değildir. İnsanın Allah'ın zatı hakkında mübhem bir duygusu, tahmini bir fikri vardır. Fakat buna rağmen bız hem kendi ruhumuzda hem de tabiatta Allah'ın varlığını seviyoruz. Künhünü bilip bilmememizin ne ehemmiyeti var!.. Allah'ı yüzlerce isimler, binlerce sıfatlarla yad ve tavsif etsem de künh ve hakikatının pek çok aşağısında olacağım. Madem ki, Allah'ın büyük varlığı canlı-cansız her şeyde tecelli etmektedir. Öyle ise, böyle bir zat hakkında edinebileceğimiz fikir yeterli ve etraflı olabilir mi?!. Keza, müslümanlar da Allah'ın künh ve hakikatını bilmediklerini ve bilemiyeceklerini itiraf ediyorlar: „Ma arefnake hakka marifetike = Ya Rabb'i! Senin hak marifetinle bilemedik." Fakat biz künhünü bilememekle beraber, kat'i otarak biliyor ve inanıyoruz ki, bu kâinatın bir yaratıcısı, bir düzen vericisi olan bir Zat-i Vacib'ül-

Vücud vardır.

Filozofların Allah'ın varlığı hakkındaki fikirlerini böylece kaydettikten sonra tekrar edelim ki, dehrilerden yani materyalist birkaç filozoftan başka hiçbir filozof Allah'ın varlığını, kudretini inkâr etmemiştir, edememiştir. Kâinatın yaratılışını Allah'ın varlığına isnad etmekten kendilerini beri alamamışlardır. Ancak Allah'ın varlığını izah ve tavsifte ihtilafa düşmüşlerdir. Bir de Allah'ın sanat eseri olan bu âlem ezeli midir, sonradan mı olmuştur, diye münakaşasını yapmışlardır. Hatta ezelî olduğunu iddia edenler bile, âlemin bir yaratıcıdan müstağni olduğunu iddia edememişlerdir. Dehrilerden başka butün filozoflar müttefiktir ki, Allah, kâinatın gerçek yaratıcısıdır ve kâinat da O'nun sanat eseridir.

İlim adamları:

İlim ve ilim adamları da Allah'ın varlığını kabul etmektedirler. Kur'an-ı Kerim, ilim adamlarını Allah'ın varlığının ve birliğinin üç şahidinden biri olarak göstermiş ve Âli İmran Suresi'nin 18. ayet-i kerime'sinde şöyle buyurmuştur: **„Allah, melekler ve ilim sahipleri Allah'tan başka ilâh olmadığına şehadet etti!"**

İslam'ın her meselesi ilmîdir, aklî ve mantıkîdir. İlmin reddettiği, aklın kabul etmediği hiç bir mesele İslam'da gösterilemez. Allah'ın varlığı ve birliği meselesi de böyledir. İlim de akıl da şehadet etmektedir ki, Allah vardır ve birdir. Bu hususta da dünyanın ünlü bir kaç ilim adamını dinleyeceğiz:

Önce JOHN CLOVER MONSMA tarafından derlenen, İbrahim Sıtkı Eröz tarafından terceme edilen ve „NİÇİN ALLAH'A İNANIYORUZ?" ismini alan kitapda isimleri geçen ve ilim güçleriyle Allah'ın varlığını isbat eden otuzdan fazla ünlü dünya ilim adamlarından sadece birkaçını burada kaydetmeyi, hem meselemiz yönünden, hem de böyle bir kitabı okuyucularımıza tanıtma yönünden faydalı gördük:

Dr. A. Sirhan:

1947 yılında Colombia Üniversitesi'nde master verip 1949 yılında doktora yapan ve eğitim ve ilim felsefesi dallarında birçok eser veren bu zat diyor ki:

„Kâinatı yaratan biri var mıdır?.."

Kafalar hep bu soruya takılır ve ona cevap bulmak için didinir, durur. Yeni gelişmek üzere bulunan çocuk, önce bu soruyu sorar babasına. Uçarlık çağında bulunan şaşkın delikanlının kafasından hep bu sorular geçer, yüreği bu sorularla çarpar, uykusunu bu soru kaçırır ve çoğu kere içini rahatlatacak bir cevab alamaz kimseden. Bazı zamanlar bu soru imanı zayıf kimselerin kafasından geçer de şeytanın vesveselerinden Allah'a sığınırlar. Çoğunlukla insan güçsüz kaldığı; bir hastalığa tutulduğu veya çaresizliklerle karşılaştığı anlarda hep bu soru kurcalar zihnini.

Eskiden de soranlar olmuş bu soruyu. Ve ona verdikleri cevaba göre kısım kısım, çeşit çeşit fikirlere kapılmışlar, kimi tabiata tapınmaya başlamış, kimi güneşe, kimisi de aya. Kimi putlara tapınırken kimi de

eşi ve benzeri bulunmayan Allah'a ibadet etmiş. Kimi reddedip inkâra kalkışırken yoldan çıkmış, kimi de imana gelmiş.

Ortada hareket halinde bulunan bir kâinat, düşünen kafalar ve şuur sahibi bulunduğu sürece de istikbalda bu soruya cevap bulmak için zihinler meşgul olup duracaktır.

Öyle görünüyor ki, bu sorunun cevabında gizlidir bizim tabiatın bir bölümü. Fıtrattan gelen bu soruya cevap vermeden, onu red veya kabul etmeden yaşamamız mümkün değil. İçimizden gelen sese kulak vermememiz veya duymamazlıktan gelmemiz imkân haricidir. Şüphesiz ki, insanın kâinat ve kâinatın yaratıcısı karşısındaki durumunun hayatı, düşüncesi, hayat felsefesi, meselelere bakış tarzı, ruh hâleti, mazisi, hali ve istikbali üzerinde, hatta varlığı ve mevcudiyeti üzerinde son derece büyük etkileri vardır.

Bu soru o derece önemli olmakla beraber, iç rahatlatıcı cevap verecek çok az kişi vardır aramızda. Bir çocuk babasına bu soruyu yönelttiği zaman, babası ya onu yumuşakça reddederek kafasını o konulara takmamasını söyler, yahut da içini rahatlatacak, kolayca ikna edecek makul bir cevap veremez. Bu soruyu bir delikanlı arkadaşına veya hocasına sorduğu zaman çok az kere, ondan, içini rahatlatacak ve geleceğe açık bulunan kafasını ikna edecek bir cevap alabilir. Aynı soru birtakım din adamlarına sorulduğu zaman çoğu kere mukaddes kitaplardan okunan bir ayet, peygamberlerinin sözlerinden bir rivayetle

karşılaşırlar. Ve umumiyetle belirli halka etrafında konuyu döndürür dururlar: İlimlerin ortaya çıkardığı gerçeklerle meseleye bakan çok az kimse vardır: Bazıları da bu soruya cevap vermek için ilmin kullandığı metodları kullanmazlar. O zaman konu daha karmakarışık olur, daha çıkmaza girer ve kişinin şaşkınlığı daha da artar.

Yirminci yüzyılın münevver ve kültürlü kişileri „Bu kâinatı kim yarattı?“ diye sordukları zaman, almak istedikleri karşılık ilmin vardığı neticelere uygun olmalıdır. Bugün ilim; fezaların fethine muvaffak olmuş, atomun esrarını çözmüş, kâinatın bilinen ve bilinmeyen birçok kanunlarını keşfetmiş ve halen de akılları durduracak keşifler yapmaktadır. İşte günümüzün insanı bu sorunun doğru, mantık kaidelerine dayalı ve ilmin buluşlarına uygun cevaplarını araştırmaktadır ki, bu cevaplar onun Rabb'ine karşı inancını daha da kuvvetlendirsin, imanı yalnız samimi bir bağlılıktan ibaret kalmayıp tatmin olmuş olarak inanabilsin.

İşte bu kitapda göreceğiniz hususlar ayniyle yirminci yüzyıl rnünevverinin cevaplandırılmasını istediği soruların cevabıdır. Çünkü kitabı hazırlayan yazar, karşılaştığı birçok ilıım adamına hep şu soruyu yöneltmiştir: „Allah'ın varlığına inanıyor musunuz? Hangi çalışmanız, araştırmanız ve etüdünüz sizi böyle bir neticeye götürdü?“

Yazar bu soruyu müsbet ilmin çeşitli dallarında ihıtisas yapmış, kimyacıya, fizikçiye, biyoloğa, astronomi bilginine, matematikçiye, doktorlara ve daha birçok ilim

erbabına yöneltmiş.

Bu bilginlerden bir kısmı yazarın sorularına cevap vermişler ve onları Allah'a imana götüren ilmî delilleri açıklamışlar. İşte bu, ilim adamlarının Allah'ın varlığını isbat eden cevaplarını ihtiva etmektedir. Biz bu gerçekleri çağdaş okuyuculara aktarmakla modern ilmin bazı yönlerini açıklamayı ve bunlarla mukaddes kitaplarda okunan hakikatların doğruluğunu gösterip böylece Allah'a imanın daha müsbet bir şekle bürünmesini gaye edinmiş bulunuyonız. Bu bilginler bize termodinamik kanunlarının zorunlu olarak bu kâinatın bir başlangıcı olması gerektiğini, başlangıcı olan bir kâinatın mutlaka bir yaratıcısının bulunması icab ettiğini ve o yaratıcının akıl ve irade sahibi, sonsuz bir gücün maliki olmasını gerekli kıldığını ifade ediyor.

Evet, elbette bu kâinatı yaratanın; tabiat bakımından elektronlardan ve nötronlardan müteşekkil ilmin görüşüne göre ebedî ve ezelî olması mümkün olmayan atomlardan meydana gelen maddenin dışında bir varlığa sahip olması icab etmektedir. Şu halde bu yaratıcı, madde dışı bir hüviyete sahip olmalıdır. Sonsuz derece latif ve her şeyden haberdar olmalıdır. Ki gerçekten de gözler onu görmez. Ama o gözleri görür ve o latiftir, her şeyden haberdardır. Biz eğer bu gerçeğe varmak istiyorsak tabiatı itibariyle takip edeceğimiz yol, sadece maddeyi ve maddî olanı görebilen hislerimiz olmamalıdır. Eğer biz onun varlığını elimizle dokunurcasına görmek istiyorsak elbetteki bu mümkün olmayacaktır. Çünkü onu laboratuvarlara

veya deney tüplerine sokmak mümkün değildir. Büyütücü veya yaklaştırıcı mikroskoplarla, teleskoplarla da göremeyiz. Binaenaleyh, ancak akıl gibi, basiret gibi bizim maddî olmayan vasıtalarımızı kullanarak idrak etmemiz mümkün olur. O yüce zatın delillerini anlamak isteyen herkes gözünün üzerindeki perdeleri kaldırsın; taassuba dalmadan, inat göstermeden aklını kullansın, göklerin ve yerin yaratılışını düşünsün: **„Muhakkak ki göklerin ve yerin yaratılışında, gecenin ve gündüzün değişmesinde akıl sahipleri için deliller vardır.“**

İlim adamları, kâinata son derece üstün bir nizamın hâkim olduğunu belirtiyorlar. Kâinata değişmez, sabit, belirli kanunların hükmettiğini ifade ediyorlar. İlim adamları, işte kâinata hükmeden bu kanunları keşfetmeye ve kavramaya çabalıyorlar. Birçok noktalarda yapılan buluşları bize güneşin veya ayın tutulmasını ve daha bazı tabiat olaylarını yüzlerce yıl önceden haber verma imkânını sağlamış bulunuyor.

Şu halde varlığını her zerresine ve zerrenin de altında bulunan en küçük parçasına; ilk yaratıldığı anda bu kanunları vaz eden hangi kudrettir? Kimdir o ki, kâinatın planını çizmiş ve en üstün, en güzel ölçüyü vazetmiş? Bütün bunlar bir yaratıcı olmaksızın mı yaratılmıştır, yoksa yaratanları onlar mıdır? Kâinatta gözümüzü neye iliştirirsek iliştirelim, karşılaştığımız ince nizamı, sabit kanunları yoktan var eden o kudret sahibi, o bilgi sahibidir. O herşeyin gizlisinden ve açığından haberdardır.

Bu kitapta yazısı bulunan ilim adamları, kâinatın tesadüfen meydana geldiğini ileri sürenlere en uygun cevapları vermektedirler. Bize tesadüfün ne anlama geldiğini açıklamakta, herhangi bir olayın meydana gelebilmesi için muhtemel tesadüfleri matematik metodlar kullanarak göstermektedirler. Şayet önümüzde binlerce alfabetik harf fişleriyle dolu olan bir kutu bulunsa şüphesiz ki, bir „Âmme“ kelimesini meydana getirebilmemiz için gerekli olan harfleri yanyana düşürebilmemiz ihtimali vardır, ama çok azdır. Fakat o harflerden uzun bir manzume veya bir oğuldan babaya yazılmış bir mektup meydana getirme ihtimali imkânsız denmese de çok zor ve zayıftır. İlim adamları, etin ve proteinlerin yapısına giren ilk madde olan amino asit moleküllerini meydana getiren atomların birleşebilme ihtimallerini hesap etmişler ve bunun milyarlarca yılı gerektirdiğini, ayrıca çok geniş olan kâinata dahi sığmayacak bir madde kütlesini icab ettirdiğini görmüşlerdir. Bu daha çok küçük bir amino asit molekülü içindir. Ya bir de bitki ve canlıların organlarını meydana getiren milyarlarca canlı organizma için bu ne kadar uzak bir ihtimaldir. Sade amino asitler değil, daha yığınlarca komple bileşikler ve sayısız elementler ne olacaktır? Ya göklerin ve yerin yaratılışı, hayatın meydana gelişi ne ile ifade edilecektir? Bir kere bunların kendiliğinden başı boş ve kör bir tesadüfün eseri olarak meydana gelmiş olması aklen imkânsızdır. Çünkü akıl bütün bunları, çok bilgili, herşeyi bilen, gören ve planlayan bir gücün

yaratmış olmasını zaruri kılmaktadır.

Bir ilim adamını Allah'ın varlığına inandıran yeni sebep:

Bu ilim adamı New York ilim akademisi eski başkanı Morisson, „İnsan Tek Başına Değildir" adlı eserinde diyor ki, „Aşağıdaki yedi sebep beni şahsen Allah'ın varlığına inanmaya mecbur etmiştir. Bunlardan bir kısmını kısaltarak kaydetmek istiyorum.

İlim ve fen asrının henüz başında bulunmaktayız. Ve hergün ilim ve kudret sahibi bir yaratan tarafindan yapılan şeyleri biraz daha meydana çıkarıyoruz. Şu doksan sene içerisinde çok şeyler bulduk. Bilgiden gelen bir imanla Allah'ın varlığının daha çok farkına varmaktayız ve varacağız:

Yerküresi kendi ekseni etrafında her 24 saatte bir düşüş yapar, yani dünyamız saatte 1600 km civarında bir hıza sahiptir. Şimdi farz ediniz ki, o, saatte 160 km'lik bir hızla dönüyor. O takdirde gece ve gündüzümüz şimdiki olduğundan 10 kat daha uzun olacaktır. Bu durumda yaz mevsiminin kızgın güneşi her gün bitkilerimizi yakacak, geceleyin de yeryüzündeki bütün bitkiler donacaktır.

Her türlü hayatın kaynağı olan güneşin yüzeyindeki ısı 12000 fahrenhayt (yaklaşık 6650 santigrat) derecesidir. Dünyamız güneşten yeter derecede bizi ısıtabilecek kadar uzaktır. Bu mesafe hayret verici bir şekilde sabit kalmaktadır. Milyonlarca yıldır, bu alanda meydana gelen değişiklik bildiğimiz tarzdaki hayatın devamına zarar vermeyecek kadar az olmuştur. Şayet

yerküresinin sıcaklığı bir yılda ortalama olarak 50 derece değişseydi, bütün bitkilerle birlikte insan da yanarak veya donarak ölürdü.

Dünya güneş etrafında saniyede 30 km'lik bir hızla döner. Bu hız, mesela, saniyede 10 veya 70 km olsaydı güneşe olan uzaklık veya yakınlığımız yaşamamıza engel teşkil ederdi.

Bilindiği üzere, yıldızlar çeşitli hacimlere sahiptir. Öyle büyük yıldız vardır ki, bizim güneşimiz olsaydı yerküremizin yörüngesi milyonlarca km, mesafede onun yüzeyi içine girerdi.

Yıldızların saçtıkları ışınlar da değişiktir. Birçok ışınları hayatın bilinen her yönünü ortadan kaldırabilecek niteliktedir. Bu ışınların yoğunluğu ve hacmi de çeşitlidir. Güneşin saçtığı ışınlara nisbetle on bin defa az olanları bulunduğu gibi, ona oranla o kadar fazla olanları da vardır. Şayet güneşimiz, bu anda „verdiği ışınları birbuçuk kat artırsaydı çoktan kül olurduk. Gayet tabiidir ki, bütün bu sözler, hayatın protolazmik bir kıvılcımı olarak doğmuş olmamıza, yani şu andaki özelliğimize göre söylenmektedir. Bu sebepledir ki, milyonlarca güneş arasında sadece bizim güneşimizi hayata elverişli olarak bulabilmişizdir. Burada temas edeceğimiz bir nokta daha vardır: Yerküre, bilindiği üzere, 23 derecelik bir açı ile eğiktir. Bu durumda mevsimler doğmaktadır. Eğer böyle olmasaydı, kuzey ve güney kutbu daima karanlıkta kalacak ve okyanuslardan yükselen su buharı, yolunda buzdan meydana gelmiş kıtalar yığarak kuzeye ve güneye

doğru dağılacak, ekvatorla karlı bölge arasında bir çöl sahası teşkil edecekti. Bu durumda buzlardan nehirler dolacak, bunlar derin vadilerden geçerek, artık tuzla kaplı bir hale gelmiş bulunan okyanuslara akacak ve sürekli olmayan tuz gölleri meydana getirecekti. Ayrıca inanılmayacak büyüklükteki bu buz kütlelerinin ağırlığı kutuplara baskı yapacak, bu da ekvator bölgesinin yayılması ve taşmasına sebep olacak ve mutlaka bir ekvator bölgesine ihtiyaç hissettirecekti. Kaldı ki, okyanusların çekilmesi yeni ve geniş sahalar bırakacağını, yerküresinin yağacak yağmuru azaltacağını ve bununla korkunç sonuçların doğacağını da gözden uzak tutmamamız gerekir.

Ay bizden 385 000 km uzaktadır. Yılda iki defa meydana geten deniz kabarması hadisesi, ayın varlığını münasip bir şekilde hatırlatır. Okyanuslarda görülen kabarmalar bazı yerlerde 18 metreye kadar yükselir. Hatta ay çekimi sebebiyle yer kabuğu yılda iki defa bir kaç santim dışa doğru esner. Ama her şey bize yerli yerinde gözükür. O kadar ki, bütün okyanusları 10-15 metre kabartan ve son derece sert görünüşlü yerkabuğunu esneten korkunç kuvveti, biz hiç de hissetmeyiz.

Merih gezegeninin de kendisinden 10 000 km uzaklıkta bulunan bir ayı vardır. Küçük bir ay. Bizim dünyamıza bağlı bulunan ay, 385 000 km tutan bugünkü uzaklığına karşılık, söz gelimi 75 000 km uzak olsaydı, meydana gelecek kabarma o kadar kuvvetli olurdu ki, deniz seviyesinin altında bulunan bütün

dağlar, her gün, iki defa bizzat dağları bile kısa zamanda aşındıracak bir sel tarafından istilaya mâruz kalacaktı. O takdirde her gün yer çukurlarına nisbetle yükselebilmiş dağlar ve tepeler zor bulunacaktı. Tabidir ki, böyle korkunç bir hareketten yerküre çatlayacak ve havadaki kabarma olayı da her gün kasırgalar meydana getirecekti.

Yeryüzündeki dağların ve enginlerin ortadan kalktığını farz edince bütün yerküresi üzerinde suyun derinliği 2 km kadar olacaktır. Buna göre hayat muhtemelen, sadece okyanusun derinliklerinde bulunacaktır. Şüphe yok ki, hayat burada kendi kendini yok eder sönerdi. Öyle anlaşılıyor ki, ilim dünyanın katılaşmadan önceki kaos devresinde bu durumda bulunduğunu ileri süren teoriyi teyid etmektedir. İlmen de kabul edilen kanunlar uyarınca yerküresinin oluşması zamanındaki kabarmalar ay küresini devamlı olarak uzaklara itmiş ve aynı zamanda dünyanın dönüşünü yavaşlatmıştır. Dünyanın kendi ekseni etrafındaki dönüşü 6 saatten de az süren bir gün içinde tamamlanırken sonraları 24 saatlik bir güne çıkmıştır. Böylece sevimli ve gönül açıcı ay âşıkın neşesi olmuş ve güzel bir görünüşe bürünmüştür. Daha bir milyar kadar bir süre içinde aynı şekilde kalacak gibi görünmektedir. Astronomlar, aynı kanunlar gereğince, çok uzak bir gelecekte ayın yer küresine tekrar döneceğini ve yeteri kadar yaklaşınca infilak ederek bu fani dünyayı, Satürn etrafındakiler gibi ışık saçan halkalarla şereflendireceğini kabul ederler.

Güneş sistemimiz, 12 000 derecelik bir ısı altında kendisinden ayrılan ve aklın tasavvur edemiyeceği bir hızla uçsuz bucaksız fezaya dağılan elemanların düzensiz karışımından meydana gelmiştir. Düzen anarşinin yerini tutmuştur. O kadar ince bir düzen ki, hangi düzen hangi yere yerleşeceğini saniyesiyle tesbit etme imkânını bize sağlamıştır. Ve o derece kusursuz bir denge meydana getirmiştir ki, milyar yıldan beri değişikliğe uğramamış ve sanki sonsuz olarak sürüp gideceği istidadını göstermiştir. Bütün bunlar bir kanun gereğince olmaktadır. Aynı kanun sayesinde güneş sisteminde gördüğümüz bu düzen diğer alanlarda da hüküm sürmektedir.

Tesadüf, düzensiz, kararsız, beklenmedik ve hiç bir hesap kaidesine girmeyen bir şeydir. Ne var ki, süprizleriyle bizi şaşırtan bir tesadüfe de karşı gelinmez, sert bir kanuna boyun eğmek mecburiyetindedir. Bir madenî parayı yukarı attığınız zaman tura tarafından on kere üste gelmesi muhtemeldir. Bir, üçte bir oranında bir ihtimaldir. Fakat tura tarafının iki kere aynı şekilde üste gelmesi beklenmezse de ardarda 10 kere gelmesi son derece zayıf bir ihtimaldir. Farz edelim ki içinde 100 tane marka bulunan bir torbamız vardır. Bunların 99'u siyah, biri beyaz olsun. Şimdi torbayı sallayınız ve hiç bakmadan bir marka çekiniz. Beyaz çekebilmeniz ihtimali 100'de birdir. Çektiğiniz markayı torbaya koyarak tekrar bIr marka çekiniz. Beyaz markayı ele geçirebilme ihtimali yine 100'de birdir. Fakat onu ardarda iki defa çekme

ihtimali 1000'de birdir.

Şimdi üçüncü bir deneme yapınız. Beyaz markayı ardarda üç defa torbadan çekeceksiniz. Aynı denemeyi bir iki defa daha tekrar edecek olursanız, ortaya astronomik rakamlar çıkacaktır.

Demek ki, tesadüf yoluyla elde edebilecek neticeler, iki kere iki dört edercesine sert bir kanunla sımsıkı bağlanmıştır.

Tekrar olarak söyleyelim ki, tesadüf konusunda böyle bir izah tarzını tercih edişimizin sebebi, yeryüzünde hayatın bulunabilmesi için ne kadar sınırların ve ne kadar güç şartların mevcut olduğunu apaçık ilmî bir metodla okuyucuya anlatabilmektir Bunun yanında realiteden örnekler göstererek gerçek hayat için lüzumlu şartların herhangi bir yıldızda ve herhangi bir zaman içinde sırf bir tesadüf eseri olarak bulunamıyacağını da kesinlikle isbat etmek istedik.

Yerküresinin hacmi, güneşin uzaklığı, güneşin ve hayat kaynağı ışınlarının ısı derecesi, yerkabuğunun kalınlığı, su küresinin inceliği karbondioksidin miktarı ve nitrojenin hacmi, insanın türeyişi ve hayatta kalışı... Bütün bunlar, anarşiden düzenin doğduğunu önceden hazırlanmış bir planın ve tesbit edilmiş bir gayenin bulunduğunu gösterir. Bunlar aynı zamanda, kesin matematik kanunları uyarınca herhangi bir zaman içinde ve herhangi bir yıldızda tesadüf yoluyla milyarda bir ihtimal bile olamıyacağını da kesinlikle haber verir. „Böyle olması mümkün mü?" İyi güzel ama böyle olmamış işte.

Gerçekler böyle kesin olduğuna ve maddî olmayan akıllarımızın bunca güzelliğini kabul ettiğine göre -ki insan olarak bize yakışan da budur- soruyorum: Kesin delilleri bırakıp da milyarda bir ihtimal ile olabilen tesadüfe inanır ve gerek kendimizin, gerek kendimiz dışında her şeyin, onun eseri olduğunu söyleyebilir miyiz?

Görüyoruz ki, her şeyin tesadüf yoluyla olduğuna inanma gibi ihtimal karşısında bir rakamı ile ifade edilecek bir şans karşısında 999 999 999 şans vardır. Pozitif ilim açıkladığımız gerçekleri inkâr etmemekte, matematik bilginleri bütün bu rakamların doğruluğunu kabul etmektedirler. Ama şu anda karşımızda inatla direnen beşerî bir düşünüş vardır. Sâbit fikirlerden ayrılmayan bir düşünüş!

Hülâsa olarak diyebiliriz ki:

Gerek kâinatı, gerek hayatı ve gerek şuunatı ilmî bir surette izah edebilmek için yaratıcı bir kuvvetin varlığını kabul etmekten başka yol olmadığı bir gerçektir.

Felsefe ve ilim tarihi bize gösteriyor ki: Felsefe ve ilimde büyük meslekler tesis eden ve büyük keşifler yapan dâhilerin hepsi „Allah'a giden yol; mahlûkatın nefesleri sayısıncadır“ fehvasınca sonunda bir noktaya varmışlardır. Mesela muhtelif yollardan yürümekla beraber (Platin) ile (Muhyiddin Arabi), (Descartes) ile (Gazali), (Kant) ile (İbn-i Sina), (Leibnitz) ile (Fahrüddin-i Razi), (Malebranche) ile (Celaleddin-i Devvani)... aynı neticeyi bulmuşlardır.

Beşeriyetin bütün bu büyük dâhileri, şunu itiraf

etmektedirler ki, türlerin yaratılışlarında, şekillenmelerinde ve değişmelerinde bir ilahî sünnet, bir ilahî kanun hükümran olmaktadır. O halde biz müslümanlar iftihar etmeliyiz: Çünkü Allah'ın varlığına iman davamızda her şey bizimle beraber; İlim bizimle, felsefe bizimle, akıl ve nakil bizimle beraberdir. Yüce Mevlâ'mıza ne kadar şükretsek yine de azdır.

Zerrât sayısınca hamd O'na, şükür O'na!..

- 3 -
İSLAM'A GÖRE İNSAN

a) İnsan ruh ile bedenin birleşimidir; Bedenin asıl unsuru topraktır, ruhun mahiyetini bilemeyiz, bilmemize de imkân yoktur.

b) İlk insan Adem'dir. Eşi Havva da O'nun vücudundan yaratılmıştır.

c) İnsan dünyaya bir defa gelir, bir defa da gider; Ruh göçü (tenasüh) yoktur.

d) Ölüm, ruhun bedenden ayrılmasının bir sonucudur.

e) Dirilme de ruhun ahirette tekrar bedene girmesidir.

f) İnsan yaratılmışlar arasında en şerefli bir varlıktır. Her nimet onun için yaratılmıştır.

g) İnsanın yaratılışındaki gaye ve onun asıl vazifesi, yaratanına kul olmasıdır. Çevresindeki her şey de bu gayenin yerine getirilmesinin vasıtalarıdır.

h) İnsan hayatı dünya, mezar ve ahiret olmak üzere üç kısımdan ibarettir. Mezar, dünya hayatı ile ahiret hayatı arasında bir geçit noktasıdır. Dünya ise ahiretin tarlasıdır; dünya çalışma yeri,

ahiret de mükâfat ve ceza yeridir.

ı) İnsan hür ve günahsız olarak doğar; kimse bir başkasının suçundan sorumlu değildir.

j) İnsan her yaptığından sorumlu ve hesap vermeğe mecburdur.

k) Köle, aşağı yukarı harp esiri demektir.

„Allah'a kul olanları kılıçtan geçirmeği amaç edinen ve bunun için müslümanlara karşı fiilen savaş açan ve savaşma esnasında yakalanan gayr-i müslim esir demektir ki, bu esirin köle olmasına devlet başkanı karar verdiği taktirde gerçekleşebilir.

l) İslam'da köleyi, hürriyetine kavuşturma sebepleri ve bu hususta yapılan teşvikler o kadar çok ve o kadar mühimdir ki, kölenin köleliği sürüp gitmez, azât edilip hürriyetine kavuşur.

m) İnsanda vicdan hürriyeti, mülk edinme hürriyeti, meslek seçme hürriyeti, ilim tahsili hürriyeti, haberleşme hürriyeti, seyahat hürriyeti ve evlenme hürriyeti vardır.

n) İnsana kulluk vazifesini öğreten dindir.

İZAHI:

İnsan nedir? Neyin nesidir? Nereden gelmiş, nereye gidecektir? Niçin gelmiştir? Görev ve sorumluluğu nedir? Hak ve selâhiyeti nedir?

İlim, bir bakıma bu soruların cevabını bulmak ve bilmekle başlar. İnsan evvela kendisini tanımalı, şu âlemdeki makam ve ünvanını bilmeli ve o makam ve ünvanın kendisine tahmil ettiği mesuliyet ve tanıdığı hakları idrak etmelidir.

İnsanoğlu, kendisini tanıma yolunda bir takım târifler yapmış, fikir ve felsefeler ileri sürmüştür. Bunlardan hiçbirisi gerçek manada insanı tanıtmamıştır. Çünkü insan karmaşık ve çok yönlü bir varlıktır. Onu her yönüyle bilen ancak, onu yaratandır. O halde O'nun kitabına bakarak kendimizi tanıyalım:

İnsan; Allah'a halife olmak üzere yaratılan tüm nimetler emrine verilen ve Allah'a kul olma vazifesiyle vazifelendirilen bir varlıktır.

Evet, insan halifedir; Allah'ın halifesidir. Kâinattaki makamı da Hilâfet makamıdır, ünvanı halifeliktir. Cenab-ı Hak onu bütün âleme halife yapmıştır, Hilâfet makamını ona vermiştir. Ve bu vesile ile eşref-i mahlukat, zübde-i kâinat insan olmuştur. Kur'an bu hususu şöyle anlatır: **„(Ey Habibim!) O vakit hatırla ki, Rabb'in meleklere „Ben yeryüzünde**

(hükümlerimi yerine getirecek) bir halife (bir insan) yaratacağım" demişti. Melekler de: „Biz seni hamdinle tesbih ve noksanlıklardan tenzih etmekte olduğumuz halde, orada fesat çıkaracak ve kanlar dökecek kimse mi yaratacaksın?" demişlerdi. Allah: „Ben sizin bilemiyeceğiniz şeyleri bilirim," buyurdu." (Bakara, 30)

İkinci meseleye gelince, Cenab-ı Hak her şeyi insan için, insana hizmet etmeleri için, insanın hayatta ihtiyaçlarını gidermek için, insanın görevlerini yapabilmeleri için yaratmıştır. Kur'an-ı Kerim'de buna dair yüzlerce ayet vardır. Casiye Suresi'nde şöyle buyrulur:

„Allah; göklerde ne varsa, yerde ne varsa hepsini size müsahhar kıldı." (Casiye, 1-3)

„Allah, yerde ne varsa hepsini sizin için yarattı!" (Bakara, 29)

„Hem Allah, istediğiniz şeyleri hepsinden verdi!" (İbrahim, 34)

Bu ve benzeri ayetlerden de anlaşılacağı üzere, her şey insanın halifeliğini kabul etmiş ve onun emrine, onun hizmetine girmiş, onun için dönüp dolaşmakta, onun için doğup büyümektedir. Hatta melekler bile, insanın halifeliğini kabul etmiş, Allah'ın emri üzerine insana tazim secdesini yapmıştır.

Kâinatta, insanın büyüklüğünü, şerefini tanımayan sadece iblis olmuştur. Olmuştur ama, melun olmuş, Allah'ın rahmetinden kovulmuştur.

İnsanın tarifindeki üçüncü meseleye gelince; bu da

insanın asıl görevinin Allah'a kul olması, O'na ibadet ve ubudiyyette bulunmasıdır.

Cenab-ı Hak Ez-zariyât suresinin 56. ayetinde şöyle buyurur: **„Ben (Allah Azimüşşan) cinleri de insanları da (başka bir şey için değil) ancak kendime kul olmaları için yarattım.“**

Evet, insanın yaratılışında, Hilâfet makamına getirilişinde ve tüm nimetlerinin onun emrine, hizmetine verilişinde tek bir sebep, tek bir gaye ve tek bir hikmet vardır. O da kendisini insan olarak yaratan, Halife tayin eden ve bunca nimetleri kendisine veren yaratanını tanıması, bilmesi ve O'nun emir ve yasaklarına uyarak kulluk vazifesini yapmasıdır. Nasıl ki, canlı-cansız herşey insanın hizmetinde ise, insan da yaratanının emrinde ve itaatında olacaktır. İşte hayatın manası ve yaratılışın gayesi budur. İnsanoğlu bilhassa bu hususu çok iyi bilecek ve bunun şuuruna varacak ve yaratılışının gayesini tahakkuk ettirme yolunda var kuvvetiyle çalışacaktır. Çalışacaktır ki, Hilâfet makamına layık olduğunu ve bunca nimetlere ehil bulunduğunu fiilen isbat etmiş olsun.

Esasen, insanın tarifindeki üç meseleden birincisi ile ikincisi kendisinin emeğinin mahsulü değildir, yani insan çalışmış, çabalamış da Hilâfet'e lıyakatini, nimetlere ehliyetini isbat etmiş, ondan sonra bu makama getirilmiş değildir. Bunlar sadece ve sadece Cenab-ı Hakk'ın fazl-ü keremidir. Kulluk vazifesini gereği gibi yaptığı taktirde hem liyakatını isbat etmiş olur hem de o makamda devamlı kalacağını, nimetlerin

devam edeceğini sağlamış olur. Ölümle Hilâfet makamından düşmez ve nimetler de elinden gitmez. Mezarda da halifedir, nimetlere sahiptir, ahirette de. Çünkü Cenab-ı Hak verdiği makam ve nimeti almaz. Yeter ki insan, makamın yüklediği görevi hakkıyla yapsın, yeter ki, nimetlerinin kadrini bilip şükrünü yerine getirsin. Cenab-ı Hak şöyle buyurur: **„Verdiğim nimetlere şükrederseniz ben o nimetleri elbette arttırırım. Şayet, nankörlük ederseniz, bilin ki, benim azabım pek şiddetlidir.“** (İbrahim, 7)

Şayet, insanoğlu „Adam sen de!“ der, kendisini tanımaz, had ve hududunu bilmez, Allah'a kul olma görevini unutur, nefis ve şeytana kul olur, heva ve hevesinin esiri olarak dünyanın zevk ve eğlenceleriyle vakit geçirirse ve nihayet hayatı, dünya hayatından ibaret sayarsa, ölümle her şey sona erer derse; Hilâfet makamından atılır, insanlık rütbeleri sökülür, nimetler elinden alınır ve nihayet esfel-i safiline, yani „cehenneme“ yuvarlanır, gider!

Cenab-ı Hak cümlemizi, Hilâfet makamının yüklediği görevi yapan, bütün nimetlere şükreden ve liyakatini isbat ederek a'lal illiyyine yükselen kullarından eylesin! (Amin!)

Ruh göçü yoktur:

Ruh ve cisimden mürekkep olan her ferdin, madde âlemi olan dünyaya gelmeden önce sahip olduğu hayat ruhanîdir, cismanî değildir. Yani ruhlar cisimlerden önce yaratılmıştır. Fakat insan idrakı ruhların mahiyetini idrak

edecek seviyede yaratılmamıştır. Ruhun mahiyetini ancak onu yaratan bilir, biz bilemeyiz. Bilmemize de imkân yoktur.

Bununla beraber bilir ve inanırız ki, Allahü Teala'nın emri vechiyle, her insanın ruhu yalnız kendi bedenine girer. O insan ölünce ruhu bedeninden çıkar ve Allah'ın tayin buyurduğu yere gider ve başka herhangi bir cisme ve bedene girmez.

Hintliler'de ve cahiliyye devri Araplar'ında görüldüğü üzere ruhların bedenden bedene, yani ölen bir ruhun doğacak insanın veya bir hayvanın bedenine daimi surette girip çıktığını ve devir daim yaptığını İslam kabul etmez ve bunu isbat edecek aklî ve naklî hiçbir delil de yoktur.

Mezar hayatı:

İnsanlar ölümlerinden tekrar dirilecekleri vakte kadar, bulundukları âleme mezar âlemi veya mezar hayatı denir. Diğer bir ismi de **„Berzah âlemi“**dir. Kıyametten itibaren devam edecek olan ebedi hayata da ahiret hayatı denir.

İslam'a göre, her insanın ölümünü müteakip, ruhu cesedine taalluk edecek. Münkir, Nekir adında iki melek gelip; „Rabb'in, Peygamber'in kim; dinin, kitabın nedir?“ diye soracaktır. Uygun cevap verenlerin yerleri mânen birer cennet bahçesi olacaktır. Uygun cevap veremiyenlerin ise yerleri birer cehennem çukuru olacaktır.

Ahirette ise, herkes dünyada işlediği amel ve

hareketlerinden yalnız Cenab-ı Hakk'a hesap verecek, hiç bir kimsenin en küçük iyiliği veya kötülüğü karşılıksız kalmayacaktır. Neticede insanlar amel ve imanlarına göre cennet veya cehennemde yerlerini alacaklardır.

Cennet ve cehennem maddî birer varlıktırlar ve halen vardırlar. Ama, kâinatın nerelerinde olduklarını bilemeyiz.

- 4 -
İSLAM'A GÖRE DİN

Din:

a) Din: „ALLAH"ın gönderdiği bir kanundur. Din kitapları da, tabir caizse, „ALLAH"ın gönderdiği kanunun yazılı metinleridir.

b) Dini ve din kitabını peygamberler (vahiy) adı verilen bir yolla „Allah"tan almışlardır.

c) Dinin tarihi, insanlığın tarihiyle başlamıştır.

d) Bütün peygamberlerin tebliğ ettiği din; bilhassa inanç meselelerinde birdir, „ALLAH"ın birliği esasına dayanır.

e) Hak din birdir. O da İslam'dır. Bugün İslam Dini'nin dışındaki bütün dinler, hak dinden sapmanın birer sonucudur ve hepsi de yanlıştır. Hiçbiri, „ALLAH" katında kabul görmeyecektir.

İzahı:

Din şu şekilde târif edilir: **„Din ilâhî bir mevzuattır ki, kendisine gönül rızasiyle ve inanarak bağlananları, bizzat hayır olan ebedî saadete götürür.“**

İnsanlığın tarihiyle başlayan din, insanı muhatap almış, ona nasıl ve ne şekilde, Hilâfet makamının yüklediği, kulluk vazifesini yapacaktır; Yaratanına karşı görevleri nelerdir, ferdî hayatını, cemiyet hayatını, devlet hayatını nasıl tanzim edecek, nasıl yürütecektir?.. İşte bütün bunları ona öğretir, onun bu şekilde söz, fiil ve hareketlerini ayarlamasını emir ve tavsiye eder ve nihayet ona insanca ve İslam’ca yaşamanın yolunu, yöresini gösterir.

Din, ilk insanla başlamış, bütün peygamberler tarafından tebliğ ve telkin edilegelmiştir. Bütün peygamberler aynı yolun yol göstericisidirler. Ancak bu yol basit bir şekilde başlamış, zamanın akışı içerisinde mükemmele, daha mükemmele doğru gelişme kaydetmiş ve nihayet Hz. Muhammed’le tam ve en mükemmel şeklini almıştır. Ve bunun böyle oluşu, cemiyetin ihtiyacından doğmuştur. Hz. Muhammed’den sonra bir peygamber, Kur’an’dan sonra da bir kitap gelmiyecektir. Çünkü Kur’an, kıyamete kadar gelecek ve asırların ve nesillerin

ihtiyacını en mükemmel şekilde karşılayacak muhtevaya sahiptir. Ve yine bu hikmete mebni olsa gerek ki, Kur'an'ın bugüne kadar bir harfi bile değişmemiş, ona kimse el sürememiş ve kalem karıştıramamıştır. Kıyamete kadar da öyle olacaktır. Çünkü onun muhafazasını, bizzat Allah, üzerine almıştır.

- 5 -
İSLAM'A GÖRE PEYGAMBERLER

a) Peygamberler; dini tebliğ etmek üzere, „ALLAH“ tarafından vazifelendirilen insanlardır.

b) Peygamberler, peygamberliklerini mucizeler göstermek suretiyle isbat ederler. Mucize, „ALLAH“ tarafından kendilerine verilen peygamberlik vesikalarıdır.

c) İlk Peygamber Hz. Adem, son Peygamber de Hz. Muhammed'dir. İkisi arasında, sayılarını kesin olarak bilemediğimiz, binlerce peygamber gelmiştir.

d) Peygamberler, din kurucusu veya koyucusu değil; onlar yalnız „ALLAH“ın elçileridir.

e) Hazreti Muhammed geldikten sonra ona uymayanın, artık ne yaptığı hayır ne de ibadeti kendisine asla fayda vermiyecektir.

f) Hazreti İsa da Allah veya Allah'ın oğlu değil; insandır ve aynı zamanda peygamberdir.

İzahı:

Diyeceksiniz ki, neden bu kadar çok peygamber gelmiş? Bir tane yetmez miydi?

Her peygamberin gelişi bir ihtiyaçtan doğmuştur. Şöyle ki: İlk peygamber tebliğatını yaptıktan sonra gider. Fakat insanoğlu durur mu? Adeta kazmayı eline alır, din binasını tahrip etmeye başlar, hurafe ve batıl inançlara meyyaldır. Dinin asıl unsurlarını terk eder, dinden olmayan yabancı şeyleri dine karıştırır. Ve bu hal zaman akışı içerisinde sürüp gider. Din o hale gelir ki, artık asliyetini kaybetmiş, hurafeter bataklığı haline gelmiştir. Allah'ın birliği unutulmuş, putlara tapma başlamıştır. Hakkın yerini batıl, adatetin yerini zülüm, medeniyetin yerini vahşet almıştır. Ve nihayet insanoğlu „İmdat!" diye lisan-i hal ile feryada başlamıştır. İşte bu sırada ikinci peygamber gelmiş ve insanlara, „Ne yapmışsınız böyle? Dinden, din yolundan çıkmışsınız, benden önce gelen peygamberin gösterdiği yolu kaybetmişsiniz. Geliniz ben size hak yolu göstereceğim," demiştir. Ve o da vazifesini yaptıktan sonra ahirete gitmiştir. Yine insanoğlu durmamış, önce anlattığım gibi, dini karıştırmış ve kaybetmiştir ve sonra üçüncü peygamber gelmiştir. Ve işte böyle, din tamirden tahribe ve tahribten tamire uğraya uğraya Hz. Muhammed gelmiştir. Hz.

Muhammed de hak dini, İslam dinini ortaya çıkarmış, sağlam bir şekilde tamir etmiş ve bir daha tahrip edilmesine asla müsaade etmiyecek Kur'an gibi bir kitabın kontrolüne tevdi ederek gitmiştir. Binaenaleyh, Hz. Adem'le başlayan bu dine artık ne bir hurafe karışabilecek ne de bir meselesi unutulacak. Kıyamete kadar, bütün berrak ve parlaklığıyla devam edecektir.

Hz. İsa:

Hz. İsa hakkında da biraz izahatta bulunmak gerekir. Çünkü, bu peygamber hakkında yanlış düşünenlerin ve küfre gidenlerin sayısı çoktur.

Kim ne derse desin? İslam'a göre Hz. İsa, ancak peygamberlik mertebesine haiz, mümtaz bir insandır. Anadan babasız ve harikulâde olarak, Allah'ın „Kün" emriyle doğmuş olması, kendisinin ilâhlık vasfına haiz bulunmasını asla gerektirmez. Bu, belki Allahü Teala'nın bütün tabiat ve hilkat üzerinde hâkim bulunan kudret ve iradesinin azametine delalet eder. Nitekim hıristiyanlarca da kabul edildiği vechiyle, Hz. Adem, hem babasız hem de anasız yaratılmıştır.

Daha önceki peygamberler gibi, Hz. İsa'ya da Allah tarafından peygamberliğini teyid için, hastaları ilaçsız iyi etmek ve hatta Allah'ın izni ile ölüleri diriltmek gibi mucizeler verilmiş ve kendisine ilahî emir ve nehiyleri bildiren hakiki İncil ayetleri dahi vahiy edilmiştir.

Hz. İsa, kendisinden önce gelen bütün peygamberleri ve hususuyla Musa Peygamberi ve ona gelen Tevrat'ı tasdik etmiş ve kendisinden sonra gelecek olan âhir zaman Peygamber'i Hz. Muhammed'i de tebşir ve

tasdik etmiştir.

Hz. İsa kavmine: „Allah, benim de Rabb'im sizin de Rabb'inizdir. Yalnız ona ibadet edin; en doğru yol budur“ ve helal ve haram olan şeyleri bildirmiştir. Kendisinin ilâhlıkla ve ilahî oğullukla hiçbir alakası yoktur. Hz. İsa, kendisine ve validesine yapılan bu çeşit isnatlardan Cenab-ı Hakk'ın manevî huzurunda şiddetle teberri edecek ve bunların ancak sonradan uydurulmuş, kuru bir isnad ve iftiradan ibaret bulunduğunu söyleyecektir.

Kur'an'ımıza göre Hz. İsa, ne çarmıha gerilmiş, ne de öldürülmüştür. O, Cenab-ı Hak tarafından âli bir makama kaldırılmıştır.

Ve son olarak şunu söyleyelim ki, bütün peygamberler müslümandır. Hz. İsa da müslümandır ve kendilerine gerçekten inanan insanlar da müslümandır. Tebliğ ettikleri din de İslam'dır. Hıristiyanlık diye Hz. İsa tarafından bir din tebliğ edilmemiştir. Bu, sonradan uydurulmuştur.

- 6 -
İSLAM'A GÖRE DEVLET

İslam aynı zamanda bir dünya görüşüdür.

a) İslam'da devlet şekli, bilinen hiçbir devlet şekline benzemez.

b) Nev'i şahsına münhasırdır. Kaynağını Allah'ın mutlak hâkimiyyetinden alır. Ve „Onların (müslümanların) işleri, aralarında meşveret iledir“ mealindeki ayete dayanır. Buna binaen şekli ne olursa olsun, ne ad verilirse verilsin, İslam devletinin teşekkülü, müslümanların veya temsilcilerinin istişaresine dayanır.

c) İnsanlarda da hâkimiyyet vardır. Ancak bu hâkimiyyet, (Allah'ın vekilleri olmaları) dolayısıyladır. Kur'an-ı Kerim, insanın, bu vekillik sıfatını „HALİFELİK“ ünvanıyla ifade etmiştir.

d) Devlet reisi seçimle gelir. Babadan evlada intikal eden bir sistem yoktur.

e) Devlet reisi şûra meclisine danışır.

f) İnsan, seçme hakkını Allah'ın halifesi olmasından alır.

g) Devlet reisinin yetkisi, sadece, İslam kanunlarına göre devletin yönetimini kontroldür.

h) Adaylıklarını koyup kendilerini ısrarla empoze edenler, seçilme haklarını kaybederler.

ı) İslam, emaneti ehline, vazifeyi erbabına (mutahassısına) vermeyi emreder.

j) İslam'da sadece iki siyasi partiden söz edilir: Allah partisi; şeytan partisi. İslam Şeriat'ına göre kurulmuş ve İslam'ı gaye edinmiş ise; Allah partisi, değilse şeytan partisidir. Birincinin akıbeti felâh, ikincisinin ise hüsrandır.

k) İslam devletinin anayasası Kur'an'dır, şekli de hakiki bir cumhuriyettir.

l) Hâkimiyyet kayıtsız, şartsız Allah'ındır.

m) Yeminler, sadece Allah adına yapılır.

n) Mahkemeler, hüküm ve kararlarını ancak Allah adına verirler.

o) Elhasıl, İslam'a göre, gerek devlet ve gerekse bütün devlet müesseselerinde sadece İslam kanunları hâkimdir.

İzahı:

İslam dini, sadece ahiretin, sadece mananın dini değildir. O, dünya ile ahireti, madde ile manayı, din ile devleti bir arada mütalaa etmiş, ruhla beden gibi, bunları birbirine bağlamıs, biri olmadan diğerinin pek işe yaramıyacağını, görevlerini hakkıyla yapamıyacaklarını bildirmiştir. Müslüman hem dünya adamıdır, hemde din adamıdır. İslam, hem dindir hem de devlettir. Bir başka ifade ile, İslam hem din hem cemiyettir, hem camii hem devlettir, hem dünya hem ahirettir, hem aile hem vatandır, hem hükümet hem ümmettir, hem ahlak hem kuvvettir, hem rahmet hem adalettir, hem kültür hem kanundur, hem ilim hem hükümdür, hem madde hem kazançtır, hem cihad hem hakka davettir, hem ordu hem fikirdir!

İslam nizamı sarsılmaz bir inanç, samimi bir ibadet olduğu gibi, bütün hayatın her cephesini içine alan umumi ve cihanşümûl bir nizamdır. İslam'ın, dünya hayatı ile ilgili meselelere ibadetle ilgili meselelerden daha fazla yer verdiği bir gerçektir. Evet Kur'an-ı Kerim hem dünyaya ait hükümleri, hem de ibadete ait emirleri cem etmekte ve düzene koymaktadır. O halde biz, Kur'an'ın dünya hükümlerini yerine getirmekten de sorumluyuz, ibadete dair emirleri de!.

İslam'a göre, hüküm koyma, kanun vaz etme yetkisi

tamamen Allah'a aittir. Çünkü İslam'a göre, hâkimiyyet kayıtsız şartsız Allah'ındır. İnsan kanun koyma yetkisine ve gücüne sahip değildir, acizdir ve cahildir. Şu bir gerçektir ki, kanun koymada, hüküm vaz etmede adalet esastır. Hangi sınıf insanın hak ve selahiyeti nedir? Görevi nedir? Hangi suç hangi cins cezayı ve ne miktarda gerektirir?.. Mutlak ilim de ancak Cenab-ı Hakk'a mahsustur. Bütün insanların ilmi toplansa Allah'ın ilmi yanında yok denecek derecededir. İnsanoğlu aciz ve noksanlıklarla doludur. Üstelik birtakım istek ve ihtirasların zebunudur. Tarafsız olamaz. Kanun koymada hata eder, hatalı kanunlar ise millet bünyesinde derin yaralar açar ve huzursuzluklar doğurur. Bütün bunlar gösteriyor ki, insanoğlu kendi kendisini yönetemez ve bütün bir milleti idare edecek kanunlar çıkaramaz. Hatta böyle bir iddiaya kalkışanlar ve böyle bir yetkiyi kendilerinde görenler, kendilerini Allah'ın yerine koymuş ve O'na ortak olduğunu ilân etmiş olurlar ve put olurlar.

Şimdi Kur'an ayetlerini dinleyelim:

„Hüküm verme ancak Allah'a mahsustur, yalnız O'na kul olacaksınız diye, emretmiştir.“ (Yusuf, 40)

„Yaratma da emretme de O'na mahsustur.“ (Araf, 55)

„Kitabı hakkıyla sana indirdik ki, Allah'ın gösterdiği şekilde insanlar arasında hükmedesin.“ (Nisa, 105)

„Rabb'inizden size indirilen Kur'an'a uyun (emirlerine ve kanunlarına bağlanın), Allah'tan

başka dostlar edinip onlara uymayın. Siz ne az düşünüyorsunuz.“ (Araf, 2)

Cenab-ı Hakk, miras hukukunu beyandan sonra, bunlara uyanların büyük kurtuluşa ereceklerini, uymıyanların da korkunç azaba sürükleneceklerini beyan etmek üzere şöyle buyurur:

„Bunlar Allah’ın yasalarıdır. Allah’a ve Peygamber’ine kim itaat ederse, onu içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyacaktır. Orada temellidirler. Büyük kurtuluş budur. Kim Allah ve Peygamber’ine başkaldırır ve yasalarını çiğnerse, onu, temelli kalacağı cehenneme sokar. Alçaltıcı azap onadır.“ (Nisa, 13-14)

İslam, Allah kanunlarının dışına çıkmayı kesinlikle haram kılmış, Şeriat’le hükmetmeyenleri kâfir, zalim ve fasık saymıştır:

„Kim, Allah’ın indirdiği hükümleri (kanun kabul etmez de onlarla) hüküm vermezse, işte onlar kâfirlerin ta kendileridir.“ (Maide, 44)

„Kim, Allah’ın indirdiği kanunlarla hükmetmezse işte onlar zalimlerin ta kendileridir.“ (Maide, 45)

„Kim Allah’ın indirdiği kanunlarla hükmetmezse işte onlar fasıkların ta kendileridir.“ (Maide, 47)

İslam, aralarında ihtilafa düştükleri davalarını Şeriat’a götürüp aldıkları hükme gönülden rıza göstermeyenlerden imanı silmektedir.

„Sana indirilen Kur’an’a ve senden önce indirilen kitaplara iman ettik diye boş iddiada bulunanlara bakmaz mısın? Tağuta (o azgın şeytana)

muhakeme olmak isterler. Halbuki onu tanımamakla emrolunmuşlardı. Şeytan ise onları çok uzak bir sapıklığa düşürmek ister.“ (Nisa, 60)

Tağut demek, insanın taparcasına bağlandığı ve onun sözlerini Allah'ın kanunlarına tercih ettiği herhangi bir put demektir. Bir kavmin tağutu, o kavme, o millete, Allah'ın yolundan başka bir yol gösteren, Kur'an kanunlarının getirdiği düzenden başka bir yol gösteren, Kur'an kanunlarının getirdiği düzenden başka bir düzen getiren kimsedir. İşte böyle bir kimseye tağut, yani put denir. Getirdiği düzene de tağut düzeni (şeytan düzeni) deneceği gibi, böyle bir düzeni benimseyen, daha da ileri giderek böyle bir düzeni savunan kimselere de müşrik denir, putçu denir, tağutçu denir.

Cenab-ı Hakk, her günahı dilerse affeder de böyle bir günahı yani şirki affetmiyecektir. Nisa Suresi'nin 116. ayeti şu mealdedir. **„Muhakkak ki Allah, kendisine şirk koşanları affetmiyecektir. Bu günahtan başkasını, dilediği kimselerden mağfiret buyurur. Kim ki, Allah'a eş koşarsa muhakkak ki o, çok uzak bir sapıklığa düşmüştür.“**

Bir insanın sağlam bir müslüman olması için her şeyden önce tağutu ve tağut düzenini kabul etmeyip inkâr etmesi ve bundan sonra Allah'a inanması lazımdır. Kur'an, Bakara Suresi'nin 256. ayetinde şöyle der:

„Cizye vermeyi kabul eden kitap ehlini İslam dinine girmek için zorlamak ve onlara cebretmek yoktur. İman ile küfür kesin olarak meydana

çıkmıştır. Artık kim, azgınlığa ve sapıklığa sevkeden tağutları tanımayıp da Allah'a iman ederse o muhakkak ki, kopması mümkün olmayan en sağlam kulpa tutunmuştur. Allah kemaliyle işitici ve bilicidir.“

İslam, Kur'an hükümlerini bir bütün olarak kabul eder, istisnasız hepsine inanılmasını ve hepsine uyulmasını emreder. Bir kısmına inanıp bir kısmına inanmıyanları, bir kısmıyle amel edip bir kısmıyle amel etmeyenleri şiddetle telin eder. Yalnız ahirette cehenneme tıkmakla kalmaz, dünyada da rezilü rüsvay etmek suretiyle cezalandırır. Bu hususta Kur'an şöyle diyor:

„Kitabın bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Şimdi sizden böyle yapanların cezası dünyada rüsvaylık, kıyamette ise en şiddetli azaba atılmaktır. Allah, sizin yaptıklarınızdan gafil değildir.“ (Bakara, 85)

Kur'an'ın hükümlerinin tümüne birden ilâhî kanunlar, İslam kanunları dendiği gibi, Şeriat kanunları da denir veya sadece Şeriat ismi verilir.

Yani Şeriat demek, genel manada, İslam'ın itikad, ibadet, muamelât (dünya ve devlet işleri) ve ukûbat (ceza işleri) demektir. Özel manada ise itikad müstesna, geriye kalan ibadet, muamelât ve ukûbattan ibarettir. (Hukuk-i İslamiyye Istilahat-ı Fıkhiyye, c. 1, Şeriat maddesi)

Genel manada, dine, İslam dinine eşit olan bu mübarek kelime, memleketimizde, maalesef en çok hakarete maruz kalan, hor görülen, dolayısıyla birçok

kişilerin „Ben Şeriatçı değilim, ben Şeriat'a karşıyım, ben Şeriat tanımam, Şeriat gericiliktir, onun modası geçmiştir, Şeriat çöl kanunudur, ortaçağ kanunudur!" diyerek dinden, imandan çıkmalarına sebep olmuştur. Hangi manada alınırsa alınsın, Şeriat'a karşı çıkmak demek, Kur'an'a karşı çıkmak, İslam'a karşı çıkmak, Peygamber'e karşı çıkmak ve nihayet Allah'a karşı çıkmaktır. Böyle olan bir kimsede artık ne din kalır ne de iman. Fıkıh ve fetva kitaplarımızda vardır: İslam'ın bir meselesini veya bir hükmünü alaya almak, yersiz görmek, tahkir etmek, modası geçti demek, hafife almak küfürdür.

İslam'ın bir meselesini tahkir eden, isabetsiz gören kâfir olur da, dar manada da olsa, İslam'ın beş şartını, helal ve haramı, farz ve vacibi ve nihayet bütün bir İslam hukukunu içine alan Şeriat nizamını tahkir eden, alaya alan, yersiz gören, karşı çıkan... kimse kâfir olmaz da ne olur?!. Buyurun, bunun cevabını siz verin!

Evet, tekrar edelim:

İslam'a göre, dini devletten, devleti dinden ayırmak mümkün değildir. Bunlar etle kemik veya ruhla beden gibi biribirinin tamamlayıcısı ve yardımcısıdır. Dini devletten, devleti dinden ayırırsanız, din devletsiz, devlet de dinsiz kalır. Hiçbirisi fonksiyonunu yapamaz, adeta kolu, bacağı, gözü kulağı sakat iki kişiye benzerler. İşte örnekleri meydanda: Müslüman geçinip de dini devletten, devleti dinden uzaklaştıran memleketlerin bir haline bakın! Devlet her alanda geri kalmış, borçlu ve zayıf düşmüş, ekonomik yönden

bağımsızlığını kaybetmiş, güçlü devletlerin oyuncağı ve uşağı haline gelmiştir. Bölünmeler, parçalanmalar birbirini takip etmiş, millet bünyesine tefrika girmiş, bağı kopmuş tesbih taneleri gibi her biri bir tarafa gitmiş, anarşi ve silahlı çatışma başlamış ve nihayet herc-ü merç içerisine girmiştir.

Din de vazifesini yapamamış, İslamî vecibeler terkedilmiş, haramlar mübah gibi telakki edilerek işlenmeye başlanmıştır. Böyle bir memleketin akibeti hüsrandır.

Peygamber Efendimiz bir hadislerinde şöyle buyurur: **„Bir zaman gelecek bu din ilik ilik çözülecek, ilk çözülen ahkâm, yani devlet yönetimi, en sonda namaz olacaktır.“** (A. b. Hanbel, c. 5/151) Muntehab-i kenzül ummalda da bulunan bir rivayet şu mealdedir:

„İslam ile sultan, yani devlet ile din, ikiz iki kardeştirler; Bunlardan biri olmadan diğeri üzerine düşeni hakkıyla yapamaz. İslam esastır, devlet de onun bekçisidir. Esası olmayan bina yıkılır, bekçisi olmayan şey de zayi olur.“ (Ahmed b. Hanbel, c. 2, s. 133; Haşiyede, İbn-i Abbas’tan Deylemi rivayeti) Bir başka rivayet de mealen şöyledir:

„Hakk Teala Kur’an ile karşı koyup ortadan kaldırmadığı çok şeyi hükümet vasıtasıyla karşı koyup ortadan kaldırır.“ (Aynı kitap)

Şimdi biz, bu bahislerden şu neticeleri elde etmiş oluyoruz diyor Mevdudi:

1- Hükümet teşkili, insan topluluğunun zaruri temel binasıdır. Bu olmaksızın, hayatta ictimaî nizamı

düşünebilmek bile çok zordur.

2- İslam, insanlar için kül halinde, bir yaşayış düzenidir. İctimaî yaşayış içinde, aydın ve açık bir yol gösterici ve rehberdir.

3- İslam'da din ile iktidar arasında her ne şekilde olursa olsun hiç bir zıtlık ve tefrik yoktur. Hatta caiz de değildir. O, bütün yaşayış düzenini Allah kanununa tabi kılmak ister. İşte bu maksat içindir ki, siyaset de İslam kanunları arasında tanzim edilmiştir. İslam'da hükümetin ayakta tutunması ve sağlamlaşması için, kanuna bağlı olmak lazımdır.

4- Allahü Teala'nın hükümlerinin bir kısmına bağlanmak, bir kısmını bırakmak, O'nun hükümlerine ilaveler yapmak veya bir kısmını ortadan kaldırmak, dünyada ve ahirette ilâhî cezayı gerektirir. Bu gibi işler, ister gönül rızasiyle olsun, ister başka birinden korkmak yahut hatır için olsun, aynı neticeyi doğurur ve hep aynıdır.

5- Din ile devletin o kadar yakınlıkları vardır ki, bunlardan biri diğerinin bir parçası sayılır. İslam'da **„İslam Hükümeti"** ve **„İslam Devleti"** olmaksızın zulüm, adaletsizlik ve keyfi idare her tarafı sarmış olur. İslam hükümetsiz ve devletsiz olursa bu haldeki İslam, kolu bacağı kırık sakat vücuda benzer, işe yaramaz bir hal alır.

Neden Avrupa devletleri, dini devletten, devleti de dinden ayırdılar? Bu sorunun cevabını da Mevdudi'nin **„İslam'da Hükümet"** adlı kitabından alalım:

„Avrupa'da dini olmayan hükümetlerin teessüs etmiş

bulunması göz önüne alınarak hususi bir şekil alıp, ortaya çıkmış ve bize arz-ı endam etmiştir. Avrupa'da mâlum şekilde, bir papalık nizamı ta eskiden beri kurulmuş bulunuyordu. Bu papalık, din namı altında krallardan daha da kuvvetli, onlardan daha kudretli, krallardan daha da müstebid bir şekilde hükümet sürüp, saltanat etmekteydi. Olmadık mezalimi, din kisvesine sokarak, icra etmek yolunu tutup gitmişti. Papalığın bu tarz hareketine, zamanın ilerlemesiyle halk da bunun için çareler aramıştı. Bu „Papalık" müessesesi hakiki hıristiyanlığa o kadar muhalif hareketlerde bulunmuş, o kadar ölçüsüz davranmıştı ki, onun bu yaptıkları kendiliğinden onu dinin haricine çıkarmış; din namı altında yapılmadık haksızlıklar ve rezaletler bırakmamıştı. Bunun asıl sebebi, hakiki bir dinî „Hükümet"in mevcut olmadığı ve gayr-i dinî hükümet siyaseti güdülmesi ve bunlara da „dinî" süs verilmesindendi.

1832'de intizamlı bir şekilde „Sekülarizm" cereyanları başladı. O zaman „Jakob Holik" tarafından din ile siyasetin ayrılması fikri ortaya atıldı. O zamanki fikir ve siyaset adamları hareketin öncülüğünü yapıyorlardı. Bu fikir hareketi çok geçmeden siyasî sahada da muvaffak oldu. Siyasî rejim olarak kabul edilmesi imkânını da buldu. Hülâsa olarak bu hareketin gayesi „Din"i, ferdî yaşayış sahasına münhasır kılmaktı. İşin başlangıcında, „Din" ile kimsenin alakası olmayacak, kimse de „Din" işine karışmayacaktır. Tam manasıyla tarafsız kalınacak ve ferdin „inanç ve din" hürriyeti de

korunmuş olacaktı. Fakat bir müddet sonra bu hareket başka bir şekil aldı. Bu defa „Din“e karşı cephe almak, zorla „maddecilik“ tarafına yöneltmek bir nevi „komünistlik“ ve „sosyalistlik“ yolunu tutmayı ortaya çıkardı.“

Demek oluyor ki, Avrupa’da dinin devletten, devletin dinden ayrılmasının, bugünkü ifade ile „laik“ rejimin getirilmesinin sebebi papalığın ve kilisenin mezalimi ve istibdadı olmuştur. Bu hareket, başlangıçta, mezalim ve istibdadı yıkmak bakımından, isabetli ve cazip olmuşsa da sosyalizm ve komünizme yol açmış olması bakımından vehim neticeler doğurmuştur. Keza, bu çeşit rejimlerle idare edilen milletlerde dinî duygu ve manevî baskı zayıfladığından, hayatın her alanında sorumluluk hissi azalmış, ahlaksızlık çoğalmış, haksızlıklar almış yürümüş ve neticede huzursuzluk ve anarşi başlamıştır.

Din ile devleti birbirinden ilgisiz kabul etmenin korkunç sakıncaları bazı dünya devletlerinde de sezilmeye başlamış, hatta gazetelerin yazdığına göre, İsviçre’de bu konuda bir referandum yapılmıştır.

Belki bir gün gelecek bütün dünya milletleri din ile devletin yakın ilişkisini, gereği gibi anlayıp, özellikle dinî eğitimi bir devlet hizmeti ve mecburi olarak kabul etmenin en doğru olduğunu, başka çarenin bulunmadığını idrak edeceklerdir. Dünyanın içinde bulunduğu sıkıntı ve huzursuzluk, çarenin bu olduğunu anlamayı hızlandıracaktır.

İslam'a göre Hilâfet:

Türkiye'de, yarım asırdan daha fazla bir zamandan beri en çok hor görülen kelimelerden biri de **„Hilâfet"** kelimesidir. Halbuki „Hilâfet" demek, İslam'a göre, İslam devletinin en yüksek makamı demektir. Bunun bir başka ifadesi de vardır: İmamet ve emaret.

Hilâfet'in asıl manası, din ve dünya işlerinde Peygamber'e niyabeten genel başkan, yani devlet başkanı demektir. Böyle bir makama getirilen zata da **„Halife, İmam ve Emîr'ül-Mü'minîn"** gibi isimler verilir.

İslam'a göre, Halife'nin görevi sadece bir kontroldür. Teşri, kaza ve icra müesseselerinin Kur'an kanunlarına, Şeriat esaslarına göre yürütülüp yürütütülmediğini kontrol eder. Yoksa kendi kendine, kendi heva ve hevesine göre hareket etme yetkisi yoktur.

Elhasıl, İslam'da devlet reisi, memleketi kendi adına veya millet adına değil; Allah adına, İslam adına ve Şeriat kanunlarına göre yönetir. İki kelime ile ifade edecek olursak, devlet başkanı bir taraftan dinin bekçiliğini yapar, bir taraftan da dünya siyasetini yürütür.

Böyle olmasında, sayısız fayda ve hizmetlerin yanında çok mühim iki fayda vardır:

1- Kanunların devam ve sebatıdır, yani değişmez oluşudur. Devlet reisleri, hükümetler, hâkimler değişse de şer'î kanunlar değişmez; daima yürürlüktedir.

Halbuki, beşerî kanunlar, adeta yaz-boz tahtası gibidir; anlayıştan anlayışa değişir, istikrara sahip değildir. İnsan kafasının mahsulü olduğundan hatalı olabilir. Zamanla görülen hatalar değişmeyi gerektirir.

2- Şeriat'ın bütün kanunları itimada layıktır ve her devirde muhteremdir. Çünkü Allah'ın şaşmaz ilmine dayanır, asla hata düşünülemez. İnsanın ve bütün eşyanın yaratıcısı Allah olduğundan ferdin fertle, ferdin cemiyet veya devletle, evladın ebeveyin ile, karının koca ile, öğrencinin hoca ile olan münasebetlerini, hak ve hukuklarını ve bunlara karşı görev ve yetkilerini, hangi suça hangi cinsten ve ne miktar ceza verileceğini, yegâne tam bir adalet ve hakkâniyet çerçevesi içinde bilen ve ona göre kanun gönderen Allahü Azimüşşan'dır. Binaenaleyh koyduğu kanunlar eksiksiz ve kusursuz, gediksiz ve hatasız olduğundan ve müslümanın inancı da bu merkezde bulunduğundan, tam bir itimadla ve sarsılmaz bir güvenle bu kanunlara inanır ve bağlanır, saygı duyar ve itaat eder, rıza gösterir ve teslim olur. Bu hakikatı atalarımız şöyle ifade etmiştir: **„Şeriat'ın kestiği parmak acımaz!“**

3- Buraya üçüncü bir fayda daha ilave edilir. Beşerî kanunlar birer dikta kanunudur. Tek bir şahsın veya ekseriyetin tahakkümüdür. Kanun koyucusu, mutlakiyet rejimlerinde olduğu gibi, kraldır, hükümdardır. Bunların sözlerinden ibaret olan, kanunlara bütün bir millet itirazsız uymaya mecburdur. İşte bu bir dikta rejimidir. Ekseriyetin fikrine dayanan

kanunlar da böyledir; çoğunluğun azınlığa tahakkümüdür. Mesele, bir kanunun görüşülmesi sonunda oya başvurulduğunda yüzde ellibir „Evet“, yüzde kırkdokuz „Hayır“ dese ne olur? Yüzde ellibirin görüşü kanunlaşır, kanun olur ve yüzde kırkdokuz bu kanunun emrine girer. Görüşlerinin hilafına -bir fazla diye- uymaya mecbur olmuş olurlar. Ne oldu? Çoğunluk azınlığa tahakküm etti ve dikta meydana geldi, değil mi? Ayrıca, belki de isabet çoğunluğun görüşünde değil, azınlığın görüşünde olmuş olur?!.

Fakat Allah kanunlarında ne bir tahakküm ne de bir dikta vardır. İlahî kanunlar herkese müsavidir. Senin fikrin veya benim fikrim diye bir şey düşünülemez, hatalı olma ihtimali de yoktur. Cenab-ı Hakk, bu hususu Ali İmran Suresi’nin 64. ayetinde şöyle beyan eder:

„De ki, Ey Ehl-i Kitap! Öyle bir kelimeye (dine ve nizama) gelin ki, sizinle bizim aramızda müsavidir: Allah’tan başkasına ibadet etmiyelim, O’na hiçbir şeyi ortak kılmayalım ve birbirimizi Allah’tan başka Rabb edinmiyelim!“

Allah’ın kanun ve nizamı durup dururken ve Allah’ın gösterdiği yol belli iken, bunlara aykırı kanun koyanlara ve yol gösterenlere uymak Allah’a şirk koşmak, Allah’ın yerine onları koymak ve nihayet onları rabb edinmektir. Peygamberimiz (s.a.v.) Tevbe Suresi’nin **„Onlar alimlerini ve rahiplerini Allah’tan başka rabbler edindiler!“** mealindeki 31. ayet-i celile’yi okuduğu zaman Adiy b. Hatime ismindeki bir şahıs: „Ey Allah’ın Resulü! Bizimkiler, alimlerine ve rahiplerine ibadet

etmediler!“ deyince Efendimiz (s.a.v.) şu cevabı verdi: **„Evet ibadet etmediler ama onların helal dediklerine helal, haram dediklerine de haram dediler.“** Demek oluyor ki, bir kimsenin veya kimselerin çıkıp, „Şuna haram, buna helal, şuna caiz, buna caiz değil, şu yasak, bu yasak değil, şunu yapabilirsiniz bunu yapamazsınız!“ diye hüküm koymaları, kanun vaz etmeleriyle kendilerini rabb ilan etmiş oluyorlar ve onlara uyanlar da bunu kabul etmiş oluyorlar.

4- Bir dördüncü mühim faydası daha vardır. O da beşerî kanunlarda müeyyide tektir; yani ceza sadece dünyaya aittir. İslam kanunlarında ise ikidir: Hem dünyaya ait, hem de ahirete aittir. Daha önemlisi, beşerî kanun suçluyu görebilirse yakalar; İslam kanunlarında ise, müslüman bilir ve inanır ki, işlediğim bir suç mutlaka Allah tarafından görülecektir.

Fizılal-il Kur’an Tefsiri’nin tercemesinde, Maide suresinin 41-50 ayetlerinin meali verildikten sonra şöyle denmektedir. Mevzuya ışık tutması bakımından bazı bölümlerini buraya alıyoruz:

Allah’ın Hâkimiyyeti:

Bu bahis; İslam idare nizamının, İslamî akidenin en önemli meselelerinden birine temas etmektedir.

Bu, daha önce geçen Âl-i İmran ve Nisa surelerinde halledilmeye çalışılan bir meseledir. Fakat aynı mesele burada kesin ve müekked bir şekilde arz ediliyor. Ayetler, bu meseleye sadece mefhum ve işaret yoluyla

değil, lafız ve mana cihetiyle temas etmektedir.

Bu idare, Şeriat ve hüküm meselesidir. Bunların ötesinde de ulûhiyyet, Tevhid ve iman meselesi bulunmaktadır. Mesele, şu suale verilecek cevapla özetlenir:

Şeriat, idare ve hüküm; Allah'ın misakını, akidlerini ve ölçülerini muhafaza eden semavî din erbabına, bunları bildiren ilâhî kitaplara ve onlardan sonra idareyi, onların hidayeti üzere yürüten idarecilere göre mi olmalı; yoksa bütün bunlar, değişen arzulara, ilahî Şeriat'ın sabit bir aslına irca edilemeyen maslahatlara ve nesillerin üzerinde anlaştıkları örf ve adete göre mi olmalıdır? Başka bir ifade ile, yeryüzünde ve insan hayatında ulûhiyyet ve rububiyyet Allah'a mı ait olmalı, yoksa bunların hepsi veya bir kısmı, insanlar için Allah'ın izin vermediği kanunları vaz eden yaratıklardan birine mi verilmeli?

Yüce Allah buyuruyor ki:

O, Allah'tır; O'ndan başka ilâh yoktur. O'nun insanlar için kanunlaştırdığı esaslar, kendisinin ulûhiyyetini, insanların da ubudiyetini, O'na riayet etmelerini ve tatbikatını deruhte etmelerini icab ettirir. Onlar, yeryüzünde tatbiki zaruri olan, insanların sadece ona müracaat etmeleri icab eden, önce peygamberlerin, sonra da idarecilerin kendisiyle hükmetmeleri gerekli olan kanunlardır.

Yüce Alah diyor ki:

Bu meselede asla müsamaha yoktur. Küçük bir nokta dahi olsa, bu meselenin hiçbir noktasından fedakârlık

edilemez. Allah'ın izin vermediği küçük veya büyük herhangi bir meselede, bir toplumun üzerinde anlaşmasına veya bir nesilin bir noktada birleşmesine itibar edilmez.

Yüce Allah buyuruyor ki:

Mesele, iman ve küfür meselesidir. Yahut İslam ve cahiliyet; veya Şeriat ve hevesler meselesidir. Bu meselede ne bir orta yol bulunabilir, ne de bir sulh ve mütâreke imkânı olabilir! Mü'minler, ancak Allah'ın indirdikleriyle hükmeden insanlardır. Allah'ın indirdiklerinin hiçbir harfini eksiltemedikleri gibi, hiçbir noktasını da değiştirmeyeceklerdir. Kâfirler, zalimler, fasıklar ise; Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyen insanlardır. İdareciler ya Allah'ın Şeriat'ine tam bir bağlılık göstererek iman çemberinin içine girerler; veya Allah'ın izin vermediği başka bir şeriata bağlanarak kâfir, zalim veya fasık olurlar! Hâkim ve idareciler ya Allah'ın hükmünü kabul ederek mü'min olurlar; veya mü'min olma sıfatını kaybederler! Bu iki yolun ortası yoktur!.. Ne muazeret, ne hüccet, ne de maslahat diye bir delil mevzu bahis değildir. Allah insanların Rabb'idir, insanların maslahatını herkesten iyi bilir! Ve Şeriat'ını, insanların hakiki maslahatlarını gerçekleştirmek için koyar. O'nun hüküm ve Şeriat'ından daha güzel hüküm ve Şeriat olamaz. Hiç kimse; ben Allah'ın Şeriat'ını terk ediyorum, veya halkın maslahatını Allah'tan daha iyi görüyorum iddiasında bulunamaz. Dili ile veya fiili olarak bunu diyecek olursa, iman çemberinin haricine çıkmış olur.

Bu bahisteki açık ayetlerin halletmeye çalıştığı bu mesele, büyük ve önemli bir meseledir. Medine'deki yahudilerin halleri ve münafıklarla olan anlaşmaları anlatılırken de bu noktaya temas ediliyor:

„Kalpleriyle inanmadıkları halde, ağızlarıyle inandık diyenler!"

Keza Medine'de İslam devleti kuruluncaya kadar, yahudilerin, Resulullah'a karşı asla vazgeçemedikleri hile ve tuzakları anlatılırken de bu meseleye işaret edilir.

Bu derste ayetlerin akışı, önce şu hakikatı ortaya koyuyor:

Allah'tan gelen dinlerin hepsi; Allah'ın indirdikleriyle hükmetmenin kesin ve zaruri olduğunu, ilâhî Şeriat'ın hayatın her cephesinde tatbikinin gerekli olduğunu ve bu meselenin imanla küfür, İslam'la cahiliyet ve Şeriat'la ferdî hevesler arasındaki yolun ayırım noktası olduğunu açıkça belirtir. Mesela Allah'ın indirdiği Tevrat, hidayet ve nur dolu bir kitabtı:

„Kendisini Allah'a teslim etmiş peygamberler, yahudilere onunla hükmederlerdi. Âlimler ve fakihler de Allah'ın kitabını hıfza memur oldukları için yine hükümlerini onunla verirlerdi!"

„Allah'ın hükmünün bulunduğu Tevrat yanlarında iken!"

Mesela Allah'ın Meryem oğlu İsa'ya verdiği İncil:

„Meryem oğlu İsa'yı, ondan önce gelmiş bulunan Tevrat'ı doğrulayarak gönderdik. İncil'i müttakilere öğüt ve yol gösterici olarak indirdik. İncil sahipleri, Allah'ın onda indirdikleriyle hükmetsinler."

Ve işte, Allah'ın Resul-i Ekrem'ine inzal buyurduğu Kur'an:

„Kendinden önceki kitapları tasdik edici ve onlara şahid olan hak kitap!“

Allah, Resulü'ne buyuruyor ki:

„Allah'ın indirdiği ile aralarında hükmet! Gerçek olan sana gelmiş bulunduğuna göre onların heveslerine uyma!“

„Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, işte onlar kâfir olanlardır.“

„Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, işte onlar zalimlerdir.“

„Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, işte onlar fasık olanlardır.“

„Câhiliyet devrinin hükümlerini mi arzu ediyorlar? Yakinen bilen bir millet için Allah'tan daha iyi hüküm veren kim vardır?“

İşte bu mesele, bütün dinlerde böylece belirtiliyor. Gerek idare edenler ve gerekse idare edilenlerin, iman ve İslam'a girebilmelerinin şart ve sınırı tayin ediliyor. Bunun şartı, idarecilerin Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeleri, idare edilenlerin de bu hükmü kabul etmeleri ve diğer kanun ve hükümlere iltifat etmemeleridir.

Meseleyi bu şekilde vaz etmek, çok önemlidir. Keza bu derece şiddet göstermek, önemli sebeplere istinad eder. Gerek bu surede ve gerek bütün Kur'an ayetlerinde bu noktaya temas etmeğe çalışılıyor. Ve bu hususun, açık bir şekilde betirtildiğine şahid

oluyoruz.

Bu meselede, karşımıza çıkan mühim noktaların ilki, Allah'ın ulûhiyyetinin, rububiyyetinin, beşeriyete ortaksız hâkimiyyetinin ikrarı veya reddidir. İşte bu noktadan, küfür veya iman, cahiliyet veya İslamiyet kaziyyesi ortaya çıkıyor.

Bütün Kur'an, bu hakikatın beyaniyle doludur.

Yaratan Allah'tır! Hâlik O'dur! Kâinatı ve insanı O yaratmıştır! Arzda ve semâda olan her şeyi insana O müsahhar kılmıştır! O yaratmak vasfında tektir. Az veya çok hiçbir hususta O'nun ortağı yoktur!

O aynı zamanda mâliktir; Yaratandır veya yarattığının malikidir. Gökle yer ve bu ikisi arasındaki şeyler Allah'ındır! O, mâlikiyette tektir, az veya çok hiç bir mülkde O'nun ortağı yoktur. O, rızık verendir! Hiç kimse, kendini veya başkasını az veya çok herhangi bir şeyle rızklandırmak imkânına sahip değildir!

O, kâinatta ve insan üzerinde, yegâne hâkimiyyet ve tasarruf sahibidir; çünkü O, herşeyi yaratan, her şeye malik olan, her canlıya rızkını verendir. O, yegâne kudret sahibidir. O'nsuz ne yaratma, ne rızık, ne menfaat, ne de zarar olamaz. O, şu kâinattaki hâkimiyyetiyle de tektir.

İşte iman; bütün bu hususiyetlerin, ulûhiyetin, mülkün, hâkimiyyetin Allah'a ait olduğunu, bu hususiyetlere sahip yegâne varlık olduğunu ve bu hususta hiç kimsenin O'na ortak olmadığını ikrar etmektir. İslam ise bu hususiyetlerin gerektirdiği şeylere itaat ve teslimiyettir. Ulûhiyet, Rubübiyet ve insan da dahil

olmak üzere bütün mevcudata hâkimiyyetinde, Allah'ın tek ve ortaksız olduğunu kabul etmek, ilâhî takdir ve Şeriat'inde temsil edilen hâkimiyyetini itiraf etmektir. Allah'ın Şeriat'ına teslim olmanın manası; her şeyden önce O'nun ulühiyetini, rububiyetini, hâkimiyyet ve saltanatını itiraf etmektir. Bu Şeriat'a teslim olmamanın ve hayatın herhangi bir cephesinde O'ndan başka bir Şeriat'a bağlanmanın manası ise; her şeyden önce Allah'ın ulûhiyetini, rububiyetini, hâkimiyyet ve saltanatını kabul etmemektir. Bu teslimiyet veya adem-i teslimiyetin, dille veya fiille olması arasında fark yoktur. İşte bunun için buradan cahiliyet veya İslam, küfür veya iman meselesi doğuyor. Bunun için ilâhî kelam, şu ağır hükmü koyuyor:

„Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyenler, işte onlar kâfir olanlardır!"

„İşte onlar zalim olanlardır!"

„İşte onlar fasık olanlardır!"

İkinci mühim nokta; ilâhî nizamın, diğer bütün insanî nizamlara olan mutlak üstünlüğüdür. Bu üstünlük, bahsimizin son ayetinde şöyle dile getiriliyor:

„Yakînen bilen bir millet için Allah'dan daha iyi hüküm veren kim vardır?"

İctimaî hal ve tavırların bütünü hakkında ilâhî Şeriat'ın üstünlüğünün mutlak itirafı da, keza iman ve küfür meselesine girer. Hiç kimse, beşer yapısı olan bir nizamın, insanî cemiyetlerin ictimaî hal ve tavırları hakkında Allah'ın nizamından daha üstün veya ona mümasil olduğunu iddia edemez. İddia edenler, sonra

da kalkıp müslüman olduğunu ve Allah'a iman ettiğini söylerler. Hakikatte o, Allah'tan daha çok, insan halini bildiğini, meselelerin tedbir ve idaresinde Allah'dan daha sağlam bir yol tuttuğunu iddia etmektedir. Veya şu fikri ileri sürmektedir: Hayatın ahvali ve ihtiyaçları sürüp gidiyor; halbuki Allah bu nizamı koyarken o ihtiyaç ahvalini bilmiyordu, yahut biliyordu da ona münasip bir nizam koyamadı!.. Bu türlü iddialarla iman ve İslam davası gerçekleşemez. Hatta dille, iman ve İslam'dan bahsetse dahi!..

Bu üstünlüğün tezahürüne gelince; onu bütünüyle idrak etmek oldukça zordur. Çünkü ilâhî Şeriat'ın hikmeti, henüz hiçbir nesil tarafından bütünüyle anlaşılamamıştır. Anlaşılanları da burada zikretmek güçtür. Ancak bazı noktalarına işaret etmeden de yapamıyacağız:

Allah'ın nizamı; beşer hayatı için mütekâmil, şümüllü ve metodlu bir nizamdır. Bütün hal ve şekilleriyle insan hayatının her cephesine ait değişikliğini, nizam ve intizamını ilâhi ölçülerle düzene sokar ve her sahaya temas eder.

O, insan varlığının ve insanî ihtiyaçların hakikatı, içinde insanın da yaşadığı şu kâinatın hakikatı insana hükmeden ve iman varlığının hükmettiği kanunların tabiatı ile alakalı mutlak ilme istinad eden bir nizamdır. Bundan dolayıdır ki, o, hayatın hiçbir meselesini ihmal etmez. İnsan unsurunun nevileri arasında yıkıcı bir çatışmaya sebep olmadığı gibi, bu unsurlarla kâinat kanunları arasında da böyle bir çatışmaya yol açmaz.

O ancak dengeyi, itidali, uygunluğu ve intizamı temin eder. Bunlar, meselelerin ancak zahirini bilen, ancak muayyen bir zamanda bazı cephesinden haberdar olan insanın meydana getirdiği nizamların ebediyen halledemiyeceği problemlerdir. İnsan yapısı nizamlar, beşerî cehaletin eseri ile yoğrulmuştur. Bu nizamların çeşitli unsurların birbirleriyle yıkıcı bir çatışmaya girişmelerine yol açmamasına ve bu çarpışmadan meydana gelen şiddetli sarsıntılara sebep olmamasına imkân yoktur.

İslam, mutlak adalete dayanan bir nizamdır! Şüphesiz Allah, mutlak adaletin ne ile ve nasıl gerçekleşeceğini hakkıyla bilir! Sonra O, bütün mevcudatın Rabb'idir. Varlıklar arasında adaleti temin etmek kudretine sadece o sahiptir. Nizam ve şeriatını her türlü heves, meyil ve zafiyetten uzak olarak vaz etmek kudreti sadece O'nda vardır. Çünkü O, her türlü cehalet, kusur, tefrit ve haddi tecavüz gibi illetlerden uzaktır. İster bir fert, ister bir grup insan, ister millet veya bütün bir beşer nesli tarafından meydana getirilmiş olsun, cehalet ve kusurlarla beraber, şehvet, meyil ve arzularla yoğrulan insanın meydana getirdiği herhangi bir nizam ve Şeriat'ta halli mümkün olmayan meseleleri sadece İslam nizamı halletmiştir. Bütün bu haller, insanın hevesler, şehvetler, meyiller, arzular, hatta cehalet ve kusurlarla dolu oluşu ve meseleleri her yönden mütalaa edebilmek ve hatta bir nesildeki tek meseleye bile her cepheden bakabilmek imkânından aciz oluşu, beşerî sistemlerin nâkıs ve yetersiz olduğunun delilidir.

İslam, bütün kâinat kanunlarına uygun bir nizamdır. Çünkü bu nizamın sahibi, bütün kâinatın da sahibidir. İnsanın ve kâinatın yaratıcısıdır. İnsan için vaz edeceği nizamı, kâinat unsurunun nizamına uygun şekilde vaz eder. İnsanın bütün kâinat unsurlarına karşı bir hâkimiyyeti vardır. Yaratıcısının emriyle bunlar, insana müsahhar kılınmıştır. Ama O'nun hidayet yoluna girmek, bu unsurları ve onlara hükmeden kanunları bilmek şartiyle... İşte bundan dolayı, insanın hareketi ile, içinde yaşadığı kâinatın hareketi arasında bir nizam ve intizam teessüs ediyor. İlâhî nizam insan hayatını, kâinata uygun bir tabiatla tanzim ediyor. Sadece kendi varlığı ve hemcinslerinin durumuna göre değil, kâinat varlığına göre de ona şekil ve ruh veriyor. Zaten içinde yaşadığı şu geniş kâinattaki eşya ve canlılardan ayrılma imkânı yoktur; Öyleyse onlarla ahenkli ve dürüst bir münasebet kurulması gerekir.

Sonra... O insanın, insana kulluktan kurtulup hürriyete erdiği yegâne nizamdır! İslam nizamının dışındaki bütün nizamlar insanın insana kulluğu esasına dayanır. Sadece İslam nizamıdır ki; insanları kullara kulluktan kul olmaktan kurtarıp, şeriki olmayan Allah'ın kulluğuna ulaştırır.

Daha önce de söylediğimiz gibi, ulûhiyetin en hususi özelliği, hâkimiyyet! İnsanlar için nizam vaz eden kişiler, bu özelliği kullanıyor ve kendilerini ulûhiyet makamına oturtmak istiyorlar... Bu nizama tabi olan insanlar da, onların kuludur. Allah'ın değil!.. Bu insanlar onların dinindedir, Allah'ın dininde değil!..

İslam, kanun koyma hakkını sadece Allah'a vermekle, insanları kullara kul olmaktan kurtarmış, sadece Allah'ın kulluğuna ulaştırmış ve insanın hürriyetini ilan etmiştir... Hatta insana yeni bir doğuş kazandırmıştır... İnsan, kendisi gibi insanların hâkimiyyetinden yakasını kurtaramadan, bu hususta bütün insanların, âlemlerin Rabb'i karşısında müsavi olduğu şuuruna ermeden doğmamış ve dünyaya gelmemiş sayılır.

Üzerinde durduğumuz bahiste arzedilen ayetlerin halletmeye çalıştığı bu mesele, gerçekten akide meselelerinin en büyük ve en önemlisidir. Çünkü ulûhiyet ve ubudiyet meselesidir. Adalet ve istikamet meselesidir. Hürriyet ve müsavat meselesidir. İnsanın hürriyetini elde edişi, hatta yeniden dünyaya gelişi meselesidir.

Cahiliyet, sadece tarihî bir devirden ibaret değildir. Herhangi bir müessese veya nizamda onun prensipleri mevcutsa, cahiliyet de mevcuttur. O idare ve nizamı, Allah'ın beşer için vaz ettiği Şeriat ve nizama değil de beşerî arzu ve heveslere irca etmekten ibarettir. Bu arzu ve heveslerin; bir ferdin veya bir gurup insanın veya bir milletin veya bir insan neslinin veyahut insanlığın arzu ve hevesini temsil etmesi asla neticeye tesir etmez. Madem ki, Allah'ın nizamına bağlanmıyor; basit bir arzu ve hevesten ibarettir!

Bir fert, cemiyet için nizam vaz etse bu cahiliyettir. Çünkü o ferdin arzuları veya fikirleri kanunlaştırılmıştır. Fark sadece kelimelerde!

Bir sınıf, diğer sınıflar için nizam vaz etse, bu

cahiliyettir. Çünkü o sınıfın maslahatı veya manasız ve boş çoğunluğun fikri kanunlaştırılmıştır. Fakat sadece kelimelerde!..

Cemiyetteki bütün sınıfların temsilcileri birleşip nizam vaz etseler, kanun koysalar bu cahilliyettir. Çünkü, beşerin hiçbir zaman vareste olmadığı arzu ve hevesler ve beşeri cehalet; veya milletin görüşü kanunlaştırılıyor. Fakat sadece kelimelerde!

Fertlerin, cemaatlerin, milletlerin, nesillerin yaratıcısı herkes için nizam vaz ederse; o, Allah'ın nizamıdır. Orada hiçkimse başka birinin aleyhine himaye edilmez; Ne fert, ne cemiyet, ne devlet, ne de herhangi bir nesil... Çünkü Allah bütün mahlukatın Rabb'idir. Ve O'nun huzurunda herkes müsavidir. Çünkü Allah bütün varlığın hakikatini ve maslahatını bilir. İnsanların maslahat ve ihtiyaçlarını, ifrat ve tefrite varmadan gözetmek hususunda, hiç kimse Allah'ı geçemez.

Allah'tan başkası, insanlar için kanun vaz ederse, artık insan kim olursa olsun o kanun vaz eden insanların kulu ve kölesi olmuşlardır. Bu kanun koyucular ister fert, ister bir sınıf insan, ister millet ve ister bütün bir millet olsun, netice değişmez!

Allah, insanlar için nizam vaz ederse; o zaman insanların hepsi hür ve eşittir! Sadece Allah'a kulluk yapar ve sadece Allah'ın huzurunda başlarını eğerler!

İnsan hayatında ve bütün kâinat nizamında bu meselelerin arzettiği ehemmiyet buradan daha iyi anlaşılıyor.

„Hak, onların arzu ve heveslerine uysaydı, gökler

de, yer de ve içindekiter de hep fesada giderdi.“ (Mü’minun, 17)

Allah’ın indirdiklerinden başkasıyla hükmetmenin manası; şer, fesat ve sonunda iman dairesinin dışına çıkmaktır. İşte Kur’an böyle diyor:

„Onlar, inanan kimseler değillerdir.“ (Maide, 43)

İmanla, Allah’ın Şeriat’ının hükmünü terketmeyi veya bu Şeriat’ın hükmüne razı olmamayı birleştirip telif etmek mümkün değildir. Yani bir kimse hem mü’min olsun, hem de Allah’ın Şeriat’ını kabul etmesin veya razı olmasın, işte bu asla olamaz! Kendilerinin veya başkalarının „mü’min“ olduğunu iddia eden, sonra da hayatlarında Allah’ın Şeriat’ı ile hükmetmeyen veya aleyhlerine tatbik edildiği zaman onun hükmüne razı olmayanlar, yalan bir iddia ileri sürüyorlar. Onların iddiaları **„Onlar, inanan kimseler değillerdir“** hükmüne aykırı düşüyor. Bu husustaki mesele, yalnız hâkim ve idarecilerin Allah’ın Şeriat’ı ile hükmetmemeleri meselesi değildir. Bilakis idare edilenlerin de bu hükme razı olmamaları da bahis mevzuudur. Bu hal, onların hepsini iman dairesinden çıkarır. Dilleriyle imanı iddia etseler dahi...

Bu ayet, Nisa Suresi’ndeki şu ayetle tetabuk etmektedir:

„Öyle değil, Rabb’in hakkı için onlar, aralarında çıkan ihtilaflarda seni hakem kılmadıkça, verdiğin hükümden dolayı hiçbir sıkıntı olmadan sana bütün teslimiyyetleriyle boyun eğmedikçe iman etmiş olmazlar.“ (Nisa, 65)

Her iki ayet idare edenlerle değil, idare edilenlere taalluk etmektedir. Her ikisi de onları iman dairesinden çıkartmaktadır. Allah ve Resulü'nün hükmüne razı olmayan, hükmü kabul etmeyip yüz çeviren insanlardan iman sıfatını kaldırmaktadır.

Dersin başında da söylediğimiz gibi, işin sonu şuraya varıyor: Bu mesele Allah'ın ulûhiyetinin, rububiyetinin ve beşeriyetin üzerindeki hâkimiyyetinin ikrarı veya reddi meselesidir. Allah'ın Şeriat'ını kabul etmek ve onun hükmüne rıza göstermek ulûhiyetin, rububiyetin ve hâkimiyyetin ikrarıdır. Bu Şeriat'ı ve onun hükmünü kabul etmemek de, ulûhiyeti, rububiyeti ve hâkimiyyeti reddetmektir.

Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyenler kâfirlerdir:

Bu, hayatlarında Allah'ın Şeriat'ının hükmünü kabul etmeyen idare edilenler için Allah'ın koyduğu hükümdür... Şimdi de sıra bütün semavî dinlerde mevcut olan Allah'ın indirdiği hükümlerle hükmetmeyen idareciler için koyduğu hükme geliyor.

„Doğrusu biz yol gösterici ve nurlandırıcı olarak Tevrat'ı indirdik. Kendisini Allah'a teslim etmiş peygamberler, yahudilere onunla hükmederlerdi. Âlimler ve fakihler de Allah'ın kitabını hıfza memur oldukları için hükümlerini onunla verirlerdi. Hepsi de Tevrat'a şahittirler. İnsanlardan korkmayın, benden korkup ayetierimi hiçbir değerle

değiştirmeyin; Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, işte onlar kâfirlerdir.“ (Maide, 44)

Allah'dan gelen her din, pratik bir hayat nizamı olarak gelmiştir. Beşerî hayatın yönetimi, tanzimi ve korunması için gelmiştir. Sadece kalplerde kuru bir akide olarak kalmak için gelmemiştir. Sadece ibadete ait alametleri için de gelmemiştir. İbadet ve akide, beşerî vicdanın terbiyesinde insan hayatı için mühim ve zaruri olmasına rağmen, beşer hayatının yönetimi tanzimi ve korunması için kâfi değildir.

Beşer hayatı akideyi, ibadet usullerini, kanun ve nizamı aynı kaynaktan aldığı takdirde ancak istikamet bulur, huzura erer. O zaman idareci hareket ve gidişata hâkim olabileceği gibi, sırlara ve vicdanlara da hâkim olur. Ve insanlar dünya ve ahirette o nizamın kanun ve ölçüleriyle cezaya çarptırılırlar.

Fakat kalp ve ibadetterin hâkimiyyeti Allah'a, kanun ve nizamların hâkimiyyeti Allah'dan başkasına verilir, ahiret cezası Allah'ın saltanatına, dünya cezaları da Allah'dan başkasının saltanatına havale edilir ve böylece kaynaklar çoğalır, saltanat ve hâkimiyyet dağıtılırsa, bölünürse beşer ruhu iki zıt hâkimiyyet, prensip ve nizam arasında sıkışıp kalır. İşte o zaman beşer hayatı fesada uğrar. Bu, Kur'an-ı Kerim'in çeşitli münasebetlerle işaret ettiği korkunç bir fesattır:

„Göklerde ve yerde Allah'dan başka ilâhlar olsaydı, gökler de, yer de fesada uğrardı.“ (Enbiya, 22)

„Hak onların heva ve heveslerine uysaydı, gökler

de, yer de, içindekiler de fesat bulurdu.“ (Mü’minun, 71)

„Sonra da seni din işinde bir yol sahibi yaptık. Sen de ona tabi ol. Bilmeyen insanların heveslerine uyma.“ (Casiye, 18)

Bundan dolayıdır ki, Allah’tan gelen her din, bir hayat nizamı olarak gelmiştir. Bu dinin bir köye, bir millete ve bütün bir beşeriyete gelmiş olması, neticeyi değiştirmez. Her gelen din; hayat için doğru bir tasavvur vücuda getiren akideyi ve kalpleri Allah’a bağlayan ibadet şekillerine ilave olarak pratik hayata hükmetmek için muayyen bir de Şeriat getirmiştir. Bu üç unsur, Allah’dan gelen her dinin dayanağıdır. Ve Allah’ın dini hayat nizamı olarak kabul edilmedikçe, beşer hayatı asla istikamet ve kurtuluşa eremiyecektir!

Kur’an-ı Kerim, ilk dinlerin de bu unsurları ihtiva ettiğini çeşitli münasebetlerle belirtmektedir. Halbuki o dinler çok kere bir köye veya bir kabileye, onların tekâmül ve merhalelerine uygun olarak gönderilmiştir. Burada bu tekâmül, üç büyük Şeriat’ta arz ediliyor. Hz. Musa’nın Şeriat’ı, Hz. İsa’nın Şeriat’ı ve Hz. Muhammed’in Şeriat’ı...

Üzerinde bulunduğumuz ayet önce Tevrat’ı ele alıyor.

„Doğrusu bir yol gösterici ve nurlandırıcı alarak Terat’ı indirdik.“

Allah’ın indirdiği şekliyle Tevrat; İsrailoğullarına yol gösteren ve hayat yollarını, Allah’a ulaştıran, yollarını aydınlatmak için gönderilen Allah’ın kitabıdır! O, hem Tevhid akidesini, hem çeşitli ibadet şekillerini, hem de

kanun ve Şeriat'ı ihtiva ediyordu:

„Kendisini Allah'a teslim etmiş peygamberler yahudilere onunla hükmederlerdi. Âlimler ve fakihler de Allah'ın kitabını hıfza memur oldukları için yine hükümlerini onunla verirlerdi. Hepsi de Tevrat'a şahittiler.“

Allah Tevrat'ı, ihtiva ettiği ibadet ve inanç unsurları ile, sadece kalp ve vicdanları nurlandırıp hidayete erdirmek için indirmemiştir. Aynı zamanda Allah'ın nizamına uygun bir şekilde pratik hayata hükmedecek bir Şeriat da ilave ederek yol gösterici ve nurlandırıcı olarak göndermiştir. Ve o Şeriat, bu hayatı ilâhî nizamın çerçevesi dahilinde koruyup gözetir. Kendilerini Allah'a teslim etmiş peygamberler de onunla hükmederlerdi. Zaten peygamberlerin kendilerinde hiçbir şey yoktu. Her şey Allah içindi ve onun eseri idi. Onların iradesi, hâkimiyyet ve saltanatları mevzuu bahis olmadığı gibi ulûhiyetin herhangi bir özelliğini de iddia etmiyorlardı. Gerçek manasıyla İslam da budur zaten.

Onlar Tevrat ile yahudilere hükmederlerdi. Esasen Tevrat, yahudilerin hususi Şeriat'larıydı. Keza yahudilerin âlim ve hâkimleri de onlara bu Şeriat'la hükmediyorlardı. Bu onların, Allah'ın kitabını muhafazaya ve ona şahidlikde bulunmaya mükellef bulunduklarından, Kitabullah'ın prensiplerine uygun olarak bu şahidliği hususî hayatlarında bizzat kendi nefislerinde eda ettikleri gibi, ilâhî Şeriat'ı ayakda tutarak kavimleri arasında da bunu eda ettiler.

Ayet-i kerime, Tevrat bahsini bitirmeden, umumi

olarak Allah'ın kitabı ile hükmetmeleri için sözü müslümanlara çeviriyor. Bu hüküm, insanların şehvetlerini, inatlarını, muharebelerini, bu gibi durumlarda Allah'ın kitabını muhafaza etmek isteyen her ferdin vazifesini, bu vazifeyi edadan yüz çeviren veya o kitaba muhalefet edenlerin cezasını arz ediyor:

„İnsanlardan korkmayın, benden korkun, ayetlerimi hiçbir değerle değiştirmeyin. Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, işte onlar kâfirlerdir.“

Yüce Allah bilir ki, Allah'ın indirdiği ile hükmetmek her zaman ve her millette bazı insanların itirazına yol açacaktır. Bu bazı insanlar o hükmü beğenmeyecekler, kabul etmiyecekler ve ona teslim olmayacaklar. Bu hükümler ekâbir, zalim ve idareciler taifesinin itirazlarına sebep olacaktır. Çünkü bu hükümler, bu adamların iddia ettikleri ulûhiyyet iddiasını onlardan kaldırıp atıyor ve ulûhiyyeti sadece Allah'a tahsis ediyor. Onların, Allah'ın izin vermediği şekilde koydukları hükümlerle insanlara hükmetmek selahiyetini, teşri ve hâkimiyyet hakkını kendilerinden alarak, bunların gerçek sahibi olan Allah'a havale ediyor. Haram, zulüm ve sömürü esasına göre icra-i faaliyet gösteren maddeperest insanlar da bu hükümlere itiraz edecekler. Çünkü Allah'ın âdil Şeriat'ı, onların zalim menfaatlerine yaşama hakkı vermez. Şehvetperestler, arzu ve heveslerine oyuncak olan, haram zevklerin peşinde koşan ve ruhen çözülen insanlar da itiraz edecekler. Çünkü Allah'ın dini, bunun temiz olanını alacak, kalanını da muaheze edip cezalandıracaktır.

Hülasa, yeryüzünde hayrın, adaletin, doğruluğun hüküm sürmesini arzu etmeyen kimseler, çeşitli yönlerden bu hükümlere itiraz edeceklerdir.

Yüce Allah bilir ki, indirdikleriyle hükmetmek, çeşitli cephelerden bu mukavemetleri ortaya çıkaracaktır. Fakat onu muhafaza etmek ve ona şahid olmak isteyenler bu mukavemeti göğüslemeli, mal ve can hususunda gereken fedakârlığı göstermelidirler. İşte Allah onlara şöyle sesleniyor:

„İnsanlardan korkmayın, benden korkun!“

Allah'ın Şeriat'ını infazdan başka insanlardan bir korkuları olamaz onların! O insanlar, ister Allah'ın Şeriat'ına teslim olmayı kabul etmeyen ve ulûhiyyetin sadece Allah'a tahsisini reddeden zalimlerden olsun. İster Allah'a isyan ettiği halde Allah'ın Şeriat'ını kendileriyle menfaatleri arasına sokmağa çalışan sömürücülerden olsun. Ve ister ilâhî Şeriat'ın hükümlerini ağır görüp gürültüler koparan o sapıtıcı, dalalete düşürücü kimselerden olsun. Bunların hiçbirinden korkuları yoktur onların! Onların hayatta ilâhî Şeriat'ın hükmünü devam ettirmekten başka bir endişeleri yoktur!.. Korkulmaya layık olan, sadece Allah'tır. Korku, sadece O'na karşı duyulmalıdır.

Yüce Allah, yine bilir ki, Allah'ın kitabını muhafaza eden ve şahid olan bazı insanlar da, dünya hayatına tamah ederler. Onlar Allah'ın hükmünü istemeyen hâkimiyyet, mal ve şehvet sahibi bazı insanları bulurlar da, şu dünya hayatına tamah ederek onların arzularını istismar ederek mallarını alırlar. Her zaman ve her

mekânda dini kendisine sanat edinmiş din adamları arasında bunun örneklerine tesadüf edildiği gibi, İsrailoğulları uleması arasında da bunun gibi olaylara rastlanmıştı.

İşte Allah onlara şöyle nida ediyor:

„Ayetlerimi hiçbir değerle değiştirmeyin!“

Bütün dünya hayatının mülkü olsa dahi, hakikatte değeri azdır. Makam, vazife, ünvan ve basit menfaatler bir şey ziyade etmezken, insan nasıl olur da, bunların karşılığında dinini satar? Ve mukabilinde cehennemi satın alır?

Emanetçinin hiyanetinden daha başka büyük bir şenaat olamaz. Muhafız olmak isteyenlerin tafritinden daha adi ve şahid olmak isteyenlerin karıştırıcılığından daha büyük bir cinayet düşünülemez. Üstelik, onlar „Din adamları“ sıfatını taşıyorlar. İhanet ediyorlar, ilahî hükümlere tafrite başvuruyorlar ve onları karıştırıyorlar da Allah'ın indirdiği ile hükmetme işine son veriyorlar. İdarecilerin heveslerine alet olarak ilahî kitabın kelimelerini yerlerinden tahrif ediyorlar.

„Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, işte onlar kâfirlerdir.“

Şart ve cevabı umumi, böyle kati ve kesin bir hüküm, zaman ve mekânın huduudunu aşarak, herhangi bir cemiyette Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyen her ferde şamil, umumi bir kaide!

Bu ağır hükmün sebebini daha önce arz ettik. Allah'ın indirdiği ile hükmetmemek, ulûhiyyetin reddi demektir. Teşri, hâkimiyyet, ulûhiyyetin değişmez

özelliklerindendir. Allah'ın indirdiklerinden başkasıyla hükmedenler, bir taraftan Allah'ın ulûhiyyetini ve ulûhiyyetin özelliklerini reddetmekle, diğer taraftan da ulûhiyyetin hakkını da ve ona ait özellikleri kendi şahsı için iddia etmektedirler. Bu da küfür değilse, hangisi küfürdür?!. Dilden daha fasih olan fiil, küfrün emrine göre hareket ederken, dille İslam veya iman davasını ortaya atmanın ne kıymeti olur?!.

Bu umumi, kesin hükümde münakaşa, hakikattan kaçmaktan başka bir şeye yaramaz. Bu gibi hükümlerde tevile başvurmak, kelimeleri yerlerinden tahrif etmekten başka bir gayreti ifade etmez. Vazih ve açık ayetlerin tetabuk ettiği kimselerden Allah'ın hükmünü döndürmek hususunda bu münakaşaların hiçbir tesir ve kıymeti olamaz.

„İncil sahipleri, Allah'ın onda indirdikleri ile hükmetsinler!"

Kaide, sadece Allah'ın indirdikleri ile hükmetmektir, başkasının değil! Hıristiyanlar ve yahudiler Hz. Muhammed'in Şeriat'ından önce Tevrat ve İncil'in esaslarına bağlanmadıkça ve Kur'an geldikten sonra da Kur'an ahkâmına itaat etmedikçe hiçbir şey üzerinde değildirler. Aslında bu kitapların hepsi, aynı Şeriat'ı ifade eder. Ve o insanlar, bunlara tabi olmak zorundadırlar. Allah'ın son Şeriat'ı, yegâne dayanılacak Şeriat'tır:

„Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, işte onlar fasık olanlardır!"

Ayet burada da mutlak ve umumi olarak serdedilir.

Fısk sıfatı, daha önce geçen küfür ve zulüm sıfatlarına ilave ediliyor. Bu, ilk hallerden ayrı yeni bir şeyi ve başka milleti kasdetmiyor. Ancak öncekilere ilave edilen üçüncü bir sıfattır. Herhangi bir nesil veya toplumda Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenlere ilişik sıfatlar.

Allah'ın ulûhiyetini reddetmek suretiyle küfür, burada O'nun Şeriat'ını reddetmek şeklinde temsil edilmiştir. Allah'ın Şeriat'ından başka bir yolu insanlara teklif etmek ve hayatlarında fesadı yaygınlaştırmakla da, zulüm ifade edilmiş; Allah'ın nizamından çıkmak ve başka yollara tabi olmakla fısık dile getirilmiştir. Bunlar birbirine bağlı sıfatlardır. İlk fiil, bunların hepsini içine alır ve faile, bütün bu sıfatlar verilir.

Ve nihayet son risalet ve son Şeriat mevzuu ele alınıyor. „İslam" nihaî şekliyle en son risalettir. Bütün beşeriyetin dini, bütün insanlığın Şeriat'ı, kendinden önce gelen bütün dinlerin şahidi ve son mercii ve beşerî hayatın değişmez nizamı olması için Allah tarafından gönderilen bir risalettir. Ta ki, insanlar yeryüzüne ve üzerindekilere varis olsunlar. Bir nizam ki, bütün yönleriylehayat ona dayanır. Bir Şeriat ki, hayat onun hudutları dahilinde devam eder ve mihverinden dışarı çıkmaz. İtikadî tasavvurunu, ictimaî nizamını, ferdî ve ictimaî gidişatını ondan öğrenir. Bu nizam, hükmolunması için gönderilmiştir, tanınması ve öğrenilmesi için değil. Kitaplarda mahfuz bir kültür hazinesi olması için değil!.. O, tam bir dikkatle kendisine uyulsun diye gönderilmiştir ki; onun hiçbir

noktası terkedilmez, hayatın büyük veya küçük herhangi bir meselesi hakkında koymuş olduğu hüküm katiyyen değiştirilemez. Ya bu, ya cahiliyet! Ortası yoktur bu işin. Dinde kolaylık göstermek suretiyle insanlar arasını cem etmeye çalıştığını söyleyen insanın hiçbir dayanağı yoktur. Allah dileseydi, bütün insanları tek bir ümmet yapardı. Ancak Allah, Şeriat'ının hükmolunmasını istiyor; sonra meseleler, varacağı yere varır.

Kur'an'ın Verdiği Hüküm:

„Sana da, kendinden önceki kitapları tasdik edici ve onlara şahid olan hak Kur'an'ı indirdik. Allah'ın indirdiği ile aralarında hükmet; gerçek olan sana gelmiş bulunduğuna göre, onların heveslerine uyma! Her biriniz için bir Şeriat, bir yol tayin ettik; eğer Allah dileseydi, sizi tek bir ümmet yapardı, fakat bu, verdikleriyle sizi denemesi içindir; O halde iyiliklere koşun, hepinizin dönüşü Allah'adır. O, ayrılığa düştüğünüz şeyleri size bildirecektir."

„O halde, Allah'ın indirdiği kitap ile aralarında hükmet, Allah'ın sana indirdiği Kur'an'ın bir kısmından seni vazgeçirmelerinden sakın. Heveslerine uyma; Eğer yüz çevirirlerse bil ki, Allah bir kısım günahları yüzünden onları cezalandırmak istiyor. İnsanların çoğu gerçekten fasıktırlar."

„Cahiliyet hükmünü mü istiyorlar? Yakinen bilen bir millet için, Allah'tan daha iyi hüküm veren kim

vardır?“ (Maide, 48-50)

İnsan ifadesindeki bu berraklık, takrirdeki bu kesinlik, bazı durumlarda bu Şeriat’ın küçük bir noktasını dahi terketme fikrini akıldan çıkarmak hususundaki bu ihtiyat karşısında donup kalıyor. Evet, insanın eli havada kalıveriyor. Öyleyse müslüman olduğunu iddia eden bir insan, şartların değişikliği iddiasiyle bütün Şeriat’ı nasıl terk edebilir? Allah’ın Şeriat’ını bütünüyle terkettikten sonra müslümanlık iddiasını nasıl devam ettirebilir? Nasıl olur da bu adamlar kendilerini „Müslüman“ diye isimlendirebilirler?!. Çünkü onlar İslam’ın murakabesinden uzaklaşmışlar. İlahî Şeriat’tan her sahada ayrılmışlar, ulûhiyetin sadece Allah’a ait olduğunu kabul etmemişler, her türlü şart ve ahvalde bu Şeriat’ın selahiyetini, tatbikinin zaruretini reddettikleri gibi, Allah’ın ulûhiyetini de redddetmişlerdi.

„Sana hak kitabı indirdik!“

Buradaki hak kelimesi ulûhiyet noktasından, kanun vaz etme ve Şeriat indirme hakkına sahip olma noktasından ele alınıyor. Hak, Kur’an’ın muhtevasında, akide ve Şeriat’ın herhangi bir meselesinde, hikâye edilen haberlerde ve serdedilen prensiplerde varlığını daima göstermektedir.

„Kendinden önceki kitapları tasdik edici ve onlara şahid olan...“

İşte son şekliyle Allah’ın dini! Hayatın, insanların ve hayat nizamlarının son mercii!..

Bundan dolayıdır ki, her türlü ihtilafın bu kitaba havale edilip halledilmesi lazım. Bu ihtilaf ister semavî dinlere

mensup olanlar arasında meydana gelen itikadî tasavvurdan olsun, ister son nizamı getiren bu kitabın Şeriat'ı hakkında olsun ve ister bizzat müslümanlar arasında olsun, bütün hayat meselelerinde başvurulacak yegâne mercii, bu kitaptır. Bu son merciye istinad etmedikçe, insanların ileri sürecekleri fikirlerin hiçbir kıymeti yoktur.

Bu hakikata zaruri gerekçeler de ilave ediliyor:

„Allah'ın indirdiği ile aralarında hükmet; gerçek olan sana gelmiş bulunduğuna göre onların heveslerine uyma!"

Emir, hüküm için kendisine başvuran kitap ehline ait meselede adaletle hükmetmesi için önce Resulullah'a tevcih edilmiştir. Fakat bu hüküm, sadece bu meseleye mahsus değildir, bilakis umumîdir. Kıyamete kadar geçerlidir! Bu son mercideki herhangi bir hükmü değiştirecek yeni bir risalet gönderilmeyeceği gibi, yeni bir peygamber de gelmiyecektir!..

Bu din kemale ermiştir. Allah'ın müslümanlara olan nimeti, bununla tamamlanmıştır. Allah, bütün insanlar için hayat nizamı olarak onu beğenmiştir. Artık onun herhangi bir noktasını tadil veya tebdile imkân yoktur. Onun hükmünü terkedip başka bir hükmü almak, onun Şeriat'ını terkedip başka bir Şeriat'a bağlanmak selahiyeti, hiç kimsede mevcut değildir. Allah onu insanlar için seçerken bütün insanların hayrını tahakkuk ettireceğini, kıyamet gününe kadar bütün insanların hayatını tanzim edebileceğini biliyordu. Bu nizamdan tamamen vazgeçmeyi bir tarafa bırakın,

onun herhangi bir noktasını değiştirmek, bizzarur bu bilgiyi inkâra varır. Bu ise, insanı dinden çıkarır. İsterse diliyle binlerce defa müslüman olduğunu söylesin!

Allah; birçok mazeretler ileri sürülebileceğini, Allah'ın indirdiği hükümleri değiştirmek ve insanların heveslerine tabi olmak için bir çok sebepler ortaya atılabileceğini şüphesiz biliyordu. Hiçbir değişikliğe uğratmadan Allah'ın indirdiği ile hükmetmenin zarureti hakkında bir çok çıkar yollar aranacağını da biliyordu. İşte bunun içindir ki, Allah bu ayetlerde iki defa, hükmettiği insanların heveslerine uymaktan Peygamberi'ni sakındırıyor. Allah'ın kendisine indirdiği hükümlerin bazısından, kendisi için fitne çıkarmalarından sakındırıp uyarıyor.

Böyle bir durumda insana tesir eden ilk âmil şudur: Çeşitli sınıflarla, bir beldede toplanan prensip ve akideler arasında kalpleri telif etmek hususundaki gizli beşerî arzu... Bir kısmı Şeriat ahkâmı ile çatışsa dahi, insanların bazı arzularının devam etmesi, Şeriat'ın esasından addolunmayan basit meselelerde kolaylaştırmaya meyledilmesi...

Rivayet edilir ki, yahudiler recm gibi bazı meselelerde kendilerine müsamaha gösterildiği taktirde iman edeceklerini Peygamber'e arz ettiler. İşte bu sakındırma ayeti, bunun üzerine nazil oldu. Fakat bu emir de hususi değil, umumidir. Bu hal çeşitli münasebetlerde tesadüf edilen, bu Şeriat'a inanan insanların her zaman karşılaştıkları bir durumdur. Yüce Allah, bu meseleyi kesin bir hükme bağlamayı, bazı

şartlar nazar-ı itibara alınarak ve hatta arzu ve hevesler farklı olduğu zaman kalpleri telif etmek için hükümleri kolaylaştırmak hususunda duyulan beşerî arzunun önünü kesmeği murat etti ve Peygamberi'ne şöyle buyurdu:

„Şayet Allah dileseydi, bütün insanları tek bir ümmet yapardı.“ Fakat O, her millet için bir yol ve nizam vaz etti. Onları verdiği din ve Şeriat'la tecrübe ediyor. Onların her biri kendi yoluna gider. Sonra hepsi Allah'a dönecekler. Allah da onlara hakikatı haber verecek; ittihaz ettikleri nizama karşı onları muhasebe edecek. Öyleyse muhtelif unsurları birleştirmek için Şeriat'ı kolaylaştırmak fikrini akla getirmek bile caiz değildir. Çünkü onlar, birleşmezler:

„Her biriniz için Şeriat, bir yol tayin ettik; eğer Allah dileseydi, sizi tek bir ümmet yapardı. Fakat bu, verdikleriyle sizi denemesi içindir; o halde iyiliklere koşuşun, hepinizin dönüşü Allah'adır. O, ayrılığa düştüğünüz şeyleri size bildirecektir.“

Böylece Allah, şeytanın getirebileceği bütün kapıları kapatıyor. Bilhassa safları birleştirmek, kalpleri telif etmek bir hayra vesile olmak için Allah'ın Şeriat'ını kolaylaştırmak ve böylece herkesi memnun etmek düşüncesiyle şeytana açık kapı bırakmamayı istiyor.

Allah'ın Şeriat'ı kalıcıdır, olmaması takdir edilen şeylere karşı, onun bütün kapıları kapalıdır. İnsanlar mahlukturlar! Her birinin istidadı, meşrebi, metodu, gidişatı ayrı ayrıdır. Allah, ilahî bir hikmetten dolayı onları böyle farklı yaratmıştır. Ama onlara hidayeti arz etmiştir

ve hidayette daim olmalarını istemiştir. Bu hal Allah'a vardıkları zaman karşılaşacakları ceza ve mükâfat hususunda kendileri için bir imtihandır.

Öyleyse bir insanın, Allah'ın Şeriat'ı veya başka bir ifade ile beşerî hayatın felahı için onları birleştirmeğe çalıştığını ileri sürmesi, batıl bir sebep, yetersiz bir delildir. Allah'ın Şeriat'ından dönmek veya onu tadil etmek, yeryüzünde fesattan o yegâne sağlam nizamdan sapmaktan, beşer hayatında adaletin sönmesinden, insanların birbirlerine kul olmalarından, Allah'ı bırakıp, birbirlerini ilah ittihaz etmelerinden başka bir şeye yol açmaz. Bu ise, büyük bir kötülük ve büyük bir fesattır. Basit bir düşünce ile bu işin irtikâbı doğru değildir. Çünkü o, beşer tabiatında Allah'ın takdir ettiği şeyin tamamen aksidir. Allah'ın takdir ettiği kanun ve nizamların, prensip ve meşreplerin ihtilafındaki hikmete aykırıdır. Allah mahlukatın halikidir! Mahlukat arasındaki emirlerin ilk ve son sahibidir. Dönüş O'nadır!..

Allah'ın Şeriat'ından herhangi bir şeyi böyle bir gaye ile kolaylaştırma düşüncesi, zayıf ve basit bir düşüncedir. Onun pratik hayatta hiçbir gerekçesi yoktur. Allah'ın iradesine dayanmadığı gibi, müslümanın hissi de onu kabul etmez. Çünkü müslüman, Allah'ın iradesini gerçekleştirmekten başka bir gaye gütmez. Şu halde „turistleri" kaybetmemek için Allah'ın Şeriat'ını uygulamamak gerekir, diyenlere nasıl „müslüman" adı verilebilir?!.

Vallahi işte böyle diyorlar!

Ayet, tekrar aynı hakikatı teyid ediyor ve onu daha

çok açıklığa kavuşturuyor:

„Allah'ın indirdiği ile aralarında hükmet; gerçek olan sana gelmiş bulunduğuna göre, onların heveslerine uyma!“

Yani, Allah'ın Şeriat'ını terkedip onların heveslerine uymaktan menediliyor. Şimdi de Allah'ın indirdiği şeylerin bazısından kendisini vazgeçirmeleri hususunda, Peygamber'in sakınması emrediliyor:

„O halde Allah'ın indirdiği kitap ile aralarında hükmet. Allah'ın sana indirdiği Kur'an'ın bir kısmından seni vazgeçirmelerinden sakın.“

Buradaki sakındırma, daha ince ve daha kuvvetlidir. Bu ayet, meseleyi olduğu gibi tasvir etmektedir. Bu mesele, sakınılması lazım gelen bir fitne meselesidir.

Sonra ayet, tehlikeleri araştırmaya devam ediyor ve küçük meselelerde dahi tam bir şekilde bu Şeriat'a sarılmaz, onun hayranlığını kazanmazsa, işlerin daha çok bozulacağından Resulullah'ı sakındırıyor. Allah'ın Şeriat'ı ile hükmolunmaktan sarf-ı nazar ederlerse, artık din olarak İslam'ı kabul etmiyorlar, demektir.

„Eğer yüz çevirirlerse bil ki, Allah, bir kısım günahları yüzünden onları cezalandırmak istiyor. İnsanların çoğu gerçekten fasıktırlar.“

Yüz çevirirlerse, senin elinden bir şey gelmez. Bu, Allah'ın hüküm ve Şeriat'ına tam bir şekilde sarılmakta seni fitneye düşürmesin. Onların yüz çevirmeleri, senin gücünü kırmasın ve durumunu değiştirmesin. Onlar, bir kısım günahları yüzünden Allah'ın kendilerini cezalandırması için yüz çeviriyorlar. Bu yüz çevirmenin

kötü neticesini bizzat kendileri görecekler. Ne sen, ne Allah'ın din ve Şeriat'ı, ne de o dine sarılan müslümanlar bundan zarar görmiyecekler. Sonra bu, beşerin değişmez bir tabiatıdır. **„İnsanların çoğu gerçekten fasıktırlar.“** Onlar doğru yoldan ayrılır ve sapıtırlar. Çünkü onlar, böyledir. Bu meselede senin elinden bir şey gelmediği gibi, Şeriat'ın da bunda bir günahı yoktur! Onların doğru yola gelmelerine imkân yoktur!

Bununla beraber İslam, mü'minin ruhuna şeytanın nüfuz edebileceği bütün delikleri kapatıyor. Çeşitli şartlar altında çeşitli gayeler için bu Şeriat'ın herhangi bir hükmünü terke yol açacak her türlü hüccet ve sebeplerin önünü alıyor.

Sonra insanları, yolların ayrılış noktasında durduruyor. Ya Allah'ın hükmü, ya da cahiliyetin. Bu iki şıkkın ortası yoktur!.. Ya yeryüzünde Allah'ın hükmü kaim olacak, beşerî hayatta onun Şeriat'ı uygulanacak, beşer hayatına O'nun nizamı yön verecek veya cahiliyyet hâkim olacak, arzu ve heveslerin prensibi uygulanacak, beşer hayatına kulluk ve kölelik nizamı yön verecek. Hangisini istiyorsunuz?..

Cahiliyetin hükmü:

„Cahiliyet hükmünü mü istiyorlar? Yakinen bilen bir millet için Allah'tan daha iyi hüküm veren kim vardır?“

Cahiliyetin gerçek manası, bu ayette tesbit ve tahdit ediliyor. Cahiliyet, insanın insana hükmetmesidir.

Çünkü o, kulların kullara kulluğudur. Allah'ın kulluğundan uzaklaşmaktır. O'nun ulûhiyetini reddetmektir. Allah'ı bırakıp bazı insanların ulûhiyyetini kabul etmek ve onlara kul olmaktır.

Bu ayete göre cahiliyet, muayyen bir zamana mahsus değildir. O, bir durum, bir vaziyettir. Bu durum, dün mevcut olduğu gibi, bugün de yarın da olur. İşte o zaman, İslam'a karşı olarak o cahiliyet ismini alır.

İnsanlar, ya Allah'ın Şeriat'ı ile hükmederler, onu kabul edip kendilerini ona teslim ederler ve Allah'ın dinine girerler. Veya kul yapısı bir sistemi tatbik ederler, onu kabul ederler ve cahiliyet bataklığına düşerler. Onlar, kimin hükmünü tatbik ediyorlarsa, onun dinindedirler, Allah'ın değil!.. Cahiliyet hükmünün arandığı yerde Allah'ın hükmü aranmaz. İlahî Şeriat'ın terk edildiği yerde cahiliyet prensibi bulunur ve yaşanan hayat da cahiliyet hayatı olur.

İşte yolların ayrılış noktası burasıdır. Allah insanları bu noktada durdurur, sonra serbest bırakır. Sonra cahiliyet hükmünü arayanlara inkârî, fakat Allah'ın hükmünün üstünlüğü için takriri bir sual serdediliyor:

„Yakînen bilen bir millet için Allah'tan daha iyi hüküm veren kim vardır?"

Evet!.. Allah'tan daha iyi hüküm veren kimdir?

İnsanlar için nizam vaz etmek ve onlarla hükmetmek iddiasına kalkışanlar, Allah'ın nizamından daha hayırlı bir nizam, O'nun hükmünden daha mükemmel bir hüküm meydana getirebilirler mi?

Hangi delil böyle büyük bir iddiayı sürdürebilir?

İnsan; insanları, insanların yaratıcısından daha iyi tanıdığını iddia edebilir mi? İnsanlara, insanların Rabb'inden daha merhametli olduğunu söyleyebilir mi? İnsanların faydasını insanların ilâhından daha iyi bildiğini ileri sürebilir mi? Son Şeriat'ını ve son Peygamber'ini gönderen, onu peygamberlerin sonuncusu, risaletin sonuncusu, Şeriat'ını da ebedî kılan Allah'ın, şartların değişeceğini, ihtiyaçların yenileneceğini, karışıklıkların vuku bulacağını bilmediğini iddia edebilir mi? Gönderdiği Şeriat'ta bunun hesabını yapmadığını, bu durumun o zaman O'na gizli olup (!) son zamanlarda insanların bulduğunu söyleyebilirler mi?

Allah'ın Şeriat'ını hayattan uzaklaştıran, onun yerine cahiliyet hükmünü ikame eden, kendi arzusunu veya herhangi bir milletin arzusunu veya herhangi bir beşer neslinin arzusunu Allah'ın hüküm ve Şeriat'ının üstüne çıkaran insanlar, bunu diyebilirler mi?

Evet, bunu diyebilirler mi? Özellikle müslüman olduklarını iddia eden insanlar, böyle bir iddiada bulunabilirler mi?

Şartlar, karışıklıklar, insanların isteksizliği, düşman korkusu. Bütün bunlar, Allah'ın ilmi dahilinde değil midir? O, müslümanlara, aralarında ilahî Şeriat'ı ikame etmelerini, O'nun nizamına uymalarını, indirdiği hükümlerin bir kısmından bile vazgeçmemelerini emrediyor?

Geçici ihtiyaçların, yenilenen durumların, ekseriyet hallerinin istiabından Allah'ın Şeriat'ı kusurlu mudur?

Bütün bunlar, Allah'ın ilmi dahilinde değil midir? Buna rağmen O, insanları sakındırıyor ve şiddet gösteriyor.

Müslüman olmayan insan, dilediğini söyleyebilir. Ama ya müslüman? Yahut müslüman olduğunu iddia eden? Bütün bunları söyler de, yine de müslüman kalabilir mi? İslam'ın bir zerresini üzerinde taşıyabilir mi?

İşte yolların ayrılış noktası. Orada herkes ihtiyarına sahiptir. Orada münakaşa ve mücadeleye lüzum yok.

Ya İslam, ya cahiliyet! Ya iman, ya küfür! Ya Allah'ın hükmü, ya cahiliyetin hükmü!

Allah'ın indirdikleri ile hükmetmeyenler kâfirlerdir, zalimlerdir, fasıktırlar. Allah'ın hükmünü kabul etmeyenler mü'min değildirler.

Bu mesele, müslümanın vicdanında kesin ve açık bir şekilde yer etmelidir. Kendi zamanında, insanlara onun tatbiki hususunda tereddüde düşmemelidir. Bu hakikatin muktazasına, dost ve düşman herkese icra edilen bu tatbikatın neticesine teslim olmaldıır.

Bu mesele, bir müslümanın vicdanında kesinlik derecesine ulaşmazsa, o insanın düzeni bozulur, nizamı karışır, vicdanında hak ve batılı tefrik edemez, doğru yolda tek adım bile atamaz!

Hülâsa: Beşerî kanunlar, haysiyet ve şeref kırıcı olduğu gibi, insanı kula kul yapar. Allah kanunları ise, insanı yaratanına kul yaparak onun haysiyet ve şerefini daha da yükseltir.

„Zad'ül-mesir fi ilm-i tefsir" adındaki tefsirde sahibi, Maide Suresi'nin bu ayetlerinin tefsirinde çeşitli görüşleri serdettikten sonra, şöyle diyor: **„Allah'ın**

indirdiği hükümleri red ve inkâr ederek başka kanunlarla hüküm verirse, yahudiler gibi, kâfir olur. Red ve inkâr etmiyerek sırf heva ve hevesine uyarak Kur'an kanunlarıyle hükmetmezse, kâfir olmazsa da zalim ve fasık olur.“

„Allah'ın gönderdiği kanunları inkâr ederse, muhakkak kâfir olmuştur. Fakat, bir kimse Allah kanunlarını kabul ve ikrar ettiği halde onlarla hükmetmezse fasık ve zalim olur,“ şeklinde İbn-i Abbas'dan yapılan bir rivayet de müfessirin bu tefsirini teyid etmektedir.

Tefsir-i Taberi'de şöyle deniyor: „Red ve inkâr ederek Allah'ın indirdiği hükümlerle hükmetmezse o, Allah'ı inkâr etmiş sayılır, yani kâfir olur. İbn-i Abbas'ın dediği gibi, bu neye benzer? Allah'ın Peygamber'inin peygamberliğini bildikten sonra red ve inkâr etmeğe benzer.“

Tefsir-i Kurtubi'de, İbn-i Mesud ve Hasan'dan naklen şöyle deniyor: „Bu ayetler, ister müslüman olsun, ister yahudi olsun, isterse kâfir olsun, caiz ve helaldır diye Allah'ın indirdiği hükümlerle hükmetmezse kâfir olur. Fakat Allah'ın indirdiğinin hilafına hükmetmenin günah olduğuna inanarak hükmederse fasıklardan olur.“

İsmail el-Kadı **„Ahkâm'ül-Kur'an“** adlı eserinde şöyle diyor: „Bu üç ayetin zahiri şunu gösteriyor: Müslümanlardan her kim yahudilerin yaptığı gibi yaparsa, yani Allah'ın hükümlerine muhalif hükümler icad ederse ve o hükümleri bir din gibi kabul ederse,

yahudiler hakkındaki cezaya onlar da çarpılır.“

Vehbi Efendi’nin **„Hülasat’ül-Beyan“** ismindeki tefsirinden, bu mevzuyla ilgili bazı bölümleri sadeleştirerek buraya alıyoruz:

„Ayet, ilahî hükümlere razı olmayanların kâfir olduklarını, zina edenler hakkında sarih hükmü değiştiren yahudilerin de kâfir olduklarını beyan etmektedir. Buna binaen, Allah’ın indirdiği ahkâm ile hükmetmeyip, değiştirenlerin mü’min ismine layık ve müstehak olmadıklarını beyanla ilahî hükümleri değiştirmenin cezasının pek ağır olduğuna işaret olunmuştur.“

Bu ayetin zahirine nazaran, fasıkın kâfir olması lazım gelir. „Zira fasık irtikâb ettiği fısıkta ilahî hükümlerin hilafını seçmiştir“ demekle haricî mezhebî fasıkın küfrüne bu ayetle istidlâl etmiş ise de Fahr-i Razi’nin beyanı vechiyle onlara şöyle cevap verilmiştir: „Gerçi fasık fıskıyla Allah kanunlarının hilafını irtikâb etmiş ise de bu, dilinde ve zahirde olup, kalbiyle o hükümlerin hak olduğunu tasdik ve işlediği fıskın günah olduğuna inandığından kâfir olmaz. Çünkü küfür, hak olan hükümleri kalbiyle inkâr, diliyle reddetmektir. Fasık ise kalbiyle tasdik ettiği için yine mü’mindir. Fakat inanmakla beraber, şer’î hükümlerin hilafına hükmetmek de diğer günahları işlemek kabilindendir. Şu halde ayet-i celile’nin hükmü, bilkülliye inkâr ve ilahî hükmü reddetmekle beraber hilafiyle hükmederse işte o zaman kâfir olur!“ denmektedir. Bu ayette birçok tevcihler varsa da esah olan tevcih budur.

Ebu’s-Suud Efendi’nin tefsiriyle Feth’ül-Beyan’da beyan edildiğine göre: Allah’ın indirdiği hükümlerle hükmetmemek, istihfaf (hafife almak) veya istihlal (helal ve caiz görmek) veya inkâr ederek hilafiyle (yani başka kanunlarla) hüküm vermek küfürdür, yani hüküm veren kâfir olur. Ancak, hak olduğunu kalp ile tasdik, dil ile ikrar etmekle beraber hilafına hüküm vermekle kâfir olmaz. 45. ayetin tefsirinde de:

„Birinci ayette Allah’ın inzal ettiği kanunlarla hükmetmeyenlerin yaratanlarına karşı kusur işlediklerine binaen kâfir oldukları ve bu ayette de Allah’ın kanunlarıyle hükmetmeyenlerin de nefislerine zulüm ettikleri için zalim oldukları beyan buyurulmuştur.

Bu surede Allah’ın hükümleriyle hükmetmeyenler üç yönden tavsif edilmektedir: Birincisi kâfir olmak, ikincisi zalim olmak, üçüncüsü de fasık olmaktır.

Bazıları da birinci ayet Allah’ın hükümlerini inkâr ederek hilafına hükmedenler, ikinci ayet yahudiler, üçüncü ayet de hıristiyanlar hakkında nazil olmuştur demişlerse de, daha doğru olan, ayetlerin hükümlerinin genelliğidir. Çünkü itibar lafzın umumunadır.“

Hamdi Yazır, **„Hak Dini Kur’an Dili“** adlı tefsirinde Maide Suresi'nin 47. ayeti ve daha önce geçen ayetleri açıklarken şöyle diyor:

„Ya Allah’ın hükmüne iman ettiği halde o hükümden harice çıkmış ise günahkâr bir fasıktır veya onu kalben de tanımamak veya istihfaf etmekle imandan çıkmış fasık bir kâfirdir ve her iki halde de fasık cezasına müstehaktır. Binaenaleyh, Tevrat’a uygun hükmü kabul

etmeyen yahudiler, İncil'e uygun hükmü kabul etmeyen hıristiyanlar, kendi nazarlarında ve inançlarında dahi zalim veya fasık veya kâfirdirler veya hepsidirler. Kezalik bunlara benzeyenler de bunlar gibidirler. Küfürleri Allah kanunlarını inkâr veya hafife almalarından, zulümleri hakkın ölçüsü olan Allah hükümlerini atıp başka kanunlarla hükmetmelerinden, fısıkları da haktan huruç etmelerinden dolayıdır.

İşte Tevrat'taki hükümleri kasden tağyir ve tebdil etmiş olanlar hakkında böyle bir ilahî tehdit tecelli etmiş oluyor. Tefsir-i Kebir'de ve Sirac'ül-Münir'de yazılı olduğu üzere, bir kimse Allah'ın hükümlerini kalben kabul etmez, onları lisanen inkâr ederse o taktirde kâfir olur. Fakat onu kalben tasdik ettiği halde terk eylerse kâfir olmaz, günahkâr olur.

Nitekim büyük âlim İkrime de demiştir ki, her kim Allahü Teala'nın hükmettikleriyle, onları bilerek inkâr ettiği halde, onlarla hükmetmezse kâfir olur. Fakat, her kim onları ikrar ettiği halde onlarla hüküm vermezse o fasıktır, zalimdir; kâfir olmaz. Bu husustaki üç ayet-i celile böyle tevcih olunmaktadır. Zahir olan da budur."

Eski Diyanet İşleri başkanları'ndan Merhum Ömer Nasuhi Bilmen, „Kur'an-ı Kerim'in Türkçe meali Âlisi ve Tefsiri" isimli eserinde Maide Suresi'nin 44. ayetini tefsir ederken, „... İşte Tevrat'taki hükümleri kasten tağyir ve tebdil etmiş olanlar hakkında böyle bir ilahî tehdit tecelli etmiş bulunmaktadır." demektedir.

Tefsir-i Kebir'de ve Esrar'ül-Münir'de yazılı olduğu üzere, bir kimse Allah'ın hükümlerini kalben kabul

etmez, bile bile lisanen inkâr ederse, o taktirde kâfir olur. Fakat onu kalben tasdik ettiği halde terk eylerse kâfir olmaz, günahkâr olur.

Hülâsa:

Maide Suresi'nin 44, 45 ve 47. ayet-i kerime'lerinde, yapılan tevil ve tefsirlere göre, şu üç mesele mühimdir: Bunlardan birinde ihtilaf, diğerlerinde ittifak vardır.

a) İhtilaf vaki olan mesele şu: Bu ayetler, kimi âlimlere göre yahudiler ile nasranîler hakkında nazil olmuş ve onların Tevrat ve İncil'e göre hüküm vermeme hallerini tasvir etmiş, bu yüzden onların kâfir, zalim ve fasık olduklarını ifade etmiştir. Kimi âlimlere göre de ayetlerin hükümleri geneldir, bütün ümmetler hakkındadır.

b) İttifak vaki olan meseleler:

1- Red ve inkâr ederek veya beğenmiyerek veya yetersiz görerek veya alay ederek veya hafife alarak veya isabetsiz görerek veya „Çağın gereklerine uymaz!“ diyerek veya „Bizi geriye götürür!“ veya „Zamanı geçmiştir!“ diyerek veya „Din, dünya ve devlet işlerine karışmaz!“ diyerek, Kur'an kanunlarıyla hükmetmeyenler kâfir olurlar.

2- İnandığı ve kabul ettiği, yegâne hak bilip, yegâne güzel ve isabetli gördüğü ve onunla hükmetmenin yine Kur'an emri olduğuna inandığı halde Kur'an kanunlarıyla değil, başka kanunlarla hüküm ve karar verenler kâfir olmazlarsa da zalim ve fasık olmalarında şüphe yoktur.

Buraya bir mesele daha ilave edilir:

Sahih olan görüşe göre, önceki ümmetlere gelmiş olan şer'î hükümler, neshedilmediği ve kaldırılmadığı, Kur'an ve hadis'lerde anlatıldıkları taktirde, bizim de hakkımızda hükümdür, Şeriat'tır. Bu itibarla, yukarıdaki ayetlerin ifade ettikleri hükümler bizim hakkımızda da geçerlidir ve aynıdır. Yani ayetler, yahudiler ile nasraniler hakkında nazil olmuş olsalar bile, Ümmet-i Muhammed olan bizleri de aynı şekilde bağlarlar.

Bunlar, aynı zamanda iman meseleleridir; müslümanın inancını yakından ilgilendirdiği gibi, din görevlilerini de çok yakından ilgilendirir. Esasen, her vesile ile bunları söylemek ve yanlış düşünenleri uyarmak onların görevidir. Makam ve maaşlarını düşünmeden ve kimseden korkmadan ve nihayet İslam'ın hiçbir hükmünü saklamadan bunları anlatmalıdırlar. Çünkü:

Bunları, din görevlileri anlatmazsa, insanlar imanlarını da ilgilendiren bu meseleleri kimden öğrenecekler? Yanlış inanışa düşenleri kim uyaracak? İmanları gidenler veya zalim ve fasık durumuna düşenler, yarın ahirette bunların yakasına yapışmıyacak mı? „Yüzünüz kara olsun, Allah size lanet etsin! Niye bize Allah'ın ayetlerini, özellikle Maide Suresi'nin bu ayetlerini okumadınız, anlatmadınız, sakladınız? Allah'dan korkmadınız da kullardan korktunuz ve Allah'ın ayetlerini parayla sattınız. İmam idiniz, vaiz idiniz, müftü idiniz, reis idiniz, fetva makamında bulunuyordunuz, Allah'ın tüm ayetlerini, İslam'ın tüm meselelerini bize

söylemediniz. Yanlış beyanlarda bulunanlara bağırmadınız, gereken cevabı vermediniz, görevinizi hakkıyla yapmadınız, hem bizleri hem de kendinizi bu korkunç azaba sürüklediniz. Allah'ın laneti, meleklerin laneti ve bütün lanetçilerin laneti üzerinize olsun!" demiyecekler mi?..

Bunları Kur'an söylüyor. İşte birkaç ayetin meali:

„Gerçekten, indirdiğimiz ayetleri ve yol göstereni, kitapta açıkladıktan sonra, onları gizleyen kimseler var ya, onlara hem Allah lanet eder hem de lanetçiler lanet eder. Ancak tevbe edenler, ıslah edenler ve gerçeği ortaya koyanlar müstesna! Onların tevbesini kabul ederim. Ben tevbeleri daima kabul ve merhamet edenim. İnkâr edip, o halde ölenler var ya, işte Allah'ın, meleklerin ve insanların laneti onlaradır. Lanette temellidirler. Onlardan azap hafifletilmez ve onların azabı geciktirilmez." (Bakara, 159-162)

Konyalı Vehbi Efendi, **„Hülasat'ül-Beyan ve Tefsir'ül-Kur'an"** adlı tefsirinde diyor ki:

„Bu ayetlerin, yahudi âlimleri hakkında nazil olduğunu beyan edenler varsa da, daha doğrusu, dinin hükümlerinden bir şeyi saklayan kimselerin hepsine şâmildir. Ama, saklayan kimse hangi milletten ve saklanan hüküm de hangi Şeriat'tan olursa olsun, Şeriat hükümlerini saklayan kimselerin cümlesine şamildir. Zira itibar lafzın umumunadır.

„Gerçekten, Allah'ın indirdiği kitaptan gizlemede bulunup, onu az bir parayla değiştirenler var ya,

onların karınlarına tıkadıkları ancak ateştir. Allah kıyamet günü onlarla konuşmaz ve onları günahlarından arıtmaz. Onlara elem verici azap vardır. Onlar doğruluk yerine sapıklığı, mağfiret yerine azabı alanlardır. Ateşe ne kadar da dayanıklıdırlar.“ (Bakara, 174-175)

Bu ayetlerin azamet ve heybeti karşısında, bilhassa din bilginleri korkmalı ve titremelidirler ve kimseden korkmayarak ve dünya menfaatını düşünmiyerek, Şeriat'ın bütün hükümlerini söylemeli ve yazmalıdırlar. Ve bu husus aynı zamanda ahde vefadır. Cenab-ı Hakk Âl-i İmran Suresi'nin 187. ayetinde şöyle buyurur:

„Allah, kendilerine kitap verilenlerden, onu insanlara açıklayacaksınız ve gizlemiyeceksiniz diye ahd almıştı. Onlar ise onu arkalarına atıp az değere sattılar. Alış-verişleri ne kötüdür?“

Resul-i Ekrem Efendimiz (s.a.v.) de şöyle buyurmuştur:

„Allah, herhangi bir kuluna ilim verir de o onu saklarsa kıyamet gününde ağzına ateşten bir gem vurulur.“ (Taberani, Tirmizi ve İbn-i Mace'de bu mealde hadis-i şerif'ler vardır)

Ey ilim ehli, Ey Hoca Efendi! Çok iyi düşün, kararını isabetli ver! Ya tebliğ ya ketim, ya dünya ya ahiret, ya rahmet ya lanet! Bunlardan birini seç! Şeytandan değil, Allah'tan yana ol! O'na sığın, söyle ahkâmını, korkma bir şeyden, sığınanı korur, O, herşeyden! Hem dünya senin olur hem de ahiret!..

Cenab-ı Hakk şöyle buyurur:

„Kendilerine ayetlerimiz apaçık olarak okunduğu zaman o kâfirlerin yüzlerinde inkâr hallerini görür, tanırsın. Nerede ise, karşılarında ayetlerimizi okuyanlara saldıracak gibi olurlar. (Ey Resul'üm, o kâfirlere) de ki: Şimdi, size bundan daha kötü olanını haber vereyim mi? O, ateştir. Allah bunu kâfir olanlara vaad etti. O ne kötü bir karargâhtır!“ (Hac, 72)

„Ey Peygamber! Rabb'in tarafından sana indirileni tamamen tebliğ et. Eğer tebliği tam yapmazsan Allah'ın risaletini (elçilik görevini) yerine getirmiş olmazsın. Allah seni insanlardan koruyacaktır. Şüphe yok ki Allah, kâfirler topluluğuna muvaffakiyet vermiyecektir.“ (Maide, 67)

„Ne olurdu?!. Onların âlimleri ve din bilginleri, günah söylemelerinden ve haram yemelerinden kendilerini vazgeçirmeye çalışsalardı ya. İşledikleri bu sanat ne kadar kötü!“ (Maide, 63)

„Rabb'in hakkı için, biz onların hepsine muhakkak surette yapmış oldukları şeylerden soracağız (ve cezalarını vereceğiz).“

„Şimdi sen, emrolunduğun şeyi, çatlatırcasına beyan et ve putperestlerden yüz çevir, (sözlerine ve tehditlerine aldırma). Şüphesiz ki, biz, o alay edenlere karşı kâfiyiz, (onların belasını veririz). Onlar, o kimselerdir ki, Allah ile beraber başka bir ilah tanırlar, yakında (başlarına gelecek akibeti)

bilecekler.“ (Hicr, 92-96)

„Allah kuluna kâfi değil mi? (Ey Resul’üm! Durmuşlar da) seni Allah’tan başkalarıyla korkutuyorlar. Allah kimi saptırırsa, artık ona hidayet verecek yoktur.“ (Zümer, 36)

„... Kim Allah’a tevekkül ederse, O, ona yeter. Muhakkak ki, Allah emrini yerine getirendir. Allah her şey için bir kader tayin etmiştir.“ (Talak, 3)

Zamanın değişmesiyle hükümler değişir mi?

Mecelle’nin 39. maddesi şöyle: **„Zamanların değişmesiyle hükümlerin değişmesi inkâr edilemez.“**

Bazı kimseler Mecelle’nin bu maddesini dillerine dolayarak, „Zaman değişti, aradan asırlar geçti, asırların geçmesiyle, zamanların değişmesiyle Şeriat’ın hükümleri de elbet değişecektir!“ derler.

Bizde mahallî bir tabir vardır: „Horasan’da halı dokunduğunu duymuş ama, enini boyunu öğrenmemiş!“ Bu beylerde Mecelle’de böyle bir maddenin olduğunu duymuşlar ama, madde nedir, neyin nesidir, şümûl sahası neden ibarettir diye sormamışlar veya sormak hesaplarına gelmemiştir.

Önce şunu sormak lazım: Şeriat’ın hükümleri, İslam kanunları, Allah kanunlarıdır. Onlar zamanın geçmesiyle eskir mi? Zamanların değişmesiyle değişir mi? Allah kanunları cahil ve aciz kimselerin görüşleri

ve kanunları değil ki, zamanın geçmesiyle hataları meydana çıksın da görüşleri değişsin!.. Bunlar Allah'ın ezeli ve ebedî ilmine dayanan hükümlerdir!

Zamanın geçmesiyle, insandaki gözler, kulaklar, el ve ayaklar, diğer organlar ve bunlar arasındaki ahengi sağlayan kanun ve kurallar değişiyor mu? İnsandaki vücut sistemleri, ihtiras ve şehevî arzular, hayvanî his ve duygular değişiyor mu? Yeme, giyinme, barınma ve evlenme ihtiyaçları değişiyor mu? Gece-gündüz, yaz-kış, ay-güneş ve bunların bağlı bulundukları kanunlar değişiyor mu? Hayır! Bunların hiçbiri değişmiyor, hepsi aynı şekilde sürüp gidiyor. İnsan aynı insan, kâinat aynı kâinat, fizikî kanunlar aynı kanunlar!..

O halde zamanın ilerlemesi bunlara tesir etmiyor, bunları değiştirmiyor da Cenab-ı Hakk'ın teşri ve teklif kanunlarında mı zamanın geçmesi tesir edecek, değişikliği gerektirecek öyle mi?!.

Şimdi Mecelle'nin 39. maddesine gelelim:

Evet, **„Zamanın değişmesiyle ahkâmın değişmesi inkâr edilemez,"** maddesi yok değildir, vardır. Ama hangi meselelerde vardır? İşte burasını iyi öğrenmek gerek. Bu hususu Merhum Ömer Nasuhi Bilmen Efendi'nin „Hukuk-i İslamiyye, İstilahat-ı Fıkhiyye Kamusu"ndan sadeleştirerek alıyorum:

„Yani nass (ayet ve hadis) ile sabit olmayan ve genel kaidelerden olmayan bir kısım cüz'i hükümler, zamanın değişmesiyle değişebilir. Yoksa, kati naslarla yani ayet ve hadislerle sabit olan meselelerde zaman tesir etmez.

Mesela, vaktiyle salâh ehli çok olduğundan şahidlerin tezkiyelerine lüzum görülmezdi. Bilahare insanların iyi halleri değişmekle şahidlerin sirren veya âlenen tezkiye edilmelerine gerek hasıl olmuştur.

Kezalik, vaktiyle bir binanın odaları hep bir tarzda yapıldığından, birini müşterinin görmesi kâfi geliyordu. Fakat sonradan bu tarz değiştiğinden müşterinin, odalarının hepsini görmesi lazım gelir.“

Buraya birkaç satır daha ilave edelim:

İslam hukuku, bazı meseleleri, mahallin örf ve adetlerine bırakmıştır. Örf ve adetlerin değişmesiyle ona dayanan hükümlerin de değişmesi pek tabii bir şeydir. Yoksa, ayet ve hadis-i şerif’lerle veya icma-i ümmet’le sabit olan veya bunların benzeri olup, kıyas yoluyla bunlara ilhak edilen hükümler değişmez. Mesela, faizin haramlığı, içkinin haramlığı, mahremlerle evlenmenin haramlığı, kadınlarda tesettürün lüzumu gibi hükümler değişir mi? Hırsızın kolunun kesilmesi, katilin kısas edilmesi, iftira edenlere, içki içenlere seksen değnek vurulması değişir mi?!.

ŞİRK:

İslam’a göre şirk demek, Allah’a şerik koşmak, ona eş-emsal kabul etmek demektir veya Allah’ın yerine başka şeyleri, kişi veya kişileri koymak demektir. Allah’a tapar gibi, Allah’ın önünde eğilir gibi, Allah’tan başkalarına tapmak, onların önlerinde eğilmek demektir. Allah kadar veya daha çok onları sevmek

demektir. Allah'ın indirdiği ve gönderdiği kanunlarla değil, kişi veya kişilerin fikirleriyle, onların prensip ve sözleriyle amel etmek demektir, Şeriat'ın nizamına, ortaçağ zihniyeti, çöl kanunu, modası geçmiştir veya yetersizdir deyip, biz, bizi idare ederiz, bize babalarımızın, atalarımızın yolu yeter, bizim doğmalara ihtiyacımız yoktur, demek şirktir, putçuluktur.

Çünkü, bütün bunlar, Allah'a eş ve emsal kabul etmek, hatta daha da ileri giderek Allah'a cehl veya hata isnad etmek, kendilerinin veya arkasından gitmek istedikleri kişi veya kişilerin fikir ve görüşlerinin daha isabetli, daha yararlı, daha medenî olduğuna inanmak demektir. Böyle bir inanca sahip olan kişi veya kişiler şöyle demiş olmuyorlar mı:

„Ya Rabb'i! Sana inanıyoruz; Sen varsın ve birsin. Kur'an'a da inanıyoruz. Kur'an haktır, Senin kelamındır. Fakat, sen bizim işimize karışma, sen dünya ve devlet işlerini bizim kadar bilemezsin. Kur'an'ın da dünyaya ait kanun ve kaideleri yetersizdir, modası da geçmiştir, artık onlar bir milleti yönetemez, bizi idare edemezler, geriye, vahşete götürürler, biz ise medeni bir hayat yaşamak, muasır milletlerin seviyesinde yaşamak istiyoruz!“ Evet, işte böyle demiş oluyorlar.

Artık, böyle diyenlerde din kalır mı, iman kalır mı, müşrik olmazlar mı? Buyurun, cevabını siz verin!..

İsterseniz, şirkin, putperestliğin tarihine, nasıl ortaya çıktığına kısaca bir göz atalım:

İlk din Tevhid dinidir. İlk inanç da Tevhid inancıdır. Tevhid demek, Allah'ın birliği demektir. Allah'ın birliği

esasına dayanan kanun ve kaideler mecmuası demektir. Şirk sonradan başlamıştır. Arızî bir hastalıktır. Şirkin çeşitleri çoktur. Bunlardan biri de insana tapmaktır, insanı putlaştırmaktır. Bu nasıl başlamıştır ve nasıl başlar?

Eski kavimlerden bazıları, kendilerini düşmanlarına karşı korumada varlık gösteren hükümdarlarında, kumandanlarında fevkalâde bir kuvvet bulunduğunu farz etmişler. Onlara aşırı derecede saygı duymuşlar, sevgi beslemişlerdir. Gitgide bu saygı ve sevgi, onların önlerinde eğilme ve tapınma haline gelmiştir. Ölümlerinden sonra da unutmamak için onların heykellerini dikmişler, mezarlarını süslemişlerdir. Bu heykellerin sahiplerinin, hurafelerle dolmuş olan tarihî hayallerini kafalarında büyüte büyüte onları insan üstü varlıklar haline getirmişler ve nihayet ilahlaştırmışlardır. Dokunulmazlıklarını kabul ederek onları tabu haline getirmişlerdir. Heykellerinin önünde, mezarlarının başında, akla, mantığa sığmayan hareketler yapmışlar, yiyecekler koymuşlar, çiçeklerle süslemişlerdir.

Sıkıştıkları zamanlarda onlardan medet beklemişler, fikirlerini kendilerine rehber edinmişler, görüşlerini bayrak yapmışlardır. Yolundayız, izindeyiz gibi sözleri ede durmuşlardır. Karşı çıkanlara karşı çıkmışlar, yolunda ve uğrunda paralar feda etmişlerdir!

Nemrud, Şeddat ve Firavun gibiler klasik put ve tağutları, Marks, Lenin ve Mao ve daha nice benzerleri de modern put ve tağutları temsil etmektedirler. Getirdikleri düzenler ve rejimler de tağut düzenidir.

Allah yolunu hüküm ve kanunlarını bırakıp da böylelerinin yolunda ve izinde gidenler de kula kul olmuşlardır. İnsanlık haysiyet ve şerefini yitirmişler ve nihayet putperest olmuşlardır.

Kıyamet gününde, yolundayız, izindeyiz dedikleri kendilerine, amansız birer düşman kesilecekler ve birbirlerini lanetliyeceklerdir!

Şimdi birkaç ayetin mealini vererek bu bahsi bitirelim:

„Onların hepsini bir gün toplarız, sonra puta tapanlara, „Putlarınız ve siz yerlerinize!“ deyip onları birbirlerinden ayırırız. Putlar ise: „Bize tapmıyordunuz ki! Allah bizimle sizin aranızda şahid olarak yeter. Sizin tapınmanızdan bizim haberimiz yoktu,“ derler. İşte orada herkes dünyada yapmış olduğunu bulur ve gerçek Mevlâ'ları olan Allah'a döndürülür. Uydurdukları putlar onları bırakıp kaçmışlardır.“ (Yunus, 28-29)

„Birgün hepsini toplarız, sonra puta tapanlara: İddia ettiğiniz putlarınız nerede? deriz. Sonra Rabb'imiz Allah'a and olsun ki, bizler puta tapanlar değildik, demekten başka çare bulamazlar. Kendilerine karşı nasıl yalan söylediklerine bak! Uydurdukları putlar da onlardan uzaklaşır.“ (En'am, 22-24)

„Yüzleri ateşten çevrildiği gün: Keşke, Allah'a itaat etseydik, keşke Peygamber'e itaat etseydik, derler. Rabb'imiz! Biz yöneticilerimize ve büyüklerimize itaat etmiştik, fakat onlar bizi yoldan saptırdılar. Rabb'imiz! Onlara iki kat azap ver,

onları büyük bir lanetle lanetle.“ (Ahzap, 66-68)

Mevzu ile ilgili bir kaç fetva:

Puta tapmak küfürdür. Kur’an’ı, camii ve İslam’da tazim edilmesi gerektiren herhangi bir şeyi istihfaf (hafife alma) ederse, yine kâfir olur. (Fetevay-ı Feyziye/ 162)

„Zeyd müslüman olan Amr’e, aramızdaki davayı halletmek için, Şeriat’a gidelim dese, Amr: „Ben Şeriat’ı tanımam!“ dese Amr’e ne lazım gelir?

El-cevap: Tecdid-i iman ve tecdid-i nikâh lazım gelir. Yani hem imanı gider hem nikâhı.“ (Fetevay-ı Feyziye)

„Zeyd Amr’in (hâşâ) cima lafziyle din ve imanına sövse Zeyd’e ne lazım olur?

El-cevap: Tecdid-i iman ve nikâh.“ (Fetavay-ı Abdurrahim/90) (Yani imanı da nikâhı da gitmiştir. Bunları yenilemesi lazım.)

„Zeyd Amr’e bre din ve imanını filan ettiğim diye cima lafziyle sövse Zeyd’e ne lazım gelir?

El-cevap: Tecdid-i iman ve nikâh.“ (Aynı kitap)

„Zeyd karısı Hind’e cima lafziyle din ve imanına sövse Zeyd’e ne lazım olur?

El-cevap: Tecdid-i iman ve tecdid-i nikâh lazım olur.“ (Aynı kitap)

„Bir kimse farzlardan birisini ve kesin olan bir hükmü hafife alırsa kâfir olur.“ (Behçet’ül-Feteva)

„Zeyd bazı kimseler ile aralarındaki dava hususunda Şeriat var, Şeriat’a gidelim dedikte, onlar, biz Şeriat bilmeyiz, bizim Şeriat’ımız İskenderiye Bey’idir, deseler bu adamlara ne lazım gelir?

El-cevap: Tecdid-i iman ve nikâh lazım gelir.“ (Fetevay-ı Abdurrahim/91)

„Zeyd ile Amr arasında bir hususla ilgili davayı halletmek için Şeriat’a davet ettik de, Amr kanun var iken Şeriat bizim aramıza girmez. Davayı kanun üzerine görelim dese Amr’e ne lazım gelir.

El-cevap: Tecdid-i iman ve tecdid-i nikâh lazım gelir.“ (Aynı kitap)

„Zeyd Amr’e bu davayı ben Şeriat’la halletmek isterim, dediğinde Amr: „Şeriat varsa kanun da vardır. Ben Şeriat bilmem, kanun ile görürüm,“ dese Amr’e ne lazım gelir?

El-cevap: Tecdid-i iman ve tecdid-i nikâh lazım gelir.“ (Aynı kitap/92) (Yani kâfir olur, din ve nikâhı gider.)

Zulmün en büyüğü:

En büyük zulüm şirktir ve günahların başında gelir ve korkunç azabı gerektirir. Kur’an-ı Kerim şöyle der:

„Hatırla, ol vakti ki, Lokman (Aleyhisselam) oğluna öğütleyerek, şöyle demişti: Sakın, Allah’a şirk koşma! Çünkü, şirk azim bir zulümdür.“ (Lokman, 13)

Keza, şirk öyle bir günahtır ki, Allah her günahı dilerse affeder, fakat şirki asla affetmiyecektir. Kur’an şöyle diyor:

„Muhakkak ki Allah, kendisine ortak koşanları affetmez, bu günahtan başkasını, dilediği kimselerden mağfiret buyurur!“ (Nisa, 116)

Peygamberimiz de şöyle buyurur:

„Allah indinde günahların en büyüğü, Allah'a eş-emsal kabul etmektir (yani şirktir).“ (Müslim, İman)

Görüldüğü üzere şirk, insanın içine düşebileceği tehlikelerin en büyüğüdür. Bundan dolayı Kur'an-ı Kerim'de hiçbir sure hatta hiçbir sayfa yoktur ki, şirk tehlikesinden söz edip, insanoğlunu sakındırmasın!

Kur'an'da 160'dan fazla „şirk“ kelimesi geçmektedir. Şirkle ilgili, başka ifadeler halinde, daha nice ayetler vardır.

VAHDET:

İslam Tevhid dini olduğu için, her şeyi vahdete, yani bire irca eder, tek bir noktaya döndürür, her şeye vahdet simgesini vurur. Mesela; inançda birlik, ahlakda birlik, tarihte birlik, kanunda birlik, emir ve komutada birlik!..

Ve bunun böyle olması pek tabiidir. Çünkü İslam her meselesini aynı kaynaktan, yani ilahî kaynaktan alır ve vahye dayanır. İslam, her hükmüyle insanoğlunu Mevlâ'sına, Mevlâ'sının rızasına yöneltir, insanoğlunun mutluluğunu hedef tutar.

İslam, tek bir yaratıcının varlığına inanır ve onun birliğini kabul eder. Birden fazla ilâh inancını red ve inkâr eder ve şirk sayar ve şöyle der:

„Şüphesiz ki, sizin ilâhınız bir ilâhtır, O'ndan başka ilâh yoktur. O Rahman'dır, Rahim'dir.“ (Bakara, 163)

„Müşriklerin Allah'tan başka yalvardıkları putlar

ise, hiçbir şey yaratamazlar, halbuki kendileri yaratılmışlardır. Ölüdürler, diri değillerdir ve kendilerinin ne zaman dirileceklerini de bilmezler.“ (Nahl, 20-21)

İslam'da tek bir kanun koyucusu vardır, o da mutlak hâkimiyyete sahip olan Allahü Azimüşşan'dır. İslam, Allah'tan başka, kanun koymaya yeltenenleri tağut sayar ve tağutların koydukları kanunlarla hükmedenleri ve bunlara razı olanları kâfir, zalim ve fasık sayar ve şöyle der:

„Herkes bilsin ki, yaratma da, emir verme de Allah'a mahsustur.“

„Hüküm, ancak Allah'ındır. Yani ondan başka kanun koymaya kimsenin yetkisi yoktur.“

„Her kim Allah'ın indirdiği kanunlarla hükmetmezse, işte onlar kâfirlerin ta kendileridir.“

„Her kim Allah'ın indirdiği kanunlarla hükmetmezse, işte onlar zalimlerin ta kendileridir.“

„Her kim Allah'ın indirdiği kanunlarla hükmetmezse, işte onlar fasıkların ta kendileridir.“

İslam'da tek bir Şeriat vardır. O da Allah'ın Şeriat'ıdır. Bunun dışındakiler hep bilmezlerin heva ve heveslerinden ibarettir. Kur'an şöyle diyor:

„Sonra, Ey Resul'üm! Seni de, emirden bir Şeriat sahibi kıldık. Ona uy, bilmeyenlerin heva ve heveslerine sakın uyma.“ (Casiye, 18)

İslam'da hak tektir, sayı kabul etmez. Hakkın dışında sapıklıktan başka bir şey yoktur, hepsi batıldır. Kur'an şöyle diyor:

„İşte bu işleri yapan Allah'tır; gerçek Rabb'imdir. Haktan sonra da sapıklıktan başka ne vardır. O halde nasıl çevrilirsiniz?“ (Yunus, 32)

İslam'da tek bir yol vardır. O da Allah'ın gösterdiği yoldur, O'nun rızasına, O'nun cennetine götüren yoldur, ebedî mutluluğa götüren yoldur. Diğer bütün yollar, kim tarafından gösterilirse gösterilsin, isterse babalarınız ve atalarınız tarafından gösterilsin Allah'tan uzaklaştıran yollardır. Sapıklığın ve putperestliğin yollarıdır. Kur'an şöyle diyor:

„Şu emrettiğim yol; benim dosdoğru yolumdur, hep ona uyun. Başka yollara uymayın ki, sizi O'nun yolundan saptırıp parçalamasınlar. İşte Allah, kötülükten sakınasınız diye size bunları emretti.“ (En'am, 153)

„Ey Resul'üm! De ki: Benim yolum budur; ben ve bana uyanlar bilerek insanları Allah'a çağırırz. (Allah yolundan başka bir yol, bir iz göstermek O'na şirk koşmaktır. Ben ise) O'nu şirkten tenzih ederim ve ben müşriklerden değilim.“ (Yusuf, 108)

İslam'da tek bir düzen vardır, tek bir yönetim düzeni vardır, tek bir devlet düzeni vardır, tek bir anayasa düzeni vardır! O da Kur'an düzeni, Kur'an anayasasıdır. Kur'an'ın getirdiği düzenin dışında kalan bütün düzenler ve bütün anayasalar cahiliyyettir, cehalet eserleridir. Gerçek ilim ve gerçek akıldan uzaktır. Kur'an şöyle diyor:

„Ve şu emri de indirdik: Aralarında, Allah'ın indirdiği kanunlarla hüküm ver, onların arzularına

uyma ve Allah'ın sana indirdiği kanunların bir kısmından seni şaşırtırlar diye kendilerinden sakın. Eğer onlar hükümleri kabulden yüz çevirirlerse, bil ki, Allah onların bazı günahları sebebiyle başlarına mutlaka bir musibet getirmek istiyor. Her halde insanların çoğu fasıktır. Onlar hâlâ o cahillik çağının kanunlarını mı istiyorlar? Kimmiş Allah'tan daha güzel kanun koyacak? Fakat bunu, gerçek anlayış sahibi olan bir toplum bilir.“ (Maide, 49-50)

İslam'da tek bir hidayet yolu vardır, o da Allah'ın Kitab'ıdır, Kitab'ının ayetleridir. Bu kitabın metin ve ruhuna uymayan görüş ve fikirler, örf ve adetler, ne ilim vasfına haizdirler ne de rehber olmaya layıktırlar. İsterse, bu fikir ve görüşler, örf ve adetler atalarımızdan bize miras kalsın, atalarımızın takip ettiği veya tavsiyede bulundukları yollar olsun. Bize düşen, atalarımızdan kaldı diye bunlara körü körüne bağlanmak değil, onları Kur'an süzgecinden geçirmektir. Geçirmeden kabul ve takip etmemiz hiç de doğru olmaz. Ya atalarımız yanlış yolda iseler, halimiz ne olur?!. „Yolundayız, izindeyiz!“ demek bizi kurtarır mı?!.

Bakınız Kur'an bu hususta ne diyor?

„Onlara: „Allah'ın indirdiğine uyun!“ denilince, „Hayır, atalarımızı yapar bulduğumuz şeye uyarız“ derler. Ya ataları bir şey akledemeyen ve doğru yolda olmayan kimseler idiyseler?!.“ (Bakara, 170)

„Onlara, „Gelin Allah'ın indirdiği kitaba ve

Peygamber'e uyun!" dendiğinde, „Atalarımızı üzerinde bulunduğumuz yol bize yeter!" derler; ya ataları bir şey bilmeyen ve doğru yolda olmayan kimseler idiyseler!.." (Maide, 104)

İslam'da kabul gören tek bir parti vardır. O da Kur'an yolunda olan partidir. Böyle bir partinin ismi, Kur'an diliyle hizbullah'tır, yani Allah partisidir. Bunun dışındaki partilerin isimleri de yine Kur'an diliyle hizbüşşeytan'dır. Kur'an şöyle diyor:

„İnananlar, Allah yolunda savaş verirler, kâfirler ise tağut yolunda savaş verirler. (Ey mü'minler! Sizler tağut yolunda savaşan) bu şeytan dostlarıyla savaşın (ve onlardan korkmayın) zira şeytanın hilesi zayıftır." (Nisa, 76)

İslam'da dost edinecek tek bir topluluk vardır. O da İslam topluluğudur. Müslümanları bırakıp da kâfirlerle dost olmak insanı kâfir yapar. Kur'an şöyle diyor:

„Ey iman edenler! Yahudilerle hıristiyanları dost edinmeyin. Onlar birbirlerinin dostlarıdır. İçinizden kim onları dost edinirse, o da onlardandır. Allah zalimlere doğru yolu göstermez!" (Maide, 51)

HAK YOL:

İnsanoğlunun şu dünya hayatında, bugüne kadar takip ettiği, uğrunda mücadele verdiği, hatta can verdiği çeşitli yollar olmuştur, bundan böyle de olacaktır.

Evet, insanlar, milletler ve devletler ferdî, ailevî, toplumsal, hukukî, idarî, iktisadî ve siyasî yönlerden

hep aynı yolun mürşidleri ve yolcuları olmamışlardır. Milletlerin ve devletlerin kuruluş tarzları, dayandıkları esas ve kaideler bir olmamıştır. Kimi sağa doğru gitmiş, kimi sola doğru kaymış, kimi de orta bir yol tutmaya çalışmıştır.

Bu çok ve çeşitli yolları, başlıca iki merkezde toplamak mümkündür. Bunlardan biri hak yol, diğerleri de batıl yoldur. Batılı sayıp dökmek mümkün değildir. Biz hak yolu târif ve beyan edebilirsek, onun vasıf ve özelliklerini dile getirebilirsek, batıl yollar kendiliklerinden anlaşılmış olur.

Hak yol demek, hakkın yolu demektir. Yani bir ismi de hak olan Allah'ın yolu demektir. Buna siz, isterseniz din yolu, İslam yolu, Peygamber yolu, Kur'an yolu diyebilirsiniz. Keza, fazilet yolu, insanın insanca yaşamasının yolu, cennetin yolu ve nihayet üç âlemde de bahtiyar olmanın yolu diyebilirsiniz.

Bu yolun bir ismi de „Sırat-ı Müstakim"dir. Kur'an'da otuz yedi yerde geçer. Müslümanlar, günlük namazlarının kırk rekatının kırkında da, yaratandan dua ve niyazda buludukları ve „Amin" dedikleri yoldur, yani Sırat-ı Müstakim'dir. Bu da Allah'ın, kendilerine ihsan ettiği peygamberlerin, velilerin, salihlerin, şehidlerin yoludur. Bu yolun dışındaki bütün yollar tağutun yoludur, sapıklığın yoludur, gazap yoludur, küfür yoludur ve nihayet cehennemin yoludur.

Esasen, Allah'tan başka insanlara yol göstermeye kimsenin gücü yetmez. Ne kadar akıllı da olsa, ne kadar zeki de olsa, ne kadar dâhi de olsa tüm insanlığa

veya bir millete yol çizemez, yol gösteremez. Buna ilmi de, tecrübesi de kâfi gelmez. Binaenaleyh, kişi veya kişiler çıkıp da, **„Ey insanlar! Biz sizlere yol göstereceğiz, kanun koyacağız. Sizler bize uyun, bizi takip edin, o modası geçmiş Şeriat kanunlarına uymayın!“** derlerse ve böyle bir işe kalkışırlarsa, kendilerini Allah'ın yerine koymuş, Firavun olduklarını, put olduklarını, tağut olduklarını ve nihayet şeytan olduklarını ilan etmiş olurlar. Ve bir kısım insanlar da bunlara kanar, Allah'ın yolunu değil de bunların yolunu takip ederlerse, bu tağut yollarını Allah yoluna tercih ederlerse, onlarda ne din kalır ne de iman; hepsi gider. Müşrik olurlar, putçu olurlar. Dünyada rezil, ahirette zelil olurlar!

Şimdi Kur'an-ı Kerim'de Sırat-ı Müstakim'in geçtiği ayetleri mealen görelim:

„(Ya Rabb'i!) Ancak sana ibadet eder ve ancak senden yardım dileriz. Bizi doğru yola, nimete erdirdiğin kimselerin yoluna ilet, yoksa gazaba uğrayanların ve sapanların yoluna değil.“ (Fatiha, 5-7)

„... Doğu da batı da Allah'ındır. O, dilediğini doğru yola ulaştırır.“ (Bakara, 142)

„Allah, benim de Rabb'im, sizin de Rabb'inizdir. O'na kulluk edin. İşte doğru yol budur.“ (Âl-i İmran, 51)

„(Şeytan), „Beni azdırdığın için and olsun ki, senin doğru yolun üzerinde oturup onlara (insanlara) karşı duracağım; sonra önlerinden,

artlarından, sağlarından ve sollarından onlara sokulacağım; çoğunu sana şükreder bulamıyacaksın“ dedi.“ (Araf, 16-17)

„Ve şüphesiz sen, onları doğru yola çağırıyorsun. Ama ahirete inanmayanlar bu yoldan sapmaktadırlar.“ (Mü’minun, 73-74)

„Rabb’inin dosdoğru yolu işte budur. İbret alan kimselere ayetleri uzun uzadıya açıkladık.“ (En’am, 126)

„Bu, benim dosdoğru yolumdur. Bana uyun! Sakın, sizi Allah’tan uzaklaştıracak başka yollara uymayın. Allah size bunları, korunasınız diye buyurmaktadır.“ (En’am, 153)

İslam hükümeti teokratik midir?

İslam hükümeti teokratik bir hükümet değildir. Teokratik bir hükümet şeklinde devlet başkanı dine dayandığını, güç ve selahiyetini dinden aldığını, Allah’tan aldığını iddia ederse de, devleti idare edecek kanunları kendi arzusu, kendi heva ve hevesi istikametinde çıkarır. Ve bunları millete zorla kabul ettirir. Teokratik devlet işte budur.

İslam devletinde ise, devlet reisi böyle değildir. Bu devlet reisi de dine dayanır ama, kendi arzusuna göre kanun vaz edemez, kanun koyamaz. Onun görevi sadece Cenab-ı Hakk tarafından vaz edilen Şeriat kanunlarının uygulanmasını ve icra edilmesini kontrol etmektir. Çünkü devlet reisi, Allah’ın mülkünü imar etmekte ve Allah’ın kullarını idare etmek ve onların hak

ve hukukunu korumakta ve nihayet suç işleyenlere ceza vermekte kendi adına ve asıl olarak değil de Allah adına ve O'nun Halife'si olarak yürütür.

Çünkü, İslam ne kanun koyma yetkisini ne de kanunları icra etme hakkını belli bir zümreye, belli bir sınıfa, belli bir cemaata veya belli bir şahsa mutlak manada vermemiş ve hiçbirisi için belli bir imtiyaz hakkı tanımamıştır. Çünkü, hâkimiyyet hakkı, kanun koyma hakkı evvelen ve bizzat Cenab-ı Hakk'a aittir ve O'na mahsustur. Şu kadar var ki, Cenab-ı Hakk, Kur'an hükümlerine aykırı olmamak şartı ile bazı konularda kanun koyma yetkisini millete verdiği gibi, tüm kanunların icra ve infaz edilmesini de tüm millete vermiştir. Zira, Kur'an nazarında Hilâfet ve niyabet milletindir, ferdin değildir. Bu sebepledir ki, Kur'an-ı Kerim, hükümleri icra etme ve yerine getirme hususunda bütün mü'minler topluluğuna hitap etmiştir. Şöyle ki:

„Ey iman edenler! Öldürülmüşler için kısas (misilleme) üzerinize farz kılındı!“ (Bakara, 187)

„Erkek hırsızlarla kadın hırsızların yaptıklarına karşılık ve Allah'tan bir azap olmak üzere (sağ) ellerini kesiniz.“ (Maide, 38)

„(Bekâr olup da) zina eden kadınla zina eden erkekten her birine yüz değnek vurunuz!“ (Nur, 2)

Fakat bütün bir millet, hep birlikte bu yetkiyi nasıl kullanır ve kanunları nasıl yürütür? Bu mümkün mü? Hayır, toplu halde mümkün değildir. İşte Cenab-ı Hakk, bu işleri yürütecek kişileri seçmelerini kendilerine vacip

kılmıştır. Ne yapacak İslam milleti? Kendi rızalarıyla ve hakkaniyetle, ehliyetlerine inandıkları ve güvendikleri kimseleri seçerler, onlar vasıtasıyle teşri ve icra haklarını kullanırlar. İslam ümmetinin seçtiği bu kimselere itaat etme, artık bütün müslümanlara farz olur!

Kur'an-ı Kerim, bu seçilen kimseleri „Ulu'l-Emr" diye tabir etmektedir. Nitekim:

„Ey mü'minler! Allah'a itaat ediniz, Peygamber'e itaat ediniz ve sizden olan Ulu'l-Emr'e de itaat ediniz!" (Nisa, 59)

Bu ayet-i celile'de Cenab-ı Hakk önce kendisine itaat edilmesini emrediyor. Kendisine itaat nasıl olur? İslam'ın anayasasından ibaret olan Kur'an'a itaat etmekle olur. O Kur'an ki, şer'î hükümlerin ana hatlarını vermiş, ilahî kanunların çerçevesini çizmiş ve bunların açıklamasını Peygamber'ine bırakmıştır.

Sonra Peygamber'ine itaat etmemizi emretmiş, Peygamber (s.a.v.) ne yapmış? Kur'an'ın çizdiği çerçevenin dışına çıkmamak kaydıyla Kur'an kanunlarına açıklık getirmiştir. Yani Kur'an bir anayasa ise, Peygamber'in sözleri de yasalardır. İşte bu, Peygamber'e verilen kanun koyma yetkisidir.

Cenab-ı Hakk, üçüncü olarak, „Ulu'l-Emr"e itaat etmemizi emrediyor. Ulu'l-Emr'in diğer bir tabiri de **„Ehl-i hall ve ehl-i akid"** topluluğudur. Bunlar kimlerdir? Bunlar, Şeriat hükümlerini, ictimaî, siyasî, kazaî ilimleri bihakkın bilen, ahlak ve davranışça, çevresince ve milletçe müsellem olan takva ehl-i

âlimler, hukukçular, emirler (devlet adamları ve kumandanlar)dır. İşte bunlar, Kur'an ve sünnet'in açıklık getirmediği kanunlarda ittifaken karar verirlerse „İcma" meydana gelir ve artık bütün bir milletin bunlara itaat etmesi farz olur. İşte bu İslam'ın topluma teşri konusunda verdiği yetkidir.

Şayet, bunlar arasında bahse konu olan meselede ittifak vaki olmazsa, o zaman Kur'an ve sünnet'te geçen hükümlerin illet ve sebeplerine müracaat edilir ve bunlar, haklarında hüküm bulunan hadiselere kıyas edilir. **„Şayet, bir şeyde anlaşmazlığa düşerseniz, (meseleyi) Allah ve Resulü'ne arz ediniz!"** mealindeki ayet-i kerime'de buna işaret vardır. Bu hususa fıkıh dilinde „Kıyas" denir ve İslam hukukunun dördüncü kaynağını teşkil eder.

Demek oluyor ki, İslam, insana kanun koymada söz hakkı vermemiş değildir, vermiştir. Yukarıda görüldüğü üzere, sünnet Peygamber'e, icma topluma, kıyas ise ferde verilen söz hakkıdır.

Şurası da çok iyi bilinmelidir ki, „Ulu'l-Emr"e yani baştakilere itaat ancak dine uygun yerlerdedir. Dine, Kur'an'a uymayan konularda ne onları dinleme vardır ne de itaat. Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurur:

„Yaratana isyan yolunda yaratığa itaat yoktur!" (A. b. Hanbel, 5/426)

„Kişinin hoşuna gitse de gitmese de üzerine itaat vaciptir. Ancak, günah olan bir şey ile emrolunduğu zaman ne dinleme vardır ne de itaat." (Buhari, Ahkâm)

İslam’ın ilk halifesi ve ilk devlet başkanı seçilen Hz. Ebu Bekir (r.a.), Allah’a hamd ve senadan sonra şu ilk konuşmayı yapmıştır:

„Ey nas! Bana görev verildi, idarenin başına getirildim. Halbuki ben sizin en hayırlınız değilim. Eğer ben bu hizmeti güzel bir şekilde yaparsam bana yardım edin. Eğilirsem beni doğrultun. Doğruluk emanettir, yalan ise hiyanettir. Sizin zayıfınız, hakkını alıncaya kadar benim yanımda, kuvvetlinizdir. İnşaallah onun hakkını alırım. Sizin kuvvetliniz de, ondan başkasının hakkını alıncaya kadar, benim yanımda zayıfınızdır. Allah yolunda cihadı terk eden millete Allah zillet ve perişanlık verir. Fuhşun yayıldığı bir millete de umumi bela gönderir. Allah ve Resulü’ne itaat ettiğim müddetçe siz de bana itaat edin, Allah ve Resulü’ne isyan ettiğim taktirde artık bana itaat etmek size lazım gelmez. Buyurun namaza! Allah’ın rahmeti üzerinize olsun!“ (Müntehabi-kenzülümmal/Hilâfet)

Halife’nin Tayin ve Azli:

İslam’a göre, Halife tayin etmek ümmet üzerine bir farizadır ve farz-ı kifaye’dir. Halife’nin tayinini yapacak ve gerektiğinde onu görevden uzaklaştıracak, genel manada ümmet içindeki **„Ehl-i hall ve ehl-i akid“**tir. Bunlar ise; Şeriat hükümlerini, ictimaî, siyasî, kazaî ve idarî ilimleri bihakkın bilen, ahlak ve davranışça da çevresince ve milletçe benimsenmiş ulemadır. Halife

bunların tensip ve seçimiyle, bunlar da bütün bir milletin ve tüm ümmetin itibar ve itimadına dayanır. Halife'nin azli de yine, **„Ehl-i hall ve ehl-i akid“**in selahiyyetindedir. Halife artık din ve devlet için zararlı olmaya veya din ve devlet işlerini yürütmede aczi görülmeye başladığı zaman mezkûr heyet onu vazifeden uzaklaştırır.

Halife'de Aranan Şartlar:

1- Bütün şartlarıyla adalet sıfatına sahip olacak,

2- Olaylar ve hükümler karşısında ictihada götürülebilecek derecede ilim ehli olacak,

3- Duyu organları sağlam olacak,

4- Aza noksanlığından salim olacak,

5- Millet siyasetini ve devlet idaresini normal bir şekilde yürütebilecek fikre sahip olacak,

6- İç güvenliği sağlamada ve sınırları koruma yolunda gereken cesareti gösterebilecek,

7- Ve nihayet takva ehli olacak.

İslam'a Göre İki Parti:

İslam devletinde hâkimiyyet kayıtsız-şartsız Allah'ındır. Devletin anayasası ise Kur'an-ı Kerim'dir. Teferruata ait kanun ve yönetmelikler ise bu anayasaya dayanır. Devletin bütün teşekkül ve müesseseleri bu anayasaya göre düzenlenir.

Bir İslam memleketinde bir siyasî parti söz konusu ise ve kurulmak isteniyorsa onun tüzüğü mutlak İslam

kanunlarına uygun olacak ve İslamî mevzuat içerisinde İslam'a ve İslam milletine hizmeti gaye edinecektir. Allah ve Resulü'ne itaat edenleri sevecek, karşı çıkanları da asla sevmiyecektir. İşte böyle olan bir topluluğa, bir cemaata, bir partiye „Allah Partisi" denir. Şeytana uyarak, Allah ve Resulü'ne karşı çıkan, kuruluş ve gayesi İslam anayasasına uygun olmayan teşekkül ve parti de „Şeytan partisi"dir. Bu girişten sonra bu husustaki Kur'an ayetlerini dinleyelim:

„Bunları şeytan kaplamış da Allah'ı hatırlamayı kendilerine unutturmuştur. Bunlar hizb-ü şeytan'dır (şeytan taraftarı, şeytan fırkası, şeytan partisidirler...) ve onlar hep hüsrana düşenlerdir. (Bunlar gibi), Allah ve Resulü'ne muhalefet edenler, muhakkak onlar, en alçaklarla beraberdirler. Allah şöyle hüküm vermiştir: Celalim hakkı için, muhakkak ki hem ben galip geleceğim hem de peygamberlerim. Şüphe yok ki, Allah çok kuvvetlidir, her şeye galiptir.

Allah ve ahiret gününe iman eden hiçbir kavmi (hiçbir kimseyi), Allah'a ve Peygamber'ine muhalefete kalkışan (aykırı hareket eden) kimselerle sevişir bulamazsın; velev ki, o (Allah'a karşı çıkıp muhalefet edenler), babaları veya oğulları veya kardeşleri veya hısım ve hemşehrileri olsun... İşte Allah böyle (zalim) kimseleri sevmiyen bir kavmin (bir topluluğun) kalplerine imanı tesbit buyurmuş ve kendilerini yüce katından bir rahmet ile kuvvetlendirmiştir. Onları altından ırmaklar

akan cennetlere koyacak, içlerinde ebedi olarak kalacaklardır. Öyle ki, Allah onlardan razı, onlar da Allah'tan razı. İşte onlar hizbullah'tır (Allah taraftarı, Allah fırkası, Allah partisidir). Haberiniz olsun ki, işte bunlar gerçekten zafere erenlerdir (dünya ve ahiret saadetine erenlerdir).“ (Mücadele, 19-22)

Merhum Hamdi Yazır, Ahzap Suresi'nin tefsirinin başında „Hizb“ kelimesi hakkında şu manaları nakletmektedir: „Hizb, kalınlığı bulunan cemaat demektir, taife demektir, hasseten insan cemaati, yani insan topluluğu demektir. Bir kimsenin baş askerlerine ve muayyen ashabına da onun hizbi denir. „Hizbüşşeytan“ bu manadadır. Sonra, hizbin çoğulu olan „Ahzab“, Peygamber'e karşı muharebe etmek üzere toplanıp Medine'yi muhasara ederek „Hendek“ savaşına sebep olan azgın kâfirlerin topluluğuna isim olmuştur.“

Bu kelime, bugün bazı İslam milletlerinde siyasî parti manasında kullanılmaktadır. Mesela, Afganistan'daki siyasî partilerden birinin adı „Hizb-i İslamî“dir. Nitekim Merhum Hamdi Yazır, yukarıdaki ayetlerin tefsirinde „Hizb“ kelimesini „Parti“ manasında da kullanmıştır. Elhasıl: Kendilerine has fikirleri etrafında toplanan ve belli bir yol takip eden topluluk demektir. Buna ister „Parti“ deyin ister başka bir isim verin, değişen bir şey olmaz. Mühim olan sahip oldukları fikir ve davranışlardır. İşte fikir ve davranış yönünden İslam, müslümanları iki kısma ayırmış; bir kısmına „Hizbullah“,

bir kısmına da „Hizbüşşeytan“ ismini vermiştir.

Hangi parti, hangi topluluk, münafikâne hareket edip Allah düşmanlarıyla dost olursa, yalan söyleyip insanları Allah yolundan menederse, Allah’ın kitabını bir tarafa itip hudut çizmede, kanun koymada Allah ve Resulü’ne karşı çıkarsa, işte onlar şeytan partileridir; Şeytanın arkadaşları ve şeytanın askerleridir.

Herhangi parti veya topluluk da en yakın akrabaları olsalar dahi, Allah ve Resulü’nün kanunlarına karşı çıkıp kendi kafalarına göre hudut çizen, yol gösterenleri desteklemek, arkalarından gitmek, onları medh-ü sena etmek şöyle dursun, onları sevmezler bile. İşte Allah taraftarı, Allah partisi olanların bariz vasıfları, fikir ve davranışları budur. İşte Mücadele Suresi'nin 14. ayetinden itibaren sonuna kadar yer alan ayetlerinin hülasası budur.

-7-
İSLAM'A GÖRE TOPLUM

a) Bütün insanlar kan kardeştir; bir ana ile bir babadan gelmişlerdir, ırk, renk, soy farkı yoktur.

b) İnsanlar; dünya ve madde planında farklılık gösterirlerse de hak ve adalet planında bir tarağın dişleri gibi birbirlerine eşittirler.

c) Bir milletin efendisi, o millete hizmet edendir.

d) En şerefli insan, kulluk vazifesini en iyi şekilde yapan insandır.

e) İslam, müslüman olan her millete bir aile gözüyle bakar; bütün fertlerini birbirine kardeş sayar.

f) İslam'da dayanışma ve yardımlaşmanın mühim bir yeri vardır.

g) İslam'da âmme (kamu) hakları, Allah hakları diye tabir edilir.

h) İslam'da barış esastır; harp, vicdan ve din hürriyetini korumak ve yaymak için meşru kılınmıştır.

ı) Mukaddes şeyler ve bunlara zemin olan vatan, tehlikeye düştüğü zaman, eli silah tutan erkek-kadın her müslümana savaş farz olur.

İzahı:

İslam'a göre, ilk insan Hz. Adem'dir ve topraktan yaratılmıştır. Onun eşi Hz. Havva da onun bedeninin bir parçasından yaratılmıştır. Bu iki zatın bir araya gelmesiyle insanlık tarihinde ilk aile yuvası kurulmuştur. Bu ailenin evlat ve ahfadı çoğala çoğala bugün sayıları milyarlara baliğ olmuş ve dünyanın her tarafına yayılmışlardır. Bu itibarladır ki, bütün insanlar kan kardeştirler. Bu yönden aralarında hiçbir fark yoktur. Kavmiyet ve milliyet farkı yoktur.

İslam'daki kavmiyet ve milliyetin temeli ırka, nesebe, soya, vatana, ülkeye, memlekete, yer ve yurda dayanmaz. Ancak; itikada ve amele dayanır. Bütün dünya müslümanları, hangi cinsten, hangi ırktan, hangi nesilden, hangi ülkeden, hangi memleketten, hangi vatandan olurlarsa olsunlar, hangi dili konuşurlarsa konuşsunlar ve hangi renge sahip olurlarsa olsunlar hep birdirler; birbirlerinin kardeşleridir. Ve hayatın çeşitli sahalarında birbirlerinin ortakları hükmündedirler.

Mesela bir Hintli müslüman Mısır'a gider. Buranın sadakatlı bir hemşehrisi olur. Sanki Hindistan'da bulunuyormuş gibi, bu diyarın müslümanları ile her bakımdan kaynaşır. Bir Afganlı müslüman, bir başka İslam memleketinin sınırlarını korumak için hayatını feda eder. Sanki Afganistan sınırlarını koruyormuş gibi.

İşte, bunun için bir müslümanın ülkesiyle diğer bir müslümanın ülkesi arasında herhangi bir coğrafî sınır, ırkî ve saire ayrılık-gayrılık yoktur. Hiç bir müslüman bu ayrılık ve gayrılığı düşünmez ve düşünemez.

Elhasıl: İslamî olmayan milliyet ırka ve soya dayanır. İslamî olan milliyet ise dine ve imana dayanır. Esasen „Millet“ kelimesi din demektir. Merhum İkbal şöyle diyor:

„Kendi milletini Avrupa milletleriyle mukayese etme. Resul’ün ümmet terkibi ayrı ve hususi bir vaziyet arzeder. Onların cemiyetlerinin temeli din üzerinde sağlamlık bulmuştur.“

İslam’a göre ırk ve soyun, kavim ve kabilenin bir değeri, bir üstünlüğü yoktur. Şeref ve üstünlük ancak takva iledir, yani kim Allah ve Resulü’nün emir ve tavsiyelerine daha çok uyar ve itaat ederse şeref ve üstünlük ondadır.

Cenab-ı Hakk bu hususu Hucurat Suresi'nin 13. ayetinde açıklamıştır:

„Ey insanlar! Sizi bir erkekle bir dişiden yarattık. Hem de sizi soylara ve kabilelere ayırdık ki, birbirinizi tanıyasınız. Biliniz ki, Allah katında en iyiniz takvası en ziyade olanınızdır. Şüphe yok ki, Allah her şeyi bilendir ve her şeyden haberdardır.“

Peygamberimiz de şöyle buyurmuş:

„Ne Arab’ın Arap olmayana ne de Arap olmayanın Arab’a üstünlüğü yoktur. Hepiniz Adem oğullarısınız. Adem ise topraktandır.“

Demek oluyor ki, şerefli olmak, üstün bir mertebe

kazanmak ancak İslamî hayatı bütünüyle bilmeye ve yaşamaya, her sahada onu kendine rehber edinmeye ve bulunduğu topluluğa hizmet etmeye ve bu sahada alacağı mesafeye bağlıdır. Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurur:

„Bir topluluğun efendisi o topluluğa hizmet edendir!“ Bu, öyle mübarek bir sözdür ki, tarih boyunca bu sözü ne bir filozof, ne bir doktrinci ne de bir devlet adamı söylemiştir. Bunu ancak, İslam'ın sözcüsü olan Hz. Muhammed söylemiştir. Ve bu söz her devirde geçerlidir. Efendilik hizmete bağlanmıştır, soya-sopa, makam ve mevkiye değil. Bir devlet başkanı milletine hizmet ettiği taktirde efendi olabileceği gibi, millet hizmetinde olan bir çoban, bir çöpçü de efendidir. İşte İslam bu!

İslam'da, başkumandan ile bir nefer arasında bir fark yoktur!

-8-
İSLAM'A GÖRE AİLE

a) Ailenin iki unsuru karı ile kocadır.

b) Meşru cinsî münasebetin yolu evliliktir. Evlilik, iki tarafın veya vekillerinin iki şahid huzurunda „Evet" demeleriyle başlar.

c) Koca, eşinin de evinin de âmiridir.

d) Kadının bütün masrafı kocası üzerinedir. Bu sebeple kadın mirastan bir hisse, erkek ise iki hisse alır.

e) Kadın, ruh ve beden yapısı itibariyle bir kaç mesele hariç bırakılırsa, bütün hak ve selahiyetlerde erkeğin aynıdır.

f) Kadın bir pırlanta veya bir gül gibi, son derece kıymetli ve son derece hassas olduğu içindir ki, ona yabancının el sürmesi veya kem gözünün dokunması onun berraklığına ve tazeliğine gölge düşürür. Namahremden sakınması, bu hikmete binaendir.

g) Erkek maddeyi, kadın ise nesli istihsal (üretmek) için yaratılmıştır.

h) Bu bakımdan kadının asıl vazifesi anne olmaktır.

ı) Ailede anne ve babaya hürmet esastır.
j) Cennet annelerin ayakları altındadır.
k) Boşanma, geçimsizliği ortadan kaldırmanın son çaresidir.

İzahı:

İslam'a göre evlenmenin, bir aile yuvası kurmanın mühim bir yeri vardır. Çünkü evlenmenin sayısız faydaları yanında insan neslinin devam ve bekâsı buna bağlıdır. İnsan nesli bugüne kadar gelmişse, bu evlenmenin, aile hayatının sayesinde olmuştur. Ayrıca, erkek olsun, kadın olsun hayatta kendi eksiklerini tamamlayacak, kendi kusurlarını giderecek, neşeli ve kederli günlerinde kendilerine ortak olacak ve nihayet maddî-manevî birçok ihtiyaçlarını karşılayacak ve sırlarını saklayacak bir arkadaşa şiddetle muhtaçtırlar. Dünya canlılığını, şenliğini insanla bulur. İnsan da canlılığını, şenliğini, heyecanını, bir bakıma kendisine bir eş, bir arkadaş edinmekle, bir aile yuvası kurmakla bulur. İşte bu hikmete binaendir ki, ilk insan Hz. Adem yaratılır yaratılmaz hemen onun yanıbaşında ve ona eş-arkadaş olmak üzere Havva validemiz de yaratılmıştır.

Evlenmekten maksat nedir?

Bu sorunun cevabı değişik toplumlarda değişik olmuştur; bazı toplumlarda evlenmekten maksat ekonomiktir; iktisadî hayatı kolaylaştırmaktır. Karı-koca bir araya gelir, ticaret ortakları gibi birbirlerini tamamlarlar, ekmek bulmada ve dünya işlerini daha

kolay yürütmede birbirlerine yardımcı olurlar. Bir kısım milletlerde evlenmekten maksat biyolojiktir; yani bedenin cinsel arzularını yerine getirmek, şehevî yönden nefislerini tatmin etmektir.

Dinimizde ise, yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, daha şümullu ve daha mükemmeldir, daha manalı ve daha hikmetlidir.

Fayda bir yönüyle millete, insanlığa dönüktür; hatta millet için evlenmek zaruridir, kaçınılmazdır. Çünkü bir millet neslinin devam etmesini, ancak bu suretle sağlar. İşte bu hikmete binaendir ki, İslam, bekârları evlendirme işini topluma vermiş, fakir oluşları mühim değildir, evlendirilmelerine engel teşkil etmez, demiştir.

„İçinizdeki bekârları, kölelerinizden ve cariyelerinizden elverişli olanları evlendiriniz. Eğer yoksul iseler, Allah onları zenginleştirir. Allah lütfu bol olan ve bilendir.“ (Nur, 32)

„Yine O’nun ayetlerindendir ki, kendilerine meyil ve ülfet edesiniz diye sizin için kendi cinsinizden zevceler yarattı. Ve aranızda bir sevgi ve bir merhamet icat etti. Şüphesiz ki, bunda düşünecek bir kavim için ayetler vardır.“ (Rum, 21)

Görüldüğü gibi, İslam’da karı-koca münasebetleri o kadar mühim, o kadar önem taşıyor ki, onların yaratılışları Allah’ın ayetlerinden oluyor. Gerçekten çiftlerin yaratılışları, aralarında çok sıkı bir ilişkinin kurulması ve bunun için de beden ve ruh yapılarının birbirini tamamlar halde meydana gelişi o kadar taktirde layık, her tasavvurun üstünde şâyân-ı

şükran'dır.

Karı-kocadan her biri, diğerinin vakar ve namusunu, haysiyet ve şerefini korumada ve aynı zamanda her biri öteki için süs ve ziynet olmada bir elbise mesabesindedirler. Kur'an-ı Kerim bu ciheti de şöyle anlatır: **„Oruç tuttuğunuz günlerin gecelerinde kadınlarınıza yaklaşmanız size helal kılındı. Onlar sizin elbiseniz, sizler de onların elbiseleridir!“** (Bakara, 187)

Erkek ile kadının bir araya gelmesi gelişi güzel değildir, kayıtsız-şartsız değildir, herkesin keyfine göre değildir. Bu hususta kaideler konmuş, emirler ve yasaklar vazedilmiş ve nihayet bir düzene konmuştur. Tabiattaki diğer bütün çiftler de öyle değil mi? Hepsi birer kanuna bağlıdır. Rastgele bir şey yok kâinatta. Hiç bir şey başı boş bırakılmamış, her birinin hareket ve görevi bir ölçüye bağlanmıştır. Yaratanın koyduğu kanunlara göre çalışıyor her şey. Çünkü böyle olmazsa âlemin düzeni bozulur, anarşi meydana gelir.

Erkek-kadın münasebetleri de tesadüfe veya herkesin keyfine bırakılsaydı kâr yerine zarar, saadet yerine felaket getirirdi.

İşte bu sebeple nikâh meşru kılınmış, kimlerin kimlerle evlenebileceği tayin edilmiştir. Her iki tarafın rızası alınır, şahidler çağrılır, merasimler yapılır, nikâh akdedilir, etrafa duyurulur, gelin-güveğinin kimler olduğu, kimin kime verildiği belli olmuş olur ve nihayet ortada kimsenin şüphesi kalmaz.

Nikâh öncesi:

Oğlunu everecek veya kızını kocaya verecek anne ve babanın, bunlar hakkında söz vermeden önce, dikkat edecekleri bir takım vasıflar ve hususlar vardır. Bunlardan başlıcaları şunlardır:

1- Dinini ve diyanetini sormalı, dine bağlı, dünya işlerinin yanında dinî vecibelerini de yerine getiren şuurlu müslümanlarla hısım olmalıdır.

2- Soyunu ve sopunu sormalı, asil bir aileye hısım olmalıdır,

3- Kadını sırf güzelliği için veya sırf malı için almamalıdır. Bunlar gölge ve geçici şeylerdir. Ahlak ve fazileti için, asalet ve kemalatı için, din ve diyaneti için almalıdır. Gerek damat ve gerekse gelin ahlaklı ve faziletli olmalı, bilgili ve görgülü olmalıdırlar ve nihayet damat baba olmaya, gelin de ana olmaya layık olmalıdırlar.

Belki diyeceksiniz ki, sizin bahsettiğiniz vasıf ve nitelikte kız ve erkek bulmak mümkün müdür? Nereden bulacağız böylelerini?!.

Cevaben derim ki, „Yetiştirmemiz lazımdır. Tabii bunlar ot gibi bitmezler, gökten de gelmezler. Biz yetiştireceğiz. Bal mumu gibi elimize verilen yavrularımıza İslam'ın o güzel şeklini verelim, o güzel rengini verelim ve o güzel damgasını vuralım.

Bütün bunlar da İslam'ı bilmelerine ve yaşamalarına bağlıdır. Ana ve babalar, evlatlarına mal-mülk bırakmaktansa onlara İslam'ın edep ve terbiyesini

öğretmelidirler.“

Peygamberimiz’in bu hususta nice tavsiyeleri vardır:

„Çocuklarınıza ikram ediniz, onların edep ve terbiyelerini güzel yapınız.“ (İbn-i Mace, El-Edep)

„En üstün miras, babanın evladına verdiği terbiye ve edeptir.“ (Tirmizi, El-Birr)

Mehir: Oğlunu evermek, kızını kocaya vermek ana ve babanın vazifeleri arasındadır. Bu işe meşru bir mani yoksa geciktirmemelidir, geciktirmede zarar ve sakıncalar vardır. Belki telafisi mümkün olmayan yaralar açabilir. Mehir, kocanın vereceği para veya eşyadır. Bu, İslamın emridir, nikâh akdinde zikredilmelidir. Asgarisi on dirhem gümüş veya o değerde bir maldır. Azamisinin bir sınırı yoktur, anlaşmaya bağlıdır. Yalnız bu hususta gelin tarafı ağır basmamalı, damadın mal varlığına göre teklifte bulunmalıdır ve bilmelidir ki, gelinin hayırlısı mehir parasının ve ceyiz eşyasının çokluğuna bağlı değildir.

„Mehrin hayırlısı kolay olanıdır.“ (Camiüssağır)

Evlenme ile ilgili meselelerde daha fazla bilgi isteyenler „İslam’da Kadın ve Özel Halleri“ adlı kitabımıza bakmalıdır. Biz burada tekrarında fayda gördüğümüz birkaç meseleye temas edeceğiz.

Karı-Koca Hakları:

Kadın, kocasına karşı nasıl davranmalı?

Dinimiz her iki tarafın hak ve selahiyetini, ödev ve görevlerini tam bir adalet çerçevesi içerisinde tayin etmiş ve bunlara uyulmasını emir ve tavsiye etmiştir.

Bir hadis-i şerif'te şöyle buyrulur:

„Kadının cihadı kocasıyle iyi geçinmesidir.“ Yani mücahid bir kadın kendini bilen, hakkına razı olan, kocasının hak ve hukukuna riayet eden kadındır. Nasıl riayet edecek?

1- Kocası geldiğinde onu kapıda karşılar, güleç yüz gösterir, tatlı sözle „Hoş geldin!“ der, kocasının üzgün olduğunu hissederse, sebebini sorar ve „Üzülme, Allah büyüktür!“ diyerek teselli eder, beş vakit namazını kılar, orucunu tutar, namusunu korur, kocasına itaat eder. Peygamberimiz şöyle buyurmuştur: **„Bir kadın, beş vaktini kılar, orucunu tutar, namusunu korur ve kocasına itaat ederse Rabb'isinin cennetine girer.“** (İbn-i Hibban)

2- Kadın, kocasının izni olmadan evinden dışarı çıkmamalı, hele kokular sürerek, süslenip püslenerek hiç çıkmamalıdır. Çünkü kadının bu hali, yabancı erkekleri tahrik eder, günah olur, haram olur, zinaya yol açabilir.

3- Kocasının hoşuna gitmeyen hiç bir kimseyi eve almaz. Kocasının iyilik ve nimetlerini asla unutmaz, malına ve evladına karşı hakaretâmiz sözler sarf etmez, küfretmez, beddua etmez, lanet okumaz.

Peygamberimiz şöyle buyurur:

„Mi'rac Gecesi cehenneme baktığımda, oradakilerin çoğunun kadınlar olduğunu gördüm.“ Sebebini soran bir kadına Peygamberimiz şu cevabı verir: „Çünkü sizler lânet kelimesini çok kullanırsınız, kocalarınızın nimet ve iyiliklerini

unutur ve inkâr edersiniz ve kocanıza karşı „Ben bugüne kadar senden ne hayır gördüm?“ dersiniz.“ (Tecrid-i Sarih Ter., 9/40)

„Üç sınıf insan var ki, onların namazları başlarından bir karış bile yükselmez: Cemaati tarafından sevilmeyen bir imam, kocası kendisinden gücenmiş olduğu halde geceyi geçiren kadın, küs olan iki kardeş.“ (İbn-i Mace, Men emme kavmen)

„Bir koca karısını döşeğine çağırdığı zaman kadın kabul etmeyip o gece kocasını dargın bırakırsa, melekler o kadına sabaha kadar lanet okurlar.“ (Ebu Davud, Nikâh)

Kadının, Kocası Üzerindeki Hakları:

Hanım kardeşlerimiz bilmelidirler ki, İslam, taraflardan birini tutup diğerini atmamıştır; birinin haklarına riayet edilmesini emrederken, diğerinin hukukunu ihmal etmemiştir. Her iki tarafın hak ve görevini adalet terazisinde tartarak, eşitliği sağlamıştır. Bu itibarla;

Kocalarına karşı en güzel şekilde davranmalarını emrederken, kocalara da hanımlarına karşı en güzel şekilde davranmalarını emir ve tavsiye etmiştir.

İslam’a göre, kadın kocasının evinde bir emanettir, Allah’ın emanetidir. Bir kere erkek, karısının yemesinde ve giyinmesinde kusur etmiyecektir. Yediğinden yedirecek, mümkün ve münasip olanından

giyindirecektir. Hanımını dövmeye kalkışmaz. Onu yalnız bırakmaz, ona daima hayır tavsiye eder. Güzel geçinmeğe, yumuşak davranmaya çalışır. Bir huzursuzluk olduğu zaman kusuru hep hanımda aramamalı, kendisinin de kusuru olabileceğini düşünmelidir. Ve kendi kendine „Ben iyi bir insan olsaydım, bu kadın da iyi olurdu!“ demeli, kendi eksikliklerini arayıp, onları tamamlamaya çalışmalıdır.

Erkek karısını bir kaç yerde dövebilir:

Boy abdesti almazsa, namaz kılmazsa, izinsiz evden çıkarsa.

Kadınlarla ilgili tesettür, miras ve çok kadınla evlenme meseleleri için yukarıda ismini verdiğim kitaba müracaat edilebilir.

-9-
İSLAM'A GÖRE MÜLK

a) Mülk Allah'ındır. Mal sahibi, malının adeta bir veznedarıdır. Kuruşu kuruşuna hesabını verecektir.

b) Çalışmak zengin olmanın gerekli şartı ise de yeterli şartı değildir. Yeterli şartı Allah'ın dilemesidir.

c) İslam'da bir lokma, bir hırka meselesi yoktur. Çalışmak şarttır ve ibadettir.

d) Çalışmada her gün ilerleme kaydedilmelidir. İki günlük kazancı birbirine eşit olan zarardadır.

e) İslam, insanın hem dünyasına hem de ahiretine hitap eder. Bu itibarla müslüman, hem dünyanın hem de ahiretin adamıdır.

f) Tevekkül insanın (bütün güç ve imkânlarını kullanarak) kendine düşeni yaptıktan sonra başlar.

g) Emek genellikle sermayeye eşittir.

h) Zenginlerin malında fakirlerin genellikle kırkda bir hakları vardır.

Bu babda ayrıntılı bilgi isteyenler **„İslam'da İşçi ve İşveren Münasebetleri"** adındaki kitabımıza müracaat etsinler.

-10-
İSLAM'A GÖRE İLİM VE KUR'AN

İlim ve Kur'an:

a) İslam'da ilmin, ilim tahsilinin mühim bir yeri vardır.

b) İslam, ilim tahsilini farz kılmıştır. İlme çalışmada, zaman ve mekân tanımamıştır.

c) İslam, ilme çalışmayı ibadet sayar. İlim tahsili yolunda ölenleri şehid kabul eder. Âlimlerin kaleminin mürekkebini şehidlerin kanına eşit addeder.

d) İlim adamlarını, Allah'ın varlığının ve birliğinin üç şahidinden biri olduğunu kabul ve ilan eder.

e) Kur'an ilk vazife olarak okumayı emreder, hemen arkasından da yazmayı tavsiye eder.

f) Kur'an-ı Kerim, ilimler hazinesidir; geçmiş ve geleceğe, dünya ve ahirete, madde ve manaya ait bütün ilimlere -temel prensipleriyle- bünyesinde yer vermiştir.

g) Kur'an'ın ilimle çatışan hiçbir tarafı yoktur. Fizik ve kimya, biyoloji ve astronomi gibi ilimler,

Kur’an ilminin birer bölümü ve Kur’an ayetlerinin birer tefsiridir.

h) Kâinatın düzenini sağlayan ve „Tabiat kanunları“ adı verilen kanunlar da aslında Allah’ın koyduğu kanunlardır. Bunlara aynı zamanda „Tekvinî kanunlar“ da denir.

ı) Mucize, bilinen tabiat kanunlarının bir an için Allah tarafından değiştirilmesidir.

j) Kur’an’da tabii ilimlerle ilgili 700’den fazla ayet vardır; fennin ve keşfin ilerlemesi, tekniğin gelişmesi, bu çeşit ayetlerin daha da güzel anlaşılmasına yardım etmektedir.

k) Bu itibarla Kur’an ilmiyle tabii ilimler arasında bir çelişme mümkün değildir ve gösterilemez ve böyle olması da pek tabiidir. Çünkü gerek Kur’an, gerek tabii ilimlerin sahasını teşkil eden kâinat, her ikisi de Allah’ındır; biri kelam sıfatının diğeri de yaratma sıfatının tecellisidir.

l) Kur’an’ın getirdiği İslam dini, insanı mihver kabul edecek olursak, ne sağdadır ne de soldadır; Ortada ve öndedir. Onda asla aşırılık yoktur. Sağ ve sol tabiri, İslam dininin yerini değil, iyi veya kötü emellerin yazıldığı yerlerin ifadeleridir.

m) İslam, en medeni insanın arzu ettiği esasların daha da mükemmelini getirmiştir. Medeni bir insan, gerçek manada İslam’ı yaşayan insandır.

n) Kur’an, ne şiirdir ne de nesirdir. O, Kur’andır; kendisine has bir üsluba sahiptir ve her haliyle mucizedir.

o) Kur’an tercemesi, Kur’an hakkında bir fikir verirse de bütün gerçek ve hikmetlerini, derin ve engin manalarını aksettiremez.

İzahı:

İslam'ın, insanlığa ilk emri **„Oku!"** emri olmuştur. İslam, insanoğluna okumaya ve ilme davet ederken, bu ilim acaba bazılarının zannettikleri gibi, sadece din ilmi midir, yoksa mutlak manada her ilim midir?

Kur'an'ın kendisine davet ettiği ilim, her ilimdir. Bu ilim cehaleti ortadan kaldıran her ilme şamildir. İster dine ait olsun, ister dünya işlerine ait olsun. Hatta bütün tabii ilimler de bu ilme dahildir.

Kâinatın her zerresi, Allah'ın varlığının ve birliğinin, azamet ve kudretinin birer ayeti ve birer delilidir. Kur'an-ı Kerim, canlı-cansız bazı varlıklardan ayet diye bahseder. Bu ayetleri okuyan ilim adamlarını da Allah'tan korkan insanlar olduklarını bildirir ve şöyle der: **„Kulları arasında Allah'tan korkan ancak âlimlerdir."** (Fatır, 28)

İnsanın madde ve mana âleminde ilmi, irfanı arttıkça, Allah'ın büyüklüğü, azamet ve kudreti o nisbette tecelli eder. Bir taraftan Allah sevgisi, bir taraftan da Allah korkusu kendisini gösterir. Esasen, dünyanın da ahiretin de hikmeti ilim sayesinde ortaya çıkar. Rum Suresi'nin 22. ayeti şu mealdedir:

„Gökleri ve yeri yaratması, lisanlarınızın ve renklerinizin birbirinden ayrı olması da O'nun ayetlerindendir. Şüphesiz ki, bunlarda bilenler için

ibretler vardır.“ Fatır Suresi'nin 27. ve 28. ayetleri de mealen şöyledir: **„Görmedin mi? Allah, gökten bir yağmur indirdi de onunla cinsleri başka başka birçok meyveler çıkardı? Dağlardan da beyaz ve kırmızı, renkleri çeşitli hem de kapkara yollar yaptık. İnsanlardan, hayvanlardan ve davarlardan da böyle çeşitli renklileri var. Allah’tan, kulları içinde, ancak âlimler korkar. Şüphe yok ki, Allah Aziz’dir (her şeye galiptir), Gafur’dur (çok bağışlayıcıdır).“**

Bu iki ayeti tahlil ettiğimiz zaman, göreceğiz ki, daha önceki ayetin sonunda geçen âlimlerden maksat, tabiatın ilmini yapan, yaratılışın esrarını çözen ilim adamlarıdır. Mevzu da tabii ilimlerin mevzuudur. Şöyle ki:

Yağmurların teşekkülü ve yağmasının sırrı, ancak tabii ilimle, suyun bileşimi ve özelliği, ancak kimya ilmiyle, nebatatın ve meyvelerin gelişip olgunlaşması biyoloji ilmiyle, dağlar, yollar, toprak çeşitleri jeoloji ilmiyle insan cinslerinin ihtilafı, hayvan türleri sosyoloji ve zooloji ilimleriyle meydana çıkar.

İnsanı kendi bedenini tetkik etmeye ve rahimden itibaren nasıl teşekkül ettiğini gözden geçirmeğe sevk etmek üzere Kur’an-ı Kerim der ki: **„Şimdi insan baksın, neden yaratıldı? (O şu erkeklerde) bel kemiği, (kadınlarda) göğüs kemikleri arasından çıkar.“** (Tarık, 5-7) Ruhun varlığını, psikolojik durumunu da tetkike sevk etmek üzere Vezzariyat Suresi'nde şöyle buyurulur: **„Kendi nefsinizde de deliller vardır.**

Hâlâ görmüyor musunuz?“ (21. ayet)

Kur’an-ı Kerim, insanoğlunu sadece gelecekten haberdar etmekle kalmıyor, aynı zamanda geçmişten de onu mâlumattar kılmak istiyor ve diyor ki: **„Onlar yeryüzünde gezip de kendilerinden öncekilerin akibetinin ne olduğuna bakmadılar mı? Kuvvetçe kendilerinden daha şiddetli idiler: Toprağı ekip aktarmışlar ve onu kendilerinin imarında daha çok imar etmişlerdi. Peygamberleri de onlara mucizelerle ve açık ayetlerle gelmişlerdi. Öyle ise, Allah onlara zülmetmiyordu, fakat kendileri nefislerine zulüm yapıyorlardı.“** (Rum, 9)

Zümer Suresi’nin 9. ayeti de şu mealdedir: **„Hiç bilenlerle bilmiyenler bir olur mu? Ancak bunu akıl ve izan sahibi düşünür.“** Bu ayette ilim ehline şeref veriliyor, mevki veriliyor ve hususi bir imtiyaz veriliyor.

Kur’an-ı Kerim lafzıyla da manasıyla da bir mucizedir. Hem gözleri kamaştıran bir mucizedir. Hem kendisinin Allah kelamı olduğunun hem de kendisinin tebliğe memur edilen Hz. Muhammed’in Peygamber olduğunun mucizesi ve sarsılmaz ebedî ve kesin birer delili ve sahibidir. Kâinat da mucizelerle doludur; en büyük küresinden tutun da en küçük zerresine, canlısından tutun da, cansızına varıncaya kadar akılları hayrete düşüren harikalarla nizam ve ahenklerle doludur. Bir tarafta Kur’an ilmi, diğer tarafta kâinat kitabının ilmi...

Bu iki kitap arasında tam bir uygunluk; ilim yönünden tam bir ahenk, netice yönünden tam bir birlik! Birinin

mücmel bıraktığını, diğeri tefsir eder, diğerinin kapalı geçtiğini beriki açığa çıkarır. Hakikatın bu merkezde olduğunu ortaya çıkaran ilim ve ilim adamlarıdır. Cahil, cühela bunlardan bîhaberdir. Onun için islam, cehaleti reddetmiş, ilmi teşvik etmiştir. Kur'an, birçok ayetlerin sonunda **„Bunu ancak ilim adamları, ancak fikir adamları, ancak aklını çalıştıranlar bilir!"** der.

Kur'an ilmiyle kâinat kitabının ilmi arasında tam bir mutabakat olduğuna birkaç örnek daha vererek bu bahsi kapatalım.

İnsanın ana karnındaki durumu ve Kur'an:

Kur'an'ın nuzulünden yüzlerce sene sonra, ilim keşfetmiştir ki, insan çamurdan yaratılmıştır. Çünkü cenin, erkek ve kadın nutfelerinin birleşmesinden meydana gelir. Nutfe de insanın aldığı gıda maddelerinden, gıda maddeleri de topraktan hasıl olmaktadır. O halde insan, topraktan hasıl olmaktadır. Şimdi Kur'an'ı dinleyelim:

„Yaratan Rabb'inin adıyla oku! O, insanı bir pıhtıdan yarattı." (Alâk, 1-2)

„Muhakkak ki, biz insanı çamurun özünden yarattık. Sonra onu nutfe halinde sağlam bir yerde karar kıldık. Sonra nutfeyi yapışkan et parçası yaptık, et parçasına kemikler yarattık, kemiklere et giydirdik, sonra onu başka bir yaratılışla meydana koyduk." (Mü'minun, 12-14)

İlim isbat etmiştir ki, insan menisi küçük hayvancıkları ihtiva eden bir sudur. Bunlar ancak mikroskopla görülür. Meni içinde yüzen bu hayvancıkların başı, boynu ve kuyruğu vardır. Şekilce de salyangoza benzer. Bu tohumlar, rahimde aşılandıktan sonra muhtelif safhalar geçirir. Yukarıda mealini verdiğim ayetlerde görüldüğü üzere bebek ana karnındaki safhaları sırasiyle geçirir. Ayette **„Karar-ı mekin“** diye tabir edilen rahim, çocuğun gelişip yetişmesine elverişli sağlam bir yerdir. Burada erkeğin tohumuyla kadının yumurtası birleşerek aşılandıktan sonra insan tohumu haline geçer ve ikinin katı halinde çoğalır. Birbirine bitişik olan ve aynı özelliği taşıyan bu hücreler, bir sülûk gibi rahmin cidarında tutunur. Bu safhayı Kur'an, pıhtılaşmış veya süluk manasına gelen (âlâk) kelimesiyle ifade eder, sonra gayri müntazam bir hal alır ki, buna da Kur'an çiğnenmiş et parçası manasına gelen (nutfe) adını vermiştir. Artık bundan sonra hücreler kendi aralarında bir işbölümü yaparlar ve her hücre meydana getireceği dokulara uygun bir şekil alır. Artık, vücut teşekkül etmeğe başlamıştır. Kur'an bu safhalarda da, **„Et parçasına kemikler yarattık, kemiklere et giydirdik“** mealindeki cümlelerle işaret eder.

İlmin tesbit ettiğine göre, buraya kadar geçen safhalarda insanla hayvanlar arasında fark yoktur. Ancak bundan sonradır ki, insan vücudu şeklini almaya başlar. Ve burası kayda değer çok ince bir mucizedir. Burasını da Kur'an şöyle anlatır: **„Sonra onu başka**

bir yaratılışla meydana koyduk.“

İşte görüldüğü üzere, cenin ana karnında geçirdiği safhalar hakkında Kur’an’ın verdiği mâlumat, ilmin ortaya koyduğu hakikatın ta kendisidir.

Şimdi kendimize soralım: 14 asır önce, Arap yarımadasında yaşamış, okur-yazar olmayan bir zat, bunları nereden bildi, hangi mikroskopla tetkik ederek keşfetti?!. Buna imkân ve ihtimal var mı? Hayır! O halde Kur’an kendi sözü değil, Allah kelamıdır.

Parmak izleri ve Kur’an-ı Kerim:

Allahü Teala, kıyamet suresinin baş tarafındaki ayetlerde mealen şöyle buyurur: **„Kıyamet gününe yemin ederim, kınayıcı nefse de yemin ederim ki, insan zanneder mi ki, biz onun dağılmış kemiklerini toplıyamıyacağız? Evet biz onun parmaklarını bile yerli yerine düzeltmeğe kadiriz.“**

Bu ayetlerde Kadir-i Mutlak olan Allah, inkârcıyı, ahirete inanmıyanı insafa, tefekküre davet ederek ve ilmi delil göstererek, bu dünyada parmaklarını ve parmak uçlarını tesviye etmeye, düzgün bir şekilde yaratmaya kadir olan kudret, kıyamet gününde aynı şeyi yapamaz mı diye sormaktadır. Elbette yapar!

Burada da çok mühim bir mucize vardır: Parmak uçları ve izleri. Her şeye kadir olan Allah, insanın herhangi bir uzvunu burada zikretmedi de parmak uçlarını zikretti. Neden? Çünkü; göz, kulak, ağız, burun, el, ayak da var. Fakat bunlar insanlar arasında birbirine benzerler. Bunlar kesin bir şekilde âlamet-i farika

olamazlar. Ama parmaklar böyle değildir. Bir insanı diğer insanlardan ayırt etme vasfına sahiptirler.

Parmak izlerindeki bu farklar geçen asırda anlaşıldı, yani Kur'an'ın nüzulünden 13 asır sonra keşfedildi. 1884 senesinden itibaren de şahısları tanıma yolunda İngiltere'de resmen kullanılmaya başlandı. Bugün diğer memleketlerde de kullanılmaktadır. Hiçbir insanın parmak uçlarındaki çizgiler diğer bir insanınkine benzemez. İşte bu da bir mucizedir. Ve bu mucizeyi Kur'an asırlarca önce haber vermiş, asırlarca sonra da ilim bunu keşfederek, Kur'an'ı tasdik etmiştir.

Buraya kadar, Kur'an ile ilim arasındaki münasebete işaret ettik ve ilmin vardığı neticelerle Kur'an'ın beyanatı arasında bir çatışma olmadığını ve olamıyacağını göstermeğe çalıştık. Ve bu babda, denizden katre mesabesinde misaller verdik.

Biz müslümanlar, bütün bunlar müvacehesinde, ilmin ilerlemesinden asla korkmayız, bilakis cesaretimiz artar. Çünkü, ilim ilerledikçe bizim akidemizi tasdik ediyor. Kur'an'ımızı tasdik ediyor, Peygamber'imizi tasdik ediyor ve nihayet şehadet ediyor ki, Kur'an bir insan sözü değildir ve olamaz, olmasına imkân ve ihtimal yoktur. Kur'an, kâinat ilmini de ihtiva ettiğine göre, o ancak kâinatın sahibi ve yaratıcıısının kitabıdır. İnsanlığa insanca yaşamasını öğretmek için ve onun aklını, ilmini tamamlamak için, Hz. Muhammed vasıtasıyla bütün insanlığa gönderilmiştir. Bütün bir dünya bu kitabı okumakla mükelleftir; herkes kendi babasından gördüğü dini ve mezhebi terk ederek bu

kitaba bağlanmalıdır. Dünya ve ahiret saadeti ancak bu kitaba tabi olmak ve ona bağlanmakla mümkündür.

Hakikatın bu merkezde olduğunu bütün dünyaya duyurmak da her müslümanın vazifesidir.

-11-
İSLAM'A GÖRE HUKUK

Hukuk:

Yegâne güzel ve âdil hukuk İslam hukukudur.

a) İslam hukuku, kaynağını ne şarktan ne de garptan almıştır. O, yalnız Allah'ın vahyine dayanan ve ilhamını ondan alan nev'i şahsına münhasır bir hukuk nizamıdır.

b) İslam hukukunun asıl kaynakları Kur'an, Sünnet, icma ve kıyas olmak üzere dörttür.

c) Kur'an, İslam'ın anayasasıdır. Bu anayasanın çerçevesi içinde kalmak şartiyle, sünnet Peygamber'e, icma topluma, kıyas da ferde (müctehide) verilen söz hakkının, kanun koyma selahiyetinin bir ifadesidir.

d) İslam hukuku, herkese ancak, sahip olduğu hakkı verir, yapabileceği vazifeyi yükler.

e) İslam hukuku; insanın bütün söz, iş ve hareketlerini mutlaka bir hükme, bir müeyyideye bağlamıştır.

f) Hükümler, vücûb (yapılması mecburi), nedip (yapılması uygun), ibahet (yapılması da

yapılmaması da serbest), hürmet (yapılmaması mecburi), ve kerâhet (yapılması hoşa gitmeyen) olmak üzerre beştir.

g) Eşyada aslolan ibahettir, yani mübahlıktır. Sakıncalı olanlar delille bildirilmiştir.

h) İslam hukukunun her emir ve yasağında hikmet vardır. Hikmet, ya bir zararı gidermek veya bir menfaati sağlama şeklinde özetlenir.

ı) Ceza-i müeyyideler; canı, malı, aklı, nesli, dini koruma gayesine yöneliktir.

j) İslam hukukunda kişi dokunulmazlığı, mesken dokunulmazlığı vardır.

k) İslam hukukunda zora başvurarak hak alma yoktur.

l) Zaruretler halinde (yani hayat tehlikeye düştüğünde), hayatı koruyacak kadar, haramlar mübah olur.

m) Dar-i İslam'da bilmemek özür sayılmaz.

n) İslam hukukunda cezalar; kısas (ölüm veya misilleme) cezası, para cezası, sopa cezası veya kınama cezasıdır. Tevkiflerin dışında kayda değer hapis cezası yoktur.

o) İslam hukuku, bilhassa cinayetlerde, paralı parasız sulh olmalarını tavsiye ve kabul eder.

İzahı:

İslam hukuku, kaynağını Allah'tan ve Allah'ın şaşmaz ilim ve adaletinden aldığı için yegâne güzel ve adil bir hukuk nizamıdır. Ve böyle olduğu içindir ki, insan hayatına, insan tabiatına, insan mantığına tıpatıp uygun bir hukuktur. İnsanın insanca yaşamasının yolu ancak bu hukuktan geçer. Bu hukuktan mahrum olanlar, hem dünyada, hem de ukbada huzursuzluğa ve hüsrana düşer. Çünkü, hak ve adalet birdir. O da İslam hukukundadır. Bunun dışındaki hukuk sistemlerl, acizliklerle dolu olan, ilim ve tecrübe yetersizliğine dayanan beşer kafasının mahsulüdür. Bu itibarladır ki, Kur'an beşerî hukuku, cahiliyet hukuku diye tavsif eder ve der ki: **„Onlar, hâlâ o cahillik devrinin hükmünü (hukukunu) mu istiyorlar?!. Kimmiş Allah'tan daha güzel hüküm verecek? Fakat bunu, gerçek anlayış sahibi bir toplum bilir.“** (Maide, 50) Bir başka ayette de beşerî hukukları heva ve hevesin mahsulü diye tavsif eder:

„Ve şu emri de indirdik: Aralarında Allah'ın indirdiği hükümlerle hüküm ver, onların heva ve heveslerine uyma ve Allah'ın sana indirdiği kanunların blr kısmından seni şaşırtırlar diye kendilerinden sakın. Eğer onlar, hükümleri (Allah kanunlarını) kabulden yüz çevirirlerse, bil ki, Allah,

onların bazı günahları sebebiyle başlarına mutlaka bir musibet getirmek diliyor. Her halde insanların çoğu fasıktırlar.“ (Maide, 49)

Mâlum olduğu üzere, Peygamber’e gelen hak olan hukuktur. Hakkın dışında batıldan başka ne olabilir? Kur’an, **„Haktan sonra sapıklıktan başka ne var?“** (Yunus, 32) diyor.

Maide ayetinden şunlar da anlaşılmaktadır:

1- Müslüman, son derece dikkatli ve uyanık olacak; yoksa delalet ehli onu İslam kanunlarından uzaklaştırır da batıl ve küfür nizamlarını ona hak diye yuttururlar ve onu da bu suretle fitneye düşürürler.

2- Allah’ın indirdiği hukuk nizamını bırakıp da beşerî nizamlara tabi olanlar ve o batıl ve küfür sistemleriyle bir milleti idareye kalkanlar, fasık ve aynı zamanda fitne ve fesat çıkaranlardır. Ve hallerinde ısrar ederlerse başlarına sadece ahirette değil, dünyada da büyük belalar gelecektir.

İDEAL HUKUK:

İdeal hukuk demek, akıl ve mantığa uyan, vicdanı tatmin eden, sağduyuya hitab ederek adaleti temin eden; fert ve cemiyet, devlet ve vatandaş arasındaki ilişkileri akl-ı selime uygun bir şekilde düzene koyan, aynı zamanda tabii ve pozitif ilimlerle asla çatışmayan, insan tabiatına tam uygun düşen ve nihayet aranan ve arzu edilen bir hukuk demektir.

İşte böyle bir hukuk nizamını, insanoğlu ancak İslam’da, İslam hukukunda bulur. Yani ideal hukuk

İslam hukukudur. Neden? Çünkü, zaman zaman söylediğim gibi, İslam hukuku beşer hukukları gibi, çeşitli noksanlıklarla dolu olan ve sayısız ihtirasların zebunu bulunan ve muhtelif etki ve tepkilerin tesiri altında kalabilen insan kafasının mahsulü değildir.

Çünkü, İslam hukuku; herşeyi bilen, herşeyi yaratan; yarattıklarını başıboş bırakmayan; kâinatın her parçasını, zerresine kadar, nizam ve düzene koyan ve aynı zamanda insanoğlunun geleceğini, geçmişini ve halini, en ince noktalarına kadar bilen Allah'ın ilmine ve vahyine dayanır, ezeli ve ebedi ilmine dayanır; bizi bizden daha iyi bilen ve bize bizden daha yakın olan yaratanımızın hikmetine istinad eder!

Yerleri ve gökleri nasıl güzel bir şekilde yaratmış ise, bitkileri, hayvanları nasıl güzel bir biçimde vücuda getirmişse; bizlere iki el, iki ayak, iki göz, iki kulak, iki dudak vermişse; vücudumuzu teşkil eden iç organlarımızı, dokularımız ve hücrelerimizi, akıllara hayret verecek şekilde ve bir işbirliği içinde düzene koyup ahenkleştirmiş ise ve nihayet bunları eksiği gediği olmayıp en güzel şekilde, en ideal şekilde ise, İslam hukuku da öyledir. Eksiği, gediği yoktur; Tas tamamdır. Eşyanın tabiatına, insanın ve insan topluluğunun maddî-manevî yapısına tıpatıp uygundur. Her yönüyle adalet terazisi dengededir; siz kendiliğinizden bir tarafa bir şey koyarsanız veya diğer taraftan bir şey kaldırırsanız, adalet terazisinin dengesi bozulur. Çünkü;

İslam hukuku bir bütündür, her meselesi kendi

modeline göre ayarlanmıştır. Şayet siz onu inanç sistemiyle, ibadet sistemiyle, muamelât (dünya ve devlet işleri) sistemiyle ve ceza hukuku sistemiyle alırsanız, o şaşmaz fonksiyonunu icra eder, sizi huzur ve refaha götürür. Yoksa, en ufak bir bölümünü ihmal ederseniz, parçaları modeline uymayan fabrika gibi tökezlemeye başlar, istediğiniz randımanı alamazsınız, hatta bir gün gelir o fabrika durur, siz de iflâs edersiniz!

İslam hukuku, dünyanın insaflı ilim adamlarının ve hukukçularının takdirlerine de mazhar olmuştur. Sava Paşa, **„İslam Hukuk Nazariyyatı“** adlı eserinin 34. sayfasında Peygamberimiz'in, „Ey Nas! Beni dinleyiniz ve sözlerimi zihinlerinize hakkediniz. Size her şeyi Allah'ın emriyle bildirmiş bulunuyorum. Size öyle bir kanun bırakıyorum ki, ona sımsıkı sarıldıkça asla delalete sapmayacaksınız. Size Allah'ın Kitab'ını bırakıyorum!“ mealindeki hadis-i serif'i kaydettikten sonra diyor ki :

„İslamiyet'te hak olan tek bir şey vardır. O da dindir. Din insanın halıkıyle, devletiyle ve kendi neviyle mevcut münasebetlerin hukuki esasiyesini muhtevî umumi bir tabirdir. Bu, ister itikatta, ister ibadette olsun ve isterse dünya işlerinde olsun!“

İsviçreli meşhur hukukçu Prof. Rogen İslam hukuku hakkındaki takdirlerini şu cümlelerle ifade etmektedir:

„İslam hukuku beni hayrete düşürdü. Meğer bu, bir derya imiş! Biraz genç iken bunlara muttali olmayı ne kadar isterdim. O vakit bunları bütün dünya nazarında tecessüm ettirirdim.“ (Bedayi terc. Av. Seniyyüddin'in

önsözü)

Marmaduke Piktahall de şöyle diyor:

„Halıkın hukukuyla mahlûkatın hukukunu en mükemmel surette ancak müslümanlık târif etmiştir.“

-12-
İSLAM'A GÖRE MÜKELLEFİYETLER

a) İnsan, bir takım teklifleri yerine getirmekle yükümlüdür. Ve bu suretle bir imtihan vermektedir.

b) İslam'da insanın, altından kalkamayacağı bir teklif yoktur, tersine kolaylıklar vardır.

c) İslam'da mükellefiyetler (yani vazifeler), ya doğrudan doğruya ya da dolayısıyle ibadettir. Birinciyi İslam'ın beş şartı, ikinciyi de dünyaya çalışma teşkil eder. Dünyaya çalışma da ibadettir.

d) Namaz dinin direği, mü'minin de miracıdır.

e) Zekât İslam'ın köprüsüdür.

f) Oruç bedenin zekâtı, kötü duyguların frenidir.

g) Hac, asıl ibadetin yanında İslam âleminin yıllık toplantısıdır.

h) Şehadet kelimeleri imanın dışa bakan yönüdür.

ı) Her ibadetin vakti hikmete uygundur.

j) Temizlik imandandır. Temiz yemek, temiz ve düzgün giyinmek İslam'ın tavsiyeleridir.

k) Yoldan gelip geçenlerin ayağına dokunacakları kaldırmak, olgun imanın bir şubesidir.

l) Yapılan bir işin sağlam, düzgün ve muhkem olması, Allah sevgisini kazanmaya vesiledir.

m) Şuurlu müslümanın her işi ibadettir.

İzahı:

İslam, kolay bir dindir. Bu dinde insanın altından kalkamıyacağı hiç bir mesele yoktur. Herkes üzerine düşeni kolayca ve rahatça yapabilir. İslam'da kolaylık, bir esastır. Cenab-ı Hakk, Kur'an'da, **„Allah, dinde üzerinize hiçbir zorluk kılmamıştır!..“** diye buyurur. Peygamberimiz de, **„Bu din kolaydır!“** diye buyurmuştur.

İsterseniz bu dinin kolay bir din olduğunu beraberce görelim:

Müslümanın kulluk vazifesi şu onbir şeyden ibarettir: Bunlardan altısını imanın şartları, beşini de İslam'ın şartları teşkil eder. İmanın şartları para istemez, hareket istemez; sadece bir inanmaktan ibarettir. Bir kimse, tam bir samimiyetle, „Ben Allah'ın varlığına, birliğine, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe ve kaza ve kadere inandım, iman ettim, kalbimle tasdik, dilimle ikrar ediyorum!“ dedi mi kulluk görevinin altısını yerine getirmiştir. Bunlar İslam'ın „Amentü“sünü meydana getirir.

İslam'ın beş şartına gelince o da çok kolaydır. İnsanoğlu yılmadan yorulmadan bunları yerine getirebilir. Yeter ki, bunların şuuruna varsın, zevkini tatsın.

Beşten ikisi ömürlük ibadettir, yani ömürde bir defa

yapılması farzdır. Bunlardan biri „Kelime-i Şehadet“, diğeri de „Hac“dır. Kelime-i Şehadet iki cümleden ibaretttir: Allah'ın birliğine ve Hz. Muhammed'in peygamberliğine şehadet etmektir. Zor bir şey mi? İnsan bir defa değil, bin defa der. Hac da böyle ömürde bir defa yapılması gerekir. O da zenginlere; fakir bundan sorumlu değildir. Bu da zor değildir. Hem bir seyahattir, hem bir ibadettir. Seyahattır; yeni şehirler, ülkeler görmek, mübarek beldeleri, Peygamber'in doğup büyüdüğü yerleri, gezip dolaşmak, Peygamber'in türbesini ve Hz. İbrahim tarafından inşa edilen, Cenab-ı Hakk tarafından şereflendirilen Kâbe'yi ziyaret etmek, dünyanın dört bucağından gelen müslüman kardeşlerini görmek, onlarla görüşmek... güzel şeylerdir.

Ayrıca, **„Çocuklarla Dinî Sohbet“** serisinden İslam'ın beş şartından bahseden kitapta da bahsettiğim gibi, hac, İslam âleminin yıllık toplantısı ve tabiri caizse, kongresidir. Dünyanın dört bucağından gelen hacı namzetleri yapılan toplantılarda ilmî, siyasî ve ekonomik meseleleri müzakere ederler, toplu halde ibadetler yapanlar ve bu arada, İslam âlemi çapında pazarlar kurulup, satılacak mallar satılır ve alınacaklar da alınır. Bütün bunlar İslam'a göre faydalı ve caiz olan şeylerdir.

Zekât ve oruç yıllık ibadetlerdir, yani yılda birer defa gelirler. Oruç da zevkli bir ibadet olmanın yanında maddî-manevî faydaları çoktur. Zekât ise, zengin ile fakir arasındaki uçurumu kapatan ve köprü

mesabesinde olup bu iki sınıf arasında saygı ve sevgisinin teessüsüne vesile olan bir ibadettir. Zekât da kolay ve tatlı bir ibadettir.

Namaza gelince: Bu diğer ibadetler gibi değildir; günde beş sefer yapılması gereken bir ibadettir. Bunun da şuurlu bir müslüman için nasıl kolay ve zevkli bir ibadet olduğunun ve sayısız faydalarının bilinmesini yine yukarıda ismini verdiğim kitaba havale ediyorum.

İslam'a göre, müslümanın meşru her işi ibadettir; yukarıdaki asıl ibadetlerin dışında, dünya işlerine çalışmaları olsun, gidip gelme ve içme olsun, giyinme ve kuşanma olsun, uyuma ve istirahat olsun; bunların hepsi İslamî şuur ve hüsn-i niyyetle yapıldığı taktirde ibadet ve sadaka sayılır, sağ deftere yazılır. İslamî şuur ve hüsn-i niyyet nasıl olur?

Her şeyi Allah için, Allah'ın rızası için yapar. Mesela, tarlasında, bahçesinde, dükkanında veya herhangi bir işyerinde çalışana, „Niçin çalışıyorsun?“ diye sorulduğunda, verdiği cevap, „Tabi çalışacağım. Kazanacağım; hem kendimin hem ailemin hem de millet ve memleketimin ihtiyaçlarını karşılayacağım ve nihayet ömrümün sonuna kadar kulluk vazifemi yapıp Mevlâ'mın rızasını kazanacağım.“ Yemek yiyen veya yediren, elbise satın alan bir müslümana, bunları niye yapıyorsun diye sorulduğu zaman, diyor ki, „Hem kendimin hem de bakmakla mükellef olduğum kimselerin ihtiyacını karşılayacağım ve yaşama şartlarını bu suretle hazırlayacağım ki, ibadet vazifelerimizi yapma imkânına sahip olalım ve Allah'ın

rızasını kazanalım.“ Yatağına giren bir müslümana „Niçin yatıyorsun?“ diye sorulduğunda diyor ki, „Saatlerce çalıştım, namazlarımı da kıldım ve yoruldum. Şimdi dinlenme ve istirahat etme zamanı geldi. Uyuyup dinleneceğim ve sabahleyin kalkıp namazımı kıldıktan sonra işimin başına gideceğim.“ Bu müslümanın uykuda geçen saatleri bile ibadet sıfatına bürünür ve sağ defterine yazılır. İşte İslam bu! Lillah, fillah olan müslümanın her attığı adım, her söylediği kelime, her aldığı nefes, her yaptığı hareket İslam tarafından değerlenerek, bütün bir ömrü ve ömrü içerisinde geçen her saniye ibadette, Allah’a kul olma yolunda geçmiş ve bu vesile ile ahirette sonsuz hayat saadetine ve nimetine mazhar olmuş olur. Bu hususlara dair birçok hadis-i şerif’ler vardır.

-13-
İSLAM'A GÖRE DAVET

a) İnsanları İslam'a davet etmek, peygamberlerin yaptığı gibi, mukaddes bir vazifedir ve farzdır; en güzel söz de bu yolda söylenen sözdür.

b) İslam'da hiçbir mesele yoktur ki, insan yaratılışına, insan mantığına ve müsbet ilme ters düşsün. Bu sebeple:

c) İslam, genellikle tehdit ve cebrederek değil de, ikaz, irşad ve ikna ederek imana davet eder.

d) Müslümanlar tebliğ vazifelerini gereği gibi yaptıkları taktirde mesuliyetten kurtulurlar; tebliğ ettikleri kişilerin kabul etmeleri şart değildir.

İzahı:

İslam’a göre emr-i mâruf ve nehy-i münker her müslümana farzdır. Herkes, gücünün yettiği kadar, İslam’ın emir ve yasaklarını tebliğ ve telkinden ibaret olan bu vazifeyi yerine getirecektir. Peygamberimiz (s.a.v.) bir hadis-i şerif’lerinde şöyle buyurur:

„İçinizden biri, bir günahın işlendiğini görürse, onu eliyle menetsin, buna gücü yetmiyorsa, diliyle menetsin, buna da gücü yetmiyorsa kalbiyle menetsin (ondan nefret etsin). Ve bu imanın en zayıf derecesidir!..“

Görüldüğü üzere, İslamî emirlerin yerine getirilmesinde, yasakların da engellenmesinde her sınıf insana Peygamber görev vermiştir. Gerekiyorsa ve gücü yetiyorsa zor kullanarak, sopa atarak yola getirecek, buna imkân yoksa, diliyle acı veya tatlı konuşarak uyaracak, buna da gücü yetmiyorsa kalben buğzedip oradan uzaklaşacaktır. İmanın en zayıfı bu. Bu demektir ki, işlenen bir günaha karşı bir kimse içinden nefret duymuyorsa onda iman sıfır demektir.

İslam’ın getirdiği bu düstura göre, her müslümanın iki vazifesi vardır. Bunlardan biri içe dönük, yani kendine düşen, kendiyle ilgili, kendinin yapması veya sakınması; diğeri de dışa dönük, ailesiyle, cemiyetiyle ilgili, hem kendisi İslamî bütünüyle yaşayacak hem de

çevresini, elinden geldiği gibi, yaşatmaya çalışacaktır. İşte, ancak bu şekilde onun müslümanlığı tamam olur ve yine ancak bu şekilde cemiyet hayatından haksızlıklar, kötülükler, fenalıklar gider, İslam bir bütün olarak yaşanmış olur. Ve işte o zaman bütün bir millet hayırlı bir ümmet olur. Cenab-ı Hakk, Âl-i İmran Suresi'nin 110. ayetinde şöyle buyurur:

„Siz beşeriyet için meydana çıkarılmış en hayırlı bir ümmetsiniz; iyiliği emreder, fenalıktan men edersiniz ve Allah'a imanınızda devam edersiniz!“

Bir başka ayet de şu mealdedir:

„İçinizden, insanları hayra çağıracak, iyiliği emredecek, kötülükten alıkoyacak bir topluluk bulunsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir.“ (Âl-i İmran, 104)

Bir diğer ayet de şöyledir:

„Ben gerçek müslümanlardanım deyip salih amel işleyerek Allah'a (ibadete) çağıran kimseden daha güzel sözlü kim var?“ (Fussilet, 33)

Birinci ayette, emr-i mâruf, nehy-i münker yapmamız hayırlı ümmet olmamızın ve imanda devam etmemizin şartı olarak ileri sürülmektedir.

İkinci ayette de, bu görevi hakkıyle yapacak âlimleri yetiştirmenin tüm müslümanlar ve İslam devletine farz bir emir olduğu beyan ediliyor ve müslüman topluluğun kurtuluş ve yükselişi buna bağlanıyor.

Üçüncü ayette ise, en güzel sözün salih amel işleyip ben gerçek müslümanlardanım diyen ve Allah yoluna davet eden kimsenin söylediği söz olduğunu beyan

etmektedir.

Bütün bunların en önemlisi ve verimlisi devletin bu emr-i mâruf, ney-i münker görevini üzerine alması ve her sahada ağırlığını koyarak, yola gelmeyenleri, dinî vecibelerini yerine getirmeyenleri tedip etmek ve tepelemektir. İşte o zaman fenalıklar ortadan kalkar, İslam'ın emirleri kolayca yerine getirilir.

Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurur: **„Hakk Teala, Kur'an ile karşı koyup ortadan kaldırmadığı çok şeyi hükümet vasıtasıyla karşı koyup ortadan kaldırır."** (Kenzü'l-Ummal)

Bu hadis-i şerif'ten anlaşılıyor ki, İslam ıslahat işinde vazedip nasihat ve öğüt vermekle kalmamış, aynı zamanda bilfiil işi ele almış ve siyasî noktayı da ihmal etmemiştir, hükümet ve siyaseti de işe karıştırmıştır. Çünkü, dinin tutunması, Şeriat'ın infazı ve ilahî hadlerin icrası için hükümete mutlaka ihtiyaç vardır. Her şey va'z ile halledilmez, hükümet baskısı da lazımdır. Hükümet baskısı olmazsa git gide din çözülmeye başlar.

Esasen, daha yukarıda geçen hadis'teki, **„Görülen kötülüğü elle men etsin bölümü devlete aittir, dil ile önleme işi ulemaya aittir, kalp ile inkâr etme işi halka aittir!"** diyor İslam uleması.

-14-
İKİ KELİME İLE İSLAM

İslam dinindeki vazifeler; yaratana tazim (saygı), yaratıklara şefkat (merhamet) esasına dayanır.

İslam devleti ne sömürür ne de sömürülür.

Müslüman ne zulüm yapar, ne de zulme boyun eğer.

Hamd âlemlerin Rabb'ine mahsustur!..

Cemaleddin Hocaoğlu (Kaplan) Kimdir?

Cemaleddin Hocaoğlu, Anadolu sakinlerinden olup, Reşid ve Hatice'den doğmadır.

Doğum tarihi ve doğum yeri:

Erzurum vilayetine bağlı İspir kazası Dangis (yeni ismi Gündoğdu) köyünde dünyaya gelmiştir. Doğum tarihi miladî olarak 1926'dır. Rumî olarak ise 1342'dir. Hicrî tarih olarak da 1347'dir.

a) Tahsili:

Cemaleddin Hocaoğlu, Kur'an-ı Kerim'in hıfzını (yani hafızlığını); Sarf, Nahiv, Mantık ve Belağat gibi Ulum-i Arabiyye'yi; Usul-i Fıkıh, Usul-i Tefsir, Usul-i Hadis ve Usul-i Akaid gibi usul ilimlerini; Fıkıh, Tefsir, Hadis ve Kelam gibi füru' ilimlerini genelde babasından tahsil etmiştir.

Ayrıca Erzurum merkezindeki imamlığı sırasında, Erzurum müftüsü Merhum Sadık Efendi'nin okutmakta olduğu Molla Cami, Mantık, Muhtasar'ul-Meani ve Usul-i Fıkıh gibi derslerine katılmıştır.

b) İlk, Orta ve Lise tahsili:

Askerliğini yaptıktan sonra İlkokul, Ortaokul ve Lise tahsilini haricten vermek suretiyle, üç sene civarında

Erzurum Lisesi'nden mezun olmuştur.

c) Üniversite tahsili:

Yaş 36 olmuştu. Mezkûr mektepleri bitirdikten sonra bir de üniversite tahsili yapmak üzere Ankara İlahiyat Fakültesi'ne kaydolmuş, 40 yaşına yaklaşınca bu fakülteden mezun olmuştur.

d) Resmî ve gayrî resmî olarak yaptığı vazifeleri:

İmamlık, Vaazlık, Müfettişlik, Diyanet İşleri Personel Dairesi Başkanı, Diyanet İşleri Reis Muavinliği, Adana Müftülüğü, Türkiye Din Görevlileri Federasyon Azalığı, Avrupa Milli Görüş Teşkilatları Tebliğ ve İrşad ve Fetva Komsiyonu Başkanlığı, İslamî Cemiyet ve Cemaatler Birliği Umumî Reisliği, Anadolu Federe İslam Devleti Reisliği ve nihayet ***Hilâfet Devleti*** Reisliği, yani **„Emîr'ül-Mü'minîn ve Halîfet'ül-Müslimîn"** vazifelerine getirilmiştir. Bunlardan bir kısmında vazife müddetleri kısa olmuş ise de bir kısmında uzun olmuştur. Mesela müfettişlik gibi bazı vazifeler altı ay gibi kısa süreli olmuş, imamlık vazifesi 11 sene, müftülük vazifesi 15 sene sürmüş, İslamî Cemaatler Birliği Emirliği 10 sene olmuştur.

70 yıl sonra dibe-köşeye itilen, hor ve hakir görülen **Hilâfet Devleti**'ni cesaretle ihya ve ilan eden, **Emîr'ül-Mü'minîn ve Halîfet'ül-Müslimîn Cemaleddin Hocaoğlu (Kaplan) bin Reşid** uğruna mücadele verdiği Rabb'isine, 15 Zilhicce 1415'e tekabül eden (15 Mayıs 1995) Pazartesi günü saat 12.50'de Hilâfet bayrağı altında kavuşarak şehadet şerbetini içmiştir.

Bu vesileyle **Hilâfet Devleti**'nin Şûra üyeleri,

müslümanların bir saat bile Halife'siz kalması caiz olmadığından 16 Zilhicce 1415 (16.05.1995) günü bir toplantı yaparak, Hilâfet makamına Merhum Halife'mizin tavsiyesini de nazar-ı itibare alarak, Ulûm-i Arabiyye ve Ulûm-i Şer'iyye'yi babasının rahle-i tedrisatında tâlim ve tahsil yapan Muhammed Metin Müftüoğlu (Kaplan) Hoca'yı Halife olarak seçtiklerini ve bey'at etmiş olduklarını bütün bir dünyaya ilan ettiler.

Allah'tan başka ilâh yoktur ve Hz. Muhammed (s.a.v.) O'nun Resulü'dür!